

Advokaten

| ADVOKATBLADET | NR. 2 2019 | 99. ÅRGANG |

#MeToo

«Nedverdiggende handlinger mot studenter tolereres ikke. Dette omfatter for eksempel verbal eller fysisk diskriminering, psykisk eller fysisk trakassering, verbal eller fysisk kontakt som er seksuelt betont, tvangsmessig, truende, voldelig eller utnyttende»

Fra Etiske retningslinjer for studenter, som Advokatforeningen har forpliktet seg til å følge

Nyheter

Universitetsforlagets bøker får du både i bokhandelen og digitalt på Juridika

Juridika

en tjeneste fra Universitetsforlaget

Innhold

Nyheter

- 6 Nå tjener ansatte advokater i snitt 1,02 millioner kroner
- 8 Bedriftsadvokater på lønnstoppen
- 10 – Jeg er blitt den voksne damen i eiendom
- 12 Goller ble galla-kongen
- 14 Vegetarfesten
- 15 – Taper penger uten kvinner i toppen
- 16 – Ferske advokater higer etter mer enn bare penger
- 23 Ny studie om forsvareres bruk av følelser
- 24 Liten endring på 25 år
- 26 Nå har jusstudenter fått retningslinjer mot seksuell trakassering
- 28 – Fint med fokus på makt-ubalanse
- 30 100 år på Lillehammer
- 32 Strid om advokat representerte klient eller ikke
- 42 Slik vil Thommessen forme de største student-talentene
- 46 Disiplinærnemnden tetter salær-smutthull
- 62 Mener fine ord om mangfold bare er tomt skryt
- 63 – Katastrofe at jurymedlem snakket

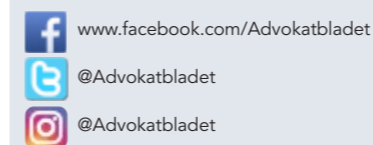
Tema: Vold og trusler mot advokater

- 18 Ble angrepet i arresten
- 20 – Sitter langt inne å gjøre seg selv til et offer
- 22 – Advokater har høy terskel for å anmelde trusler

Fast stoff

- 40 Bøker og lesestoff
- 41 JUS
- 44 Rett fra Kristiansand
- 48 Generalsekretærens kommentar
- 49 Debatt
- 53 Advokatansvar
- 54 Månedens advokat: Andreas Messelt Ekker
- 56 Folk & Forum
- 64 Boktipset
- 66 Sosiale medier

Forsidefoto: Cebas, Istockphoto
Redaksjonen avsluttet 20. februar
www.advokatbladet.no

Ubrukelige inntektsgrenser for fri rettshjelp

DEN SÅKALTE TOLGA-SAKEN, der to brødre urettmessig ble gitt diagnosen psykisk utviklingshemmet og satt under vergemål av Tolga kommune, sammen med en tredje bror som faktisk hadde diagnosen, kan bli en øyeåpner i kampen for å øke inntektsgrensen for å få fri rettshjelp, håper flere advokater.

ADVOKAT NICOLAI V. SKJERDAL i Advokatfirmaet Hjort har på vegne av de tre brødrene sendt søknad til Fylkesmannen i Innlandet om fri rettshjelp.

IFØLGE VG, som har gjort en prisverdig jobb med saken, har Fylkesmannen gitt advokat Skjerdal en foreløpig tilbakemelding om at de tre voksne brødrene tjener for mye for å få fri rettshjelp. Brødrene overstiger inntektsgrensen med henholdsvis 26.000 kroner, 42.000 kroner og 53.000 kroner, ifølge avisen.

BRUTTO INNTEKTSGRENSE for å få fri rettshjelp er som kjent 246.000 kroner, en grense som ikke har vært endret siden 2009. I sitt svar til advokat Skjerdal peker Fylkesmannen på at det ved inntektsoverskridelse over 20.000 kroner, bare «helt unntaksvis vil være aktuelt med et unntak».

ADVOKAT SKJERDAL har fått informasjon fra Fylkesmannen om at «i saker der den enkeltes behov kan avhjelpest med for eksempel det offentlige opplysnings- og veiledningsplikt, kommer ikke rettshjelpsordningen til anvendelse».

DETTE får Skjerdal til å reagere: «Det er oppsiktsvekkende at Fylkesmannen er

skeptisk til rettshjelpsbehovet med den begrunnelse at brødrene kan søke veiledning hos de samme myndigheter som har gjort dem urett», sier han til VG.

I ADVOKATFORENINGENS Facebook-gruppe *Ingen rettssikkerhet uten rettshjelp* går debatten friskt om de lave rettshjelpssatsene.

«TROR VI TRENGER flere slike grelle eksempler i media, før politikerne våkner og ser hvordan regelverket slår ut. At Tolgabroødrene ikke får fri rettshjelp, strider nok mot den alminnelige rettsfølelsen», skriver Hamar-advokat Hanne Wesche.

HUN LEGGER TIL at advokater som jobber innen feltet, kjenner mange eksempler der den lave rettshjelpssatsen rammer enkeltmennesker akkurat like hardt.

DET REGJERINGSOPPNEVNTRE Rettshjelpsutvalget – der Merete Smith er medlem – skal innen 1. mai neste år legge frem forslag til endringer i ordningen.

INNEN DA har kanskje Tolga-saken bidratt til at det blir åpenbart for alle – også regjeringen – at inntektsgrensene er håpløst lave.

NINA SCHMIDT
REDAKTØR
nina@advokatbladet.no
mobil: 915 59 602

Geir Sviggum er styreleder i Wikborg Rein.

Rundet milliarder og økte omsetningen med tyve prosent

Den økonomiske utviklingen i Norge gir lønnsfest og rekordomsetning for de store forretningsadvokatfirmaene, skriver Dagens Næringsliv.

Wikborg Rein rundet for første gang milliarder i

omsetning, en økning på tyve prosent fra året før. «Det er jo litt historisk, dette», sier partner og styreleder Geir Sviggum (42) til avisen.

Regnskapstallene avisene har innhentet, viser at Wik-

borg Rein omsatte for 1,003 milliarder kroner i 2018, Thommessen omsatte for 918 millioner kroner (opp 8 prosent) og Schjødt for 878 millioner kroner, opp 18 prosent. Totalt økte de tre stør-

ste advokatfirmaene omsetningen med femten prosent i snitt.

ELDRE PARTNERE SLUTTET

Wikborg Rein har de siste årene vært gjennom en

omstilling, der flere av de eldste partnerne sluttet, noe som førte til at firmaet falt ned fra tronen som landets største advokatfirma, forteller managing partner Finn Bjørnstad.

«Vi har lykket godt med sammensetningen av kunder de siste årene. Vi bruker mer av ressursene inn mot de store industrilokomotivene og børselskapene – og bygger langsiktige rela-

sjoner. Vi har større forståelse i dag av hva som opptar selskapene. Vi er tettere på dem», sier Bjørnstad.

Hvitvask-tilsyn

Anders Brosveet, managing partner i Advokatfirmaet Elden, får ikke klagen sin mot Tilsynsrådet behandlet av Sivilombudsmannen.

Som Advokatbladet skrev om i forrige utgave, er Advokatfirmaet Elden ilagt en advarsel fra Tilsynsrådet for manglende etterlevelse av hvitvaskingsregelverket.

Brosveet mener vedtaket bygger på gal juss, og har laget vedtaket inn for Sivilombudsmannen.

I svarbrevet derfra heter det at «ombudsmannen har begrenset kapasitet, og vi har derfor ikke mulighet til å iverksette omfattende undersøkelser i alle saker som kommer inn», og «kjerneområdet for ombudsmannens virksomhet er klager fra privatpersoner (...).

Og videre: «Nærværende sak er behandlet av et frittstående og uavhengig organ, med oppgave å føre tilsyn med advokater og retts hjelpere. Den ordinære fremgangsmåten for å få en overprøving av Tilsynsrådets avgjørelse (...) vil være å reise søksmål (...).

Men Brosveet kommer ikke til å forfølge saken rettslig.

– Å bruke ressurser på søksmål mot et vedtak uten praktisk betydning, er ikke aktuelt. I lys av den pågående lovgivningsprosessen med ny advokatlov, fremstår det mer nærliggende å jobbe rettspolitisk for å sørge for at vi får et nytt tilsynsorgan med bedre kompetanse, sier Brosveet.

– Dette i forhold til sammenhengen mellom de materielle strafferettslige reglene om helere og hvitvasking, og de preventive reglene i hvitvaskingsloven. I tillegg har det jo kommet en ny hvitvaskingslov fra sist høst, som på enkelte områder innsnevrer anvendelsesområdet for loven overfor advokater, sier Brosveet.

Vil beholde prosedyrekravet

Advokatforeningen vil ikke gi universitetene ansvar for den teoretiske delen av advokatutdanningen. Prosedyrekravet må beholdes, men et domstolkurs kan innføres som et alternativ, mener foreningen.

TEKST: THEA N. DAHL

Da Advokatlovutvalget leverte sitt forslag til ny advokatlov for ganske nøyaktig fire år siden, ble det foreslått store endringer i advokatutdanningen.

Blant de mest kontroversielle forslagene var å innføre et halvårig teoretisk kurs i regi av de juridiske fakultetene, og å erstatte prosedyrekravet med rollespill eller work-shops.

Forslaget er nå til behandling i Justis- og beredskapsdepartementet.

Advokatforeningens utdanningsutvalg har utformet et 18-siders notat med en rekke reformforslag som før jul i fjor var på høring i kretsene. På bakgrunn av innspillene har Advokatforeningen nå utformet et forslag til fremtidens advokatutdanning som er sendt til departementet.

I korte trekk kan forslagene oppsummeres slik:

- Advokatfullmektigen må i hovedsak jobbe i et advokatfirma i praksisperioden.

- Praksisperiode kan forlenges til tre år.
- Et domstolkurs kan være et mulig alternativ til prosedyrekravet.
- Den teoretiske utdannelsen bør skje i regi av Advokatforeningen og JUS, og avsluttes uten eksamen, men med bestått/ikke bestått.

FORETAKETS ANSVAR

Advokatforeningen støtter seg til Advokatlovutvalgets forslag om å utvide praksisperioden til tre år, og tror en utvidelse av tidsrammen vil øke sannsynligheten for at flere fullmektiger kan få oppfylt prosedyrekravet.

Samtidig foreslår de at praksisperioden kan begrenses til to år for dem som klarer å skaffe seg den påkrevde erfaringen fra retten innen den tid.

Annen kvalifiserende jobb, slik som arbeid som dommerfullmektig eller i påtalemyndigheten, bør kunne godskrives som ett av de tre praksisårene.

Foreningen foreslår også at ansvaret for den generelle

opplæringen av advokatfullmektigen flyttes fra prinsippal til foretak, men at firmaet utnevner en erfaren ansatt til å være fullmektigens fadder.

DOMSTOLKURS

Advokatforeningen mener at en oppfyllelse av dagens prosedyrekrav ikke nødvendigvis resulterer i at man blir «en dyktig aktør i domstolene». Derfor foreslår foreningen følgende:

1. Dagens prosedyrekrav omformuleres til et krav om dokumenterbar innsikt i og/eller erfaring fra praktisk domstolsarbeid.
2. Kravet kan oppfylles ved å ha hatt det praktiske ansvaret for gjennomføringen av to hovedforhandlinger i sivile saker av minst en rettsdags varighet. En av disse sakene kan eventuelt erstattes med to straffesaker eller to rettsmeklinger med minst én rettsdags varighet.
3. Det foretaket fullmektigen er ansatt i, skal gi relevant veiledning i forkant av en sak. Retten skal varsles om

Advokatbladets team fra v. lagdommer Per Racin Fosmark, redaktør Nina Schmidt, journalist Thea N. Dahl og journalist Henrik Skjevestad.

Sjekk våre nye nettsider!

Advokatbladet vokser sterkt på nett, og også bladet får ny drakt.

TEKST: THEA N. DAHL

Som medier flest, satser også Advokatbladet på nett. Heldigvis har det gitt resultater, og ved inngangen av 2019 var nett-trafikken nesten doblet sammenliknet med året før.

Så aller først: Tusen takk til dere som også leser oss på nett!

I midten av februar fikk vi nye, moderne og mobiltillpassede nettsider.

– Enten vi dekker et arrangement eller skriver om rettsutviklingen, ser vi at leserne forventer at sakene raskt kommer ut på nett. At vi nå kan tilby

lekre og leservennlige nettsider, også på mobil, håper vi vil gjøre leseopplevelsen bedre, sier redaktør Nina Schmidt.

at fullmektigen er debutant, og retten oppfordres til å gi en tilbakemelding på arbeidet i etterkant.

4. Det etableres et kurs i praktisk domstolsarbeid i regi av JUS som kan gjennomføres som alternativ oppfyllelse av kravet.

10–12 DAGER

Advokatforeningen mener at den teoretiske utdannelsen om advokatrollen bør organiseres som et ordinært kurs i regi av JUS og foreningen selv. Kurset bør handle om uavhengighet, lojalitet til klienten, faglig dyktighet og etisk standard, så vel som disiplinærordningen og profesjonsansvar.

Foreningen foreslår samtidig at man sløyfer eksamen på tampen av kurset, og heller erstatter den med en «bestått/ikke bestått»-vurdering basert på tilstedeværelse og deltakelse.

I stedet for at advokatkurset blir et helt semester langt, bør det ha en varighet på ti til tolv dager, fordelt over to til tre sammenhengende samlinger, foreslår foreningen.

Foreslår nytt register

Advokatforeningen foreslår at det opprettes et eget register for fremtidsfullmakter i sin høringsuttalelse til endringer i vergemålsloven.

En fremtidsfullmakt er en fullmakt til én eller flere personer om å representere fullmaksgiveren etter at fullmaksgiveren på grunn av sinnslidelse, herunder demens, eller alvorlig svekket helse ikke lenger er i stand til å ivareta sine interesser innen de områdene som omfattes av fullmakten, ifølge Aftenposten.

Ifølge avisen gir en fremtidsfullmakt større grad av selvbestemmelsesrett og er et alternativ til ordinært vergemål med offentlig oppnevnt verge.

Advokatforeningen er i hovedsak positive til Justis- og beredskapsdepartementets forslag til endringer i vergemålsloven.

Men departementet bør være forsiktig med å innføre en skjønsmessig adgang for fylkesmannen til å la være å fortelle nære familie-medlemmer om vergevedtak, mener foreningen. Selv om slike regler kan være hensiktsmessige, kan en slik adgang føre til en «uheldig utvikling i praksis».

Flere av Advokatforeningens medlemmer har opplevd at det etableres vergemål for personer som har opprettet fremtidsfullmakt, noe som fører til at Fylkesmannen må avvikle vergemålet.

«Det foreslås derfor at det etableres en registrering tilsvarende den ordning tingretten i dag har for testamenter, et landsomfattende register for fremtidsfullmakter. Registreringen bør legges til Fylkesmannens vergemålsavdeling, som da enkelt kan gjøre søk i registeret når det kommer inn varsel om behov for vergemål.»

– Vi tror bladet vil bli mer innbydende. Vi vil fortsatt satse på god journalistikk, og styrke den visuelle historiefortellingen, sier Schmidt.

Så takk for det gamle, og velkommen til å lese Advokatbladet i fremtiden!

Nå tjener ansatte advokater i snitt 1,02 millioner kroner

TEKST: NINA SCHMIDT
FOTO: JOHAN10, ISTOCKPHOTO

Lønnsforskjellene er store mellom advokatgruppene. I 2018 rundet snittlønnen for ansatte advokater millionen. Men justert for inflasjon, er lønnsveksten negativ.

Snittlønnen for advokater som får lønnen gjennom en lønsslipp – og ikke er hverken partnere eller selvstendig næringsdrivende – var i 2018 på 1.021.494 kroner, en økning på 2,64 prosent fra året før. Til sammenligning var snittlønnen for advokatfullmektig-

ger på 655.759 kroner (+ 2,36 prosent).

Dette kommer frem i Advokatforeningens lønnsundersøkelse for 2018, som ble offentliggjort i februar.

ORGANISASJON MEST OPP

Undersøkelsen ble sendt ut til alle medlemmer som er ansatte advokater og advokatfullmektiger i advokatfirmaer, bedrifter, organisasjoner og offentlig sektor i januar 2019. Totalt kom det inn 2253 svar, hvilket gir en svarprosent på forti.

Det største lønshoppet kom hos organisasjonsadvokatene, som kan vise til en gjennomsnittlig lønnsøkning på

42.884 kroner (4,21 prosent) fra 2017 til 2018. Deretter følger bedriftsadvokatene, som hadde en økning på 40.427 kroner (3,38 prosent). Også offentlige ansatte advokater gikk i pluss, med en økning på 22.938 kroner (2,65 prosent) i perioden.

NEDGANG

Ansatte advokater i advokatfirmaer, derimot, hadde en gjennomsnittlig lønnsnedgang på 1134 kroner (ned 0,13 prosent) fra 2017 til 2018.

Blant advokatfullmektigene var det økning over hele linjen: Fullmektiger i advokatfirmaer økte i snitt med 11.002 kroner (1,91 prosent), i bedrift med

35.787 kroner (5,51 prosent), i organisasjon med 3713 kroner (0,55 prosent), og i det offentlige med 10.057 kroner (1,51 prosent).

RØDE TALL

Men til tross for de tilsynelatende gode tallene, så har hele gruppen av advokater og advokatfullmektiger sett under ett hatt en negativ lønnsutvikling på 0,1 prosent, etter at tallgrunnlaget for 2017 er inflasjonsjustert, påpeker Advokatforeningen i sin oppsummering.

Konsumprisindeksen økte ifølge Statistisk sentralbyrå med 3,1 prosent i 2018.

I perioden fra 2011 til 2018 har den faktiske kjøpekraften for ansatte advokater blitt svekket med ni prosent, ifølge Advokatforeningen.

SNITTLØNN FOR ANSATTE ADVOKATER i 2018				
Eksamensår	Advokat i advokatfirma	Bedriftsadvokat	Organisasjonsadvokat	Offentlig ansatt advokat
1980-1989	1 173 934	1 218 760	1 431 026	1 234 674
1990-1999	1 091 358	1 451 581	1 111 072	915 782
2000-2004	1 019 908	1 466 705	1 064 760	870 034
2005-2009	940 738	1 195 852	945 709	810 667
2010	881 720	1 073 887	793 750	*
2011	885 463	1 019 436	829 286	828 667
2012	847 219	932 511	763 875	*
2013	785 576	810 471	758 248	*
2014	720 452	860 639	717 783	*
2015	708 136	701 606	*	*
2016	691 249	625 667	*	*
SNITT 2018	897 580	1 237 595	1 062 345	888 456
SNITT 2017	898 714	1 197 168	1 019 461	865 518
Snittlønn alle ansatte advokater 2018: 1 021 494 kroner				
Snittlønn 2017: 995 215 (+ 26.279 kroner fra 2017 til 2018)				

SNITTLØNN ANSATTE ADVOKATER ETTER BOSTED				
	Advokat i advokatfirma	Bedriftsadvokat	Organisasjonsadvokat	Offentlig ansatt advokat
Oslo	971 734	1 246 505	1 068 209	992 998
Stavanger	824 592	1 418 416	1 098 313	*
Bergen	847 441	1 157 733	831 250	*
Trondheim	838 229	909 458	1 336 600	*
Tromsø	739 943	1 064 721	*	928 667
Kristiansand	908 050	1 233 763	*	754 350
Resten av landet	763 177	1 234 387	911 857	849 144

SNITTLØNN ADVOKATFULLMEKTIGER ETTER BOSTED				
	Advokatfirma	Bedrift	Organisasjon	Offentlig
Oslo	617 740	641 602	673 208	*
Stavanger	578 947	*	*	*
Bergen	576 926	*	*	*
Trondheim	550 081	*	*	*
Tromsø	523 125	*	*	*
Kristiansand	518 750	*	*	*
Resten av landet	513 698	786 667	*	654 188

Om tallene:

Advokatene som deltok i undersøkelsen, ble bedt om å oppgi sin samlede brutto årslønn / godtgjørelse for 2018 inklusive eventuell overtid, bonus, provisjon, styrehonorarer og andre honorarer som har sammenheng med jobben som advokat/-fullmektig.

Tabellene viser gjennomsnittet av faktiske tall. For å unngå at unormale avvik påvirker utregningen, er høyeste verdi i celler fjernet, der denne er fire ganger høyere enn nest høyeste verdi i samme celle.

Lønnsundersøkelsene som er gjort fra 2012 og til nå viser at ansatte advokater normalt vil ha en positiv lønnsutvikling de første ti årene av sin karriere, men at dette deretter blir vanskelig å opprettholde.

Undersøkelsen er gjort av analysefirmaet Kantar TNS på oppdrag fra Advokatforeningen.

Lavere enn snittet

I snitt var lønnsveksten i Norge i fjor på 2,8 prosent, mens den for ansatte advokater i snitt var på 2,64 prosent. Konsumprisindeksen økte i 2018 med 3,1 prosent, ifølge SSB.

Tall fra Teknisk beregningsutvalg spør at prisveksten i Norge vil bli på 2,2 prosent i 2019.

FOR ALLE TABELLER
* For få respondenter til å beregne snitt
Blått felt markerer høyeste lønn pr. kategori
Kilde: Advokatforeningens lønnsundersøkelse 2019

SNITTLØNN FOR ANSATTE ADVOKATFULLMEKTIGER i 2018				
Eksamensår	Advokatfirma	Bedrift	Organisasjon	Offentlig
1990-1999	*	1 097 167	*	*
2000-2004	698 684	944 000	*	*
2005-2009	670 181	822 429	*	*
2 010	656 364	*	*	*
2 011	622 500	*	*	*
2012	480 000	*	*	*
2 013	650 935	663 333	*	*
2 014	666 159	701 000	*	*
2 015	627 861	687 800	*	*
2 016	588 963	567 010	622 500	*
2 017	545 841	524 600		*
2 018	521 004	449 167		*
SNITT 2018	586 850	685 131	673 080	677 972
SNITT 2017	575 848	649 344	669 367	667 915
Snittlønn alle advokatfullmektiger 2018: 655.759 kroner				
Snittlønn 2017: 640 618 (+ 15 141 kroner fra 2017 til 2018)				

Telia-advokat Laila Myksvoll jobber i et sammensatt fagteam, og synes det er spennende å jobbe med innovasjon i et selskap som har en kultur og et verdigrunnlag hun identifiserer seg med.

Bedriftsadvokater på lønnstoppen

Bedriftsadvokatene er lønnsvinnerne blant ansatte advokater. Laila Myksvoll er bedriftsadvokat i Telia, og kan ikke tenke seg et mer spennende sted å jobbe akkurat nå.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

– Jeg jobber i en ekstremt innovativ teknologisk bransje, og jobber med en blanding av teknologi og jus. Det skjer en rekke bevegelser i verdikjeden mel-

lom telekom-selskapene og innholdsleverandørene, og store endringer er på gang, sier Laila Myksvoll.

Hun ble både i 2017 og 2018 kåret til en av landets beste bedriftsadvokater av Legal500, og sitter i Advokatforeningens bedriftsadvokatutvalg. Hun synes det er bra at bedriftsadvokaters lønsvilkår styrkes.

Ifølge lønnsundersøkelsen tjener bedriftsadvokater i snitt 340.000 kroner mer i året enn advokater ansatt i advokatfirmaer.

– Dette blir jo bare spekulasjon fra min side, men jeg tror en mulig årsak kan være at å kjøpe juridiske tjenester fra et advokatfirma er en høyere kostnad for bedriften, enn å ansette dyktige advokater internt. Dette kan kanskje påvirke lønnsnivået, sier Myksvoll.

TVERRFAGLIG JOBBING

Myksvoll hadde jobbet som bedriftsadvokat i Get i ni år da selskapet i fjor sommer ble kjøpt opp av Telia. Det nysfusjonerte selskapet består av 2200 ansatte i Norge, og totalt 20.000 ansatte i Norden og Baltikum. Selv sitter

Myksvoll i en gruppe som jobber med innovasjon, ny teknologi, media og innhold på kryss av landegrensene.

– Min erfaring er at det er attraktivt å jobbe som bedriftsadvokat. Bedriftsadvokatene har i stor grad blitt en viktig businesspartner for ledelsen, og tilegner seg stor forretningsforståelse. De juridiske oppgavene knyttes opp mot bedriftens mål, ambisjoner og strategi, og man får anledning til å utnytte sin juridiske kompetanse som en del av et tverrfaglig team, sier hun.

SUVEREN SPESIALISERING

Hun anbefaler å jobbe in-house både som en selvstendig karrierevei, men også som en verdifull erfaring dersom målet er å bli partner i et advokatfirma.

– Å jobbe som bedriftsadvokat er en veldig fin måte å spesialisere seg på. Selv har jeg tilegnet meg en bred bransjekompetanse som det helt klart ikke ville ha vært mulig å oppnå, dersom jeg hadde fortsatt å jobbe som advokat i et advokatfirma, sier Myksvoll.

Snitt årslønn 2018

Bedriftsadvokater:
1.237.595 kroner

Organisasjonsadvokater:
1.062.345 kroner

Advokat i advokatfirma:
897.580 kroner

Offentlig ansatt advokat:
888.456 kroner

BYGG KOMPETANSE MED

E-KURS FRA JUS

Med e-kurs fra JUS får du videoforedrag med tilhørende kursdokumentasjon. Vi tilbyr et stort utvalg av e-kurs innenfor ulike rettsområder.

Slik tar du e-kurs hos JUS

1. Meld deg på kurset på vanlig måte på jus.no
2. Se kurset når du vil, på mobil, nettbrett, PC eller Mac
3. Du kan ta pauser underveis og fortsette der du slapp
4. Ved gjennomføring får du automatisk kursbevis og registrerte etterutdanningstimer

Et lite utvalg:

Hvitvaskingsloven
Innføringskurs / 2 juridiske timer

Oppgjørsoppdrag for advokater
Innføringskurs / 2 juridiske timer / 2 eiendomstimer

Aktørportalen og digitalisering av rettsaksarbeidet
Innføringskurs / 2 ikke-juridiske timer

Anskaffelsesrett i et nøtteskall
Innføringskurs / 3 juridiske timer

JUS JURISTENES
UTDANNINGSSENTER

Besøk jus.no for e-kursoversikt

Norges beste forretningsadvokater kåret

– Jeg er blitt den voksne damen i eiendom

– Dette var veldig deilig, sa Anne Sofie Bjørkholt i BAHR da hun for første gang kunne innkassere seieren som Norges beste forretningsadvokat i kategorien fast eiendom.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

I en årrekke er det Stig L. Bech som har vunnet kategorien for beste advokat innen fast eiendom, men i år var det Anne Sofie Bjørkholt i BAHR som tok seieren – til rungende applaus fra salen.

– Jeg ble veldig glad! Selv om jeg håpet å vinne, hadde jeg ikke ventet det. Bech har hatt en så dominerende posisjon i så mange år, samtidig som det også er veldig mange andre flinke. Jeg kjente på den applausen og hørte at de gledet seg med meg. Jeg har jobbet som advokat i fryktelig mange år, så dette var veldig deilig, sier Bjørkholt til Advokatbladet.

Tar man en titt på tabellene, er det liten tvil om at Bjørkholt, som er sentral i Advokatforeningens kvinneutvalg og lenge har jobbet for å få flere kvinner til å rykke opp i advokatbransjen, er en favoritt. Hele forti poeng skilte henne og Tom Rune Lian i Wiersholm på andreplass.

Anne Sofie Bjørkholt var tydelig rørt over å bli stemt frem som beste advokat innen fast eiendom.

– Hvorfor tror du at denne prisen endelig havnet hos deg i år?

– Det er nok mye med at jeg har jobbet jevnt og trutt over så lang tid, at

jeg etter hvert kjenner mange i bransjen. Jeg har blitt den voksne damen innen eiendom, og er også en av få kvinnelige partnere.

ADVOKATTOPPEN		
Navn:	Firma:	Poeng:
Morten Goller	Wiersholm	224
Siri Teigum	Thommessen	142
Richard Sjøqvist	BAHR	132
Nils-Henrik Pettersson	Glittertind	128
Christian Fredrik Michelet	Schjødt	128
Jens Brede	Kvale	127
Jan Fougner	Wiersholm	115
Hans Cappelen Arnesen	Thommessen	114
Runde Opdahl	Wiersholm	113
Johnny Johansen	Haavind	112

FIRMATOPPEN	
Firma:	Poeng:
Wiersholm	1552
Wikborg Rein	1335
Thommessen	1302
BAHR	1242
Schjødt	971
Kvale	700
Haavind	635
Arntzen de Besche	515
Selmer	493
SANDS	445

Wiersholms Jon Rabben og Morten Goller viser frem diplomene. Foto: Wiersholm

Om undersøkelsen

Undersøkelsen er sendt ut til 105 norske advokatfirmaer. 43 firmaer svarte. De som nominerer, fyller ut navn og firma på tre advokater de vurderer som de beste i de forskjellige fagkategoriene, samt to i Up&Coming-kategoriene. Ikke alle som har svart, har fylt ut alle feltene, derfor blir poenggivningen svært ujevn. Kilde: Finansavisen JUS

Erling Prestholt Selen i Wiersholm var en av vinnerne av Årets prestasjon.

FLEST TOPP-TRE

Nesten 100 advokater var samlet da Norges beste forretningsadvokater ble kåret av Finansavisen JUS i et kveldsarrangement på Hotel Bristol i Oslo i midten av februar. Wiersholm ble kveldens soleklare vinner, og vant kategorien beste firma, fikk pris i kategorien «mest ettertraktede advokat» og fikk flest topp tre-plasseringer.

Nytt for advokatundersøkelsen var kategoriene «internasjonal advokat» og «personvern», hvor henholdsvis Geir Sviggum, styreleder i Wikborg Rein, og Thomas Olsen, assosiert partner i Simonsen Vogt Wiig, toppet pallen.

FÅ KVINNER

I likhet med partnernivået i bransjen for øvrig, er kvinneandelen laber også i advokatundersøkelsen.

Blant totalt 26 vinnere, var det bare to kvinner; Bjørkholt, samt Siri Teigum i

Thommessen som toppet kategorien for konkurranserett. Dette utgjør en prosentandel på i underkant av åtte prosent.

I tillegg til kategorivinnerne, kåres også årets «up and coming»-advokater innenfor de ulike gruppene. Her er kvinneandelen høyere, og det var totalt åtte kvinnelige vinnere.

Av totalt 140 navn oppført i «up and coming»-kategoriene, var 28 kvinner å finne på listene. Dette utgjør en prosentandel på tjuen prosent.

NORWEGIAN OG GRUPPESØKSMÅL
Prisen «Årets juridiske prestasjon» for 2018 ble delt mellom Wiersholm og BAHR.

Wiersholm, med henholdsvis Bettina Banoun og Erling Prestholt Selen i spissen, fikk prisen for gruppesøksmålet mot Oslo kommunes eiendomsskatt.

For BAHR var det høyesterettsseieren om ansettelsesforholdet til piloter

og kabinansatte i Norwegian, ledet av Tarjei Thorkildsen og Christian Backe, som fikk dem i seiersposisjon.

– EN OVERRASKELSE

Nærmere 3430 Oslo-borgere har engasjert seg i gruppesøksmålet mot den omstridte eiendomsskatten. For advokat Erling Prestholt Selen ble det også startskuddet på arbeidslivet innen forretningsjussen.

– Dette er utrolig hyggelig og en fin anerkjennelse, rett og slett. Det er også litt overraskende, det må jeg si.

– Hvordan har det vært å jobbe med denne saken?

– Det har vært kjempespennende, både rettslig og faktisk, med utfordrende juridiske problemstillinger. Det har vært engasjerende å jobbe med en sak som betyr så mye for så mange, svarer Selen.

– Du har nettopp fått bevilling. Hvordan er det å starte yrkeslivet som advokat med dette søksmålet?

– Det har vært helt vanvittig. Min arbeidskarriere har jo egentlig vært den saken her. Da jeg startet i Wiersholm høsten 2016 var dette en av de aller første sakene jeg ble involvert i, sier den ferske advokaten og legger til:

– Men – det er ikke over ennå. En pris som dette motiverer litt ekstra nå inn mot høyesterettsaken.

Finansavisen Jus 14. februar

ALLE DE 25 VINNERE

Joachim M. Bjerke (BAHR), skatterett

Richard Sjøqvist (BAHR), bank og finans

Klaus Henrik Wiese-Hansen (Schjødt), forsikringsrett

Eirik Høyby (Selmer), offshore og oljeservice

Christian Fredrik Michelet (Schjødt), olje og gass

Jon Rabben (Wiersholm), energi og klima

Geir Sviggum (Wikborg Rein), internasjonal advokat

Ole Kristian Aabø-Evensen (Aabø-Evensen), oppkjøp og fusjoner

Hans Cappelen Arnesen (Thommessen), emisjoner og børsnoteringer

Audun Moen (DNB), internadvokat

Anne Sofie Bjørkholt (BAHR), fast eiendom

Nils-Henrik Petterson (Glittertind), entreprise

Siri Teigum (Thommessen), konkurranserett

Morten Goller (Wiersholm), offentlige anskaffelser og konkurrentenes mest ettertraktede

Tarjei Thorkildsen (BAHR), arbeidsrett

Kjetil Vågen (CLP), varehandel

Grunde Bruland (Wikborg Rein), fiskeri og havbruk

Leif Petter Madsen (Wikborg Rein), restrukturering og konkursrett

Jan Fougner (Wiersholm), granskning og compliance

Frode A. Innjord (Hjort), sivilrettslig prosedyre

Anders Brosveet (Elden), økonomiske straffesaker

Thomas Olsen (Simonsen Vogt Wiig), personvern

Are Stenvik (BAHR), immaterialrett og media

Espen A. Werring (Thommessen), teknologi og digitalisering

Trond Eilertsen (Wikborg Rein), shipping

Goller ble galla-kongen

Så dro han på ferie

Etter ett år som managing partner holder Wiersholms Morten Goller stand som den største poengsankereren i Finansavisens advokatundersøkelse for fjerde året på rad. Han tror delegering har bidratt til at han fremdeles kan smykke seg med tittelen.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

Med 224 poeng, langt foran nummer to på listen, Thommessen-partneren Siri Teigum, som endte på 142 poeng, er Wiersholms managing partner Morten Goller fremdeles den soleklart mest populære advokaten i Finansavisens advokatundersøkelse.

224 poeng er faktisk en ytterligere styrking av hans egen rekord fra i fjor på 219 poeng.

– Å toppe kategorien Offentlige anskaffelser, noe jeg har jobbet med i veldig mange år, er gøy. Det er ekstra smigrende å nå til topps som konkurrentenes mest ettertraktede i en kåring der advokatene stemmer på hverandre, sier Goller til Advokatbladet, og er rask med å legge til at han har et stort og dyktig team rundt seg.

TO ROLLER

Goller ble managing partner i Wiersholm 1. januar 2018, og har dermed et drøyt år bak seg i MP-rollen.

– Selvfølgelig har det ført til at jeg nå er noe mindre synlig ut mot klienter, erkjenner Goller.

Da han startet proklamerte Goller at han skulle fordele tiden sin omtrent fifty-fifty mellom virksomheten som advokat, og managing partner.

– Akkurat det har egentlig fungert som planlagt. Jeg fordeler videre en

god del av oppdragene som kommer inn, og prioriterer å ta meg av klientene jeg har hatt over mange år. Samtidig får jeg god hjelp av administrasjonen til en del av MP-oppgavene, i tillegg til at ledergruppen tar ansvar på andre områder, sier Goller.

– Jeg får også god bistand til ulike oppgaver fra andre partnere, som Kai Thøgersen, Rune Opdahl og flere andre. Egentlig bidrar hele ledergruppen på forskjellige områder. At vi kan samarbeide slik, var en forutsetning for meg for å kunne ta på meg MP-rollen på toppen av advokatjobben, påpeker Goller, som er godt fornøyd med det første året.

– Så langt har det gått veldig fint, selv om jeg med fordel kan gå noe ned på arbeidsbelastningen.

– *Det høres unektelig ut som en særdeles travel jobbhverdag?*

– I starten følte jeg nærmest at jeg hadde to fulle jobber, at det var nærmest som to 80 prosentstillinger, men nå begynner det å bli bedre, understreker Goller.

VIL KOMME OPP FLERE

Da Advokatbladet spurte Goller etter kåringen i fjor om hvordan han skulle klare å opprettholde posisjonen, sa advokaten spøkefullt at det nå bare kun-

Etter priskåringen på Hotel Bristol unnet Morten Goller seg en velfortjent vinterferie på Lanzarote med familien. Her med datteren Julia Benedicte (7).

ne gå én vei – men at han skulle gjøre sitt beste. Hva sier han så i år?

– Jeg gjentar gjerne profetien fra i fjor nå også. Jeg får bare fortsette å jobbe i markedet, delegerer så mye jeg klarer – og sørge for å ha igjen omtrent passe med arbeid igjen selv. Fordelen for firmaet er at flere av mine kollegaer vil kunne utvikle seg ytterligere både faglig og karrieremessig når de får mer ansvar og flere oppgaver, sier Goller.

Han trekker frem at Wiersholm som firma fikk flest poeng i kåringen, og at

det er ekstra hyggelig å se partnerkollega Jon Rabben ta hjem seieren i kategorien «Energi og Klima», og at Inge Ekker Bartnes følger hakk i hæl.

I den nye kategorien Personvern tar talentfulle Rune Opdahl steg, mens han topper kategorien Immaterialrett og media på up & coming-listen.

– Vi har mange som gjør det godt på up & coming-listen, deriblant Kristine Hasle Øverby og Gunhild Dugstad. Det er hyggelig å se at det kommer flere opp og frem, sier Goller.

UP & COMING VINNERNE

Per Daniel Nyberg (KPMG), skatterett

Camilla Skøie Mørkve (Schjødt), bank og finans

Hans Kenneth Viga-Gerhardsen (Wiersholm), forsikringsrett

Lars Berge Andersen (Sands), offshore og oljeservice

Sverre B. Bjelland (Schjødt), olje og gass

Caroline Skaar Landsverk (Wikborg Rein) og **Aksel S. Tannum** (Haavind), energi og klima

Oddbjørn Slinning (Sands) og **Birgitte Karlsen** (Wikborg Rein), internasjonal advokat

Ole Henrik Wille (Wikborg Rein), oppkjøp og fusjoner

Lars André Gjerdrum (Aabø-Evensen), emisjoner og børsnoteringer

Jørgen Gran (Scandza) og **Ingvild Næss** (Schibsted), internadvokat

Ingrid K. Høstmælingen (Wikborg Rein), fast eiendom

Aron Solheim (Glittertind), entreprise

Simen M. Klevstrand (Haavind), konkurranserett

Silje Grimseth Ullebust (Hjort), offentlige anskaffelser

Simen Smeby Lium (Wikborg Rein), arbeidsrett

Kyrre W. Kielland (Ræder), varehandel

Thomas Andreassen (Nord), fiskeri og havbruk

Stine D. Snertingdalen (Kvale), restrukturering og konkursrett

Georg A. Engebretsen (Wiersholm), granskning og compliance

Kaare Andreas Shetelig (Wikborg Rein), sivilrettslig prosedyre

Fredrik Berg (Fend), økonomiske straffesaker

Line Coll (Wikborg Rein), personvern

Rune Opdahl (Wiersholm), immaterialrett og media

Lars Folkvard Giske (Føyen Torkildsen) og **Arne Byberg** (Haavind), teknologi og digitalisering

Oddbjørn Slinning (Sands), shipping

Erlend Wessel Carlsen var frem til utgangen av 2016 redaksjons-sjef for Finansavisen Jus, og hadde ansvaret for Advokatundersøkelsen fra 2008–2016. I dag jobber han som kommunikasjons-sjef i snusprodusenten Swedish Match Norge.

Vegetarfesten

Finansavisens festkveld var helt uten Schjødt. Uten Kyllingstad. Og nesten tom for Hjort.

To ganger ble de ropt opp på scenen under Finansavisens festmiddag, men ingen av Schjødts kategorivinnerne hadde anledning til å ta imot prisen. Slikt skjer, og har skjedd før, men det er første gang det ei heller finnes en representant eller stedfortreder som kunne kastet glans over prisene.

Det var synd.

Kanskje var det fjorårets ene første-plass som gjorde det, eller rangeringen som nummer syv på listen over topp tre-plasseringer i fjor? Eller det faktum at man i fjor hadde bare halvparten så mange poeng som vinneren av hele Advokatundersøkelsen?

Det er ingen hemmelighet at historien om Schjødts inntog i toppen av advokatbransjen gjennom årene har medført noen såre tær, beskyldninger om taktisk stemmegivning, snurte konkurrenter og fortvilte enere som ikke blir satt pris på i Finansavisens kåring. For Schjødt er et av landets største advokatfirmaer målt på omsetning, og det klart mest lønnsomme. Men de er også det selskapet som får klart minst heder og ære av de fem store i Advokatundersøkelsen.

Men mens Schjødt ikke sendte én eneste av sine over to hundre medarbeidere til å takke på vegne av selskapet, stilte Wiersholm, Thommessen, BAHR og Wikborg Rein med managing partner eller styreleder. Det samme gjorde toppene i nær sagt alle de andre store firmaene. Mange av vinnerne som møtte opp fikk medieoppmærksomhet i etter-

kant, og de få budskapene som kom fra scenen ble både applaudert og gitt gehør.

Å glimre med sitt fravær er kanskje ikke verdens undergang. Men det var ekstra synd i år. For titter man litt nøyere på Schjødt-tallene, ser man seks første-plasser totalt og flere topp fem-plasseringer. Og poengøkningen på over førti prosent er det virkelig schwung over.

I år var året der Schjødt gjorde sitt inntog i topp fem også i Advokatundersøkelsen, med nesten tusen poeng.

Kun to selskaper av de tjue med flest poeng hadde større vekst. Kluge og Selmer. Førstnevnte kan nok forklares med at de hadde et forferdelig lavt antall poeng i fjor, mens sistnevnte får en boost av innfusjoneringen av Kyllingstad Kleveland (slik Schjødt fikk av Michelet & Co). Verdt å merke seg er også den ekstreme poengveksten til Wikborg Rein, at Wiersholm fortsetter den solide økningen og at Thommessen og BAHR er litt på stedet hvil, med forsiktig økning i antall totalpoeng.

Mens det var rekordjevt i toppen i fjor, var det ikke like jevt i år, men de store prosentvise endringene baner likevel vei for spenning også i årene som kommer.

Ser man i den andre enden av skalaen er det en ganske tydelig trend. Og den heter generasjonsskifte. Hjorts utsendte representant måtte bare opp på scenen en gang i år (for å ta imot prisen til prosedyrevinner Frode Innjord). Tidligere dro Erik Keiserud inn en bråte poeng, og to priser (prosedyre og årets allrounder – sistnevnte var strøket fra årets kåring), mens Erling O. Lyngtveit dro inn økonomiske straffesaker, som Anders Brosveit nå har overtatt. Å avløse bransjenestorer internt på arbeidsplassen er en ting, å avløse dem i kåringer som dette er noe helt annet.

Det samme ser man hos Ro Somernes, der nedgangen er størst, selv om Håvard Wiker i år passerte sin læremester på listen. Det samme er trolig også tilfelle i Harboe, der Einar Harboe ikke bare var dyttet ned fra tronen, men helt ut av topp tre-listen.

Glittertind går også ned, men det er marginalt, og med 99 poeng i årets advokatundersøkelse er det neppe aktuelt å avskilte Nils Henrik Pettersson med det første (selv om Johnny Johansen er nærmere enn noen gang, og en av de heteste kandidatene til å ta toppen neste år). Are Stenvik holdt Ida Gjessing bak seg med minst mulig margin (ett poeng) og en kvinne til på scenen hadde vært et friskt og etterlengtet pust (men det er en annen debatt).

PS. Visse oppmerksomme lesere vil derimot påpeke at det var en hel del Rein på scenen i løpet av kvelden. Anført av Geir Sviggum, som sopte inn karrierens første Finansavisen-pris, var Wikborg Rein absolutt med å bidra til fest.

#	Firma	Poeng 2019	Poeng 2018	Endring i %
1.	Wiersholm	1552	1253	23,9 %
2.	Wikborg Rein	1335	956	39,6 %
3.	Thommessen	1302	1228	6,0 %
4.	BAHR	1242	1225	1,4 %
5.	Schjødt	971	693	40,1 %
6.	Kvale	700	649	7,9 %
7.	Haavind	635	542	17,2 %
8.	Arntzen de Besche	515	424	21,5 %
9.	Selmer	493	343	43,7 %
10.	SANDS	445	397	12,1 %
11.	Hjort	425	449	-5,3 %
12.	SWW	419	303	38,3 %
13.	Kluge	304	199	52,8 %
14.	Glittertind	281	294	-4,4 %
15.	CLP	260	214	21,5 %
16.	Grette	237	229	3,5 %
17.	Ræder	226	173	30,6 %
18.	DLA Piper	203	181	12,2 %
19.	Ro Somernes	177	221	-19,9 %
20.	Aabø-Evensen	146	161	-9,3 %

Hadia Tajik, nestleder i Ap og selv jurist.

– Taper penger uten kvinner i toppen

Arbeiderpartiet vil at det offentlige skal stille kjønnskrav til advokatbransjen på lik linje med næringslivsaktører som DNB og Equinor. – Fraværet av slike krav kan føre til at middelmådig menn kommer frem på bekostning av dyktige kvinner, mener Ap-nestleder Hadia Tajik.

TEKST: THEA N. DAHL

Arbeidspartiets nestleder Hadia Tajik vil holde 500 milliarder kroner, som staten kjøper tjenester for, unna bedrifter som ikke har kvinner i ledelsen, sier hun i et intervju med Dagens Næringsliv.

Utsagnet kom i kjølvannet av at DNB og Equinor har sagt at de ikke vil inngå nye rammeavtaler med advokatfirmaer som ikke tar tilstrekkelig grep for å bedre kjønnsbalansen i partnerskapet.

Tajik applauderer beslutningen.

– Her kan man være med å gjøre en reell forskjell. Det er prisverdig at aktører som DNB og Equinor går foran, sier hun til DN.

ANNONSE

På nyåret oppnevnte de tolv største forretningsadvokatfirmaene totalt 32 nye partnere. Kun sju av disse var kvinner, ifølge en kartlegging DN har gjort.

Tajik mener det er penger å tape for firmaene som ikke får kvinner inn i toppen.

– Det er en myte at kvinner er mindre lønnsomme enn menn. All forskning viser at mangfold lønner seg. Bedrifter som har likestilt topledelse eller et bevisst forhold til rekruttering av kvinner i ledelsen kan også skille med god drift.

– Forestillingen om at middelmådig kvinner vil overta posisjoner de ikke har forutsetninger for å ha som følge av nye krav til differensiering, er direkte feil. Snarere tvert imot vil fraværet av slike krav føre

til at middelmådig menn kommer frem på bekostning av dyktige kvinner, sier hun.

Dette er Arbeiderpartiets forslag for å få til en kjønnsendring:

- Styrke aktivitets- og redegjørelsesplikten ved at alle virksomheter må ha mål for kjønnsbalanse på alle nivåer i driften.
- Ha begge kjønn representert i eventuelle anbudsoppdrag, og dersom dette ikke er mulig, begrunne det og gjennomføre opplæring i aktivitets- og redegjørelsesplikten.
- Starte et eget trepartssamarbeid for økt likestilling med partene i arbeidslivet, som skal få årlige midler over statsbudsjettet.

Velkommen til kurs:

OFFENTLIGE ANSKAFFELSER - anvendelse av det nye regelverket i praksis

7. – 8. mai 2019 på Scandic Solli, Oslo

På kurset gjennomgås de sentrale problemstillingene ved gjennomføring av offentlige anskaffelser, så som:

- Hvilke regler som kommer til anvendelse
- Kvalifikasjonsprosessen – hvem får lov til å delta
- Tilbudenes utforming og spørsmålet om avvising
- Den klassiske anbudskonkurransen
- Forhandlet prosedyre
- Tilbudskonkurranser
- Rammeavtaler og minikonkurranser
- Tildelingsprosedyren – hvem skal få oppdraget

FORELESERE:

Lasse Simonsen
Professor ved Det juridiske fakultet i Oslo

Arne Scott
Advokat i Pacta advokatfirma AS

Mer informasjon, program og påmelding: qualitynorway.no

– Min påstand er at veldig mange advokater tar altfor godt betalt for ganske enkle oppgaver, og ikke minst tar noen betalt flere ganger for klipp og lim, sier advokat Ivar Hillestad, som nylig startet opp firmaet Hill & Co.

– Ferske advokater higer etter mer enn bare penger

Med åpent landskap, en annerledes inntjeningsmodell, og unge teknologi-kompetente kolleger vil Bergens-advokat Ivar Hillestad i Hill & Co skape det de kaller «morgendagens advokatfirma».

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

BERGEN: Høsten 2018 startet advokat Ivar Hillestad opp firmaet Hill & Co i Bergen. Firmaet har i dag åtte ansatte fordelt på kontorer i Oslo og Bergen. På hjemmesidene sine omtaler Hill & Co seg som «morgendagens advokatfirma».

– En ganske freidig formulering, må man vel kunne si?

– Jeg har fått en del spørsmål om akkurat det, ja. Grunnen til at vi har formulert det slik, er at jeg mener advokatbransjen, og de store firmaene især, driver etter en modell som er på vei til å bli utdatert. Det tenkes altfor hierarkisk, med noen få partnere på topp, med all definisjonsmakt, som tjener svært mye penger. Slik driver ikke vi, sier Hillestad.

ANNERLEDES MODELL

For om man først blir ansatt i Hill & Co får man automatisk en del av kaken.

– Jeg opplever at generasjonen som kommer opp nå higer etter noe annet enn bare det å tjene penger, og jeg tror

Ivar Hillestad (50)

- Etablerte Hammervoll Pinds Bergen-kontor og var managing partner i firmaet fra 2014 til 2018.
- Ledet Advokatfirmaet Torkildsen & Co's Bergens-kontor fra 2004 til 2014.
- Deltar på styreutdannelsen «Executive Board Programme» på INSEAD Business School.

det vil medføre en stor endring i bransjen. I firmaet vårt har vi en modell der de ansatte på alle nivåer får en større del av kaken, sammenlignet med andre firmaer. Det oppleves motiverende, selv om kultur alltid er det viktigste, sier Hillestad.

– Vi er i tillegg opptatt av å ta reelt samfunnsansvar, for eksempel ved et tett samarbeid med Kirkens bymisjon.

Selv har Hillestad bakgrunn fra større advokatfirmaer som Torkildsen & Co og Hammervoll Pind, men hoppet av i fjor.

– Folk i andre firmaer må få drive slik de vil, selv sagt. Men jeg er midt i karrieren, og har ikke noen interesse av å jobbe livet av meg for å tjene ekstremt mye penger, sier Hillestad.

– Å jobbe sytti timer i uken for å tjene ti millioner kroner er fullstendig uaktuelt for meg, og langt fra det Hill & Co står for. For at en slik modell skal stå seg, må noen andre i firmaet jobbe minst like mye, og tjene en brøkdel av det de på toppen gjør. Jeg har flere venner som arbeider slik, og jeg tror fort de kommer inn i en spiral hvor mye vil ha mer, der livet raser forbi uten at de selv er med på turen!

Hill og Co har fokus på trivsel, sunn livsstil og balanse i livet for alle i selskapet, forteller han.

VIL SKAPE SUNN KULTUR

Han har knyttet til seg flere unge, samt noen erfarne advokater.

– Kultur spiser strategi til frokost. Vi er opptatt av flat struktur i hverdagen. Det er traineer her som kan løse arbeidsoppgaver vesentlig bedre og mer effektivt enn meg – og selvsagt ofte omvendt, sier Hillestad.

«Å jobbe

sytti timer i uken

for å tjene ti millioner

kroner er fullstendig uaktuelt

for meg. For at en slik modell

skal stå seg, må noen andre i

firmaet jobbe minst like mye,

og tjene en brøkdel av det

de på toppen gjør.»

Ivar Hillestad

Han forteller at Hill & Co. driver med det de til enhver tid har kompetanse på.

– Per i dag er det mye selskapsrett, transaksjoner, og IT-juss, samt eiendom, tvist og prosedyre. Selv er jeg egentlig gammel eiendomsadvokat, og har en del klienter fra den tiden. I tillegg jobber vi mye for vekstselskaper og gründere i mange bransjer, sier Hillestad.

– Vi følger med i en verden som endrer seg utrolig fort. Firmaet sitter i såkalte coworking-kontorer sammen med andre vekstselskaper sentralt i både Bergen og Oslo sentrum. Advokatene sitter sammen i åpent landskap, men fysisk fradelt de øvrige virksomhetene.

– Vi opplever at løsningen er optimal både for klientene og de ansatte. Når det er sagt, bryr jeg meg egentlig ikke hvor advokatene jobber fra, om de sitter på en

sydhavsøy, en fjelltopp eller hvor de er – så lenge jobben blir gjort for klientene!

– SPARER PENGER

Ved hjelp av teknologiske løsninger satser firmaet på å tilby kundene rimeligere og effektive tjenester.

– Hvis man jobber med gode digitale verktøy, og har gjort en oppgave før, er det mulig å gjøre oppgaven vesentlig raskere neste gang. Man trenger ikke alltid starte helt forfra med en aksjonæravtale, for eksempel, sier Hillestad.

– Og gjør man det for førtiende gang bør man klare det svært fort – med tilsvarende lavere kostnad for klienten.

I lokalene finnes både et eget videokonferanserom der advokatene i Bergen og Oslo enkelt kan kommunisere, samt flere stillerom, og et større åpent fellesområde med avslappende bakgrunnsmusikk.

– Jeg er blitt vant til å jobbe slik nå. At vi ikke bruker penger på resepsjonist eller assistenter gjør at vi sparer penger. Dermed blir det også rimeligere for kundene, og mer å fordelere internt, sier Hillestad.

KAN JOBBE HJEMMEFRA

Han er ikke bekymret for at arbeidsløsningen går utover taushetsplikten.

– De dagene jeg vet jeg skal ha lange samtaler med klienter, jobber jeg gjerne hjemmefra eller hos klienten. Det hender også at vi bruker et møterom på et hotell, sier han.

Ble angrepet i arresten

Vold og trusler er en fremvoksende risiko i det europeiske arbeidslivet, ifølge Arbeidstilsynet. Blant advokater er strafferettsadvokater og barne- og familieadvokater mest utsatt. Advokater bør lære seg å håndtere klienter i krise, mener Marte Svarstad Brodtkorb, som selv nylig ble angrepet av en klient i arresten.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

Advokat Marte Svarstad Brodtkorb har gått med voldsalarm, blitt utsatt for vold og forfølgning – og ble nylig angrepet i arresten i Oslo. Men advokater må ikke bli redde, og forvente vold, advarer hun.

En av ti norske arbeidstakere utsettes for vold, trusler eller seksuell trakassering på jobb, ifølge SSBs arbeidsmiljøundersøkelse i fjor – og kvinner er oftere målskive enn menn. Hvordan gjenspeiler dette seg i advokatyret?

Internasjonal forskning viser at det i hovedsak er strafferettsadvokater og advokater som håndterer barne- og familiesaker som er mest utsatt for vold og trusler. Her hjemme finnes det få ferske tall som kan bekrefte eller avkrefte om det samme gjelder i Norge.

FRÅDET AV SINNE

Marte Svarstad Brodtkorb, tidligere leder av Oslo krets, gikk med voldsalarm i en lang periode på grunn av sin befat-

Advokat Marte Svarstad Brodtkorb mener advokater ikke trenger opplæring i håndtering av trussel- og voldssituasjoner.

ning med den mye omtalte Skah-saken. Den norsk-marokkanske OL-mesteren Khalid Skah truet både Brodtkorb og norsk ambassadepersonell etter at hans to barn ble smuglet fra Marokko til Norge i 2009, og ble senere tiltalt for trusler og vold.

Brodtkorb representerte moren i barnefordelingssaken.

I år, en helt vanlig mandag i starten av februar, ble Brodtkorb angrepet av en aggressiv klient under et møte i arresten. Uten forvarsel løftet han fasttelefonen fra bordet og kastet den hardt mot henne, to ganger. Samtidig rev han også i stykker sakens dokumenter.

Det ble noen nervepirrende minutter for Brodtkorb, som satt alene med den ukontrollerte mannen i arresten.

– Han var så sint at det frådet av munnen hans. Jeg prøvde å utløse alarmen i arresten, men fikk det ikke til. Til slutt løftet jeg opp telefonen og for ikke å eskalere situasjonen, prøvde jeg å gi noen subtile hint til betjentene om at de måtte komme fort, men de plukket det ikke opp. Da jeg ringte for andre gang, kom de med en gang. Det var to som håndterte klienten, og to som håndterte meg, og de var veldig flinke og profesjonelle når de først kom.

Først i ettertid fikk Brodtkorb vite at politiet hadde ønsket å få klienten fremstilt for lege for å avklare om han var i stand til å møte for retten. Dette hadde advokaten ikke fått beskjed om.

– Med andre ord kjente de til situasjonen på forhånd. Jeg burde ha fått en eller

I løpet av minuttene Marte Svarstad Brodtkorb var innelåst med den aggressive klienten, rakk han å rive i stykker alle saksdokumentene. Foto: Privat

annen form for varsel. Politijuristen som hadde saken var nok fersk, og hadde sikkert ikke tenkt tanken en gang, men hun skulle likevel ha informert meg, sier hun.

STORT OMFANG

Amerikanske studier gjort mellom 2001 og 2012 viser at opp mot 47 prosent av alle registrerte advokater i USA hadde blitt utsatt for vold eller trusler, slik som såkalt «stalking», telefonoppringninger, e-poster, SMS, uthenging på nett, verbale trusler, vold, drapsforsøk og faktiske drap.

Studiene konkluderer med at det er strafferettsadvokater og barne- og familieadvokater som er mest utsatt, men at trusler og vold forekommer innenfor de fleste juridiske områder.

RUTINEBEHOV

For Marte Svarstad Brodtkorb var det første gang hun opplevde å bli angrepet av en klient i løpet av sine tjue år som advokat. Men aggressive klienter har hun hatt mange av.

– Vi håndterer folk i krise, og det er vi også vant med. Selv om det kanskje ikke er så mange som faktisk har blitt utsatt for eksempelvis vold, så tror jeg veldig mange strafferettsadvokater har vært i en nesten-situasjon, sier hun.

Brodtkorb forteller at hun både ble skjelve og litt blå etter hendelsen i arresten, men at hun har det fint nå. Hun har ikke anmeldt hendelsen, men skulle ønske at hun hadde blitt informert om klientens tilstand, før hun satt i møte alene med ham.

– Innenfor psykiatrien, sier for eksempel reglementet at det ikke skal være mindre enn fire personer som går inn til en psykotisk pasient. Politiet jobber heller aldri en til en, de er alltid to. I tillegg er de opptrent til å håndtere truende situasjoner, og har hjemmel til å bruke makt. Vi har ingenting. Selv om det bare har skjedd en gang på tjue år

for min del og det gikk bra, så skal vi ikke utsettes for risiko, slår hun fast.

FORHÅNDSDØMMING

Selv har ikke Brodtkorb laget noen egne forholdsregler for hvordan hun skal håndtere trussel- eller angrepssituasjoner.

– Man må tåle litt og man kan ikke være en pyse. Når du forholder deg til mennesker i krise, må du tåle mer av dem enn du gjør av mennesker ellers. Hvor grensen går for hva man skal finne seg i, er vanskelig å sette. Det er veldig subjektivt, og det finnes ikke noe fasitsvar.

– Hvem er den typisk truende klienten?

– Ofte en som ikke kan språket, som gjerne ikke klarer å henge med på hva som skjer, samtidig som de kanskje har en diagnose. Jeg tipper at han som angrep meg var i en eller annen form for psykose, uten at jeg vet det sikkert. Da kan man gjøre mye rart. Det er ikke de toffeste guttene på gata som truer, det er heller de som er psykisk syke, sier Brodtkorb.

– Spesielt hvis de blir plassert i isolasjon. Isolasjon har en enorm innvirkning på folk.

Hvorvidt advokater på en eller annen måte bør skoleres i å håndtere en trusselsituasjon, er ikke Brodtkorb helt sikker på.

– Legger man for mye opp til at advokater må beskytte seg mot trusler og trakassering, kan det også føre til en økt grad av forhåndsdomming. Det er jo ikke sånn at alle klienter er potensielle angriper, og det blir feil om vi skal gå rundt å forvente det. Å lære hvordan man håndterer mennesker i krise er derimot veldig nyttig.

– Jeg mener heller at påtalemyndigheten må være oppmerksomme på at vi advokater ofte sitter innelåst med truende mennesker alene. Og så må alle advokater som besøker arresten forsikre seg om hvordan alarmen fungerer.

– Sitter langt inne å gjøre seg selv til et offer

Som bistandsadvokat i alvorlige straffesaker er Kristin Fagerheim Hammervik i Bodø vant til å få negative tilbakemeldinger. Men da hun opplevde trusler mot familien, satte det en skikkelig støkk i henne.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

Kristin Fagerheim Hammervik i advokatfirmaet AGA i Bodø opplevde trusler etter at hun hadde vært bistandsadvokat i en voldtektssak. Da saken var over, ble hun oppringt av mannen som hadde vært tiltalt i saken.

– Jeg hadde vært bistandsadvokat i en alvorlig sak, der gjerningspersonen hadde en karakteristisk stemme. Jeg kjente umiddelbart igjen stemmen hans, og sa til ham at det ikke var så lurt av ham å ringe meg. Det ville han ikke høre på, sier Hammervik.

– FORSTÅELIG SINNE

I løpet av samtalen skjønnte hun raskt hvor det bar, og at personen i den andre enden både var beruset, bunnløs fortvilet, og sint.

– Jeg visste jo at mannen potensielt kunne være krevende. Han var få dager før han ringte til meg dømt i tingretten til sju år og ni måneders fengsel for flere voldtekter. Saken hadde først blitt henlagt av Statsadvokaten i Nordland, men etter klage fra meg, beordret Riksadvokaten tiltale. Mannen gjentok i samtalen at det var klagen fra meg som førte til at det ble straffesak mot ham.

– Jeg ble overrasket over hvor ubehagelig det var å oppleve trusler, sier advokat Kristin Fagerheim Hammervik. Hun er nestleder i Helgeland og Salten krets. Her fra retten i en annen sak. Foto: Bodø Nu.

– Sånn sett er det forståelig at han rettet sitt sinne mot meg. Han sa etter hvert i samtalen at han forstod at jeg bare hadde gjort jobben min, og vi fikk avsluttet samtalen på en rolig måte, sier Hammervik.

BLE REDD

I dagene og ukene etterpå fikk Hammervik både e-poster og tekstmeldinger med trusler fra mannen. Han påstod at han visste om Hammerviks angivelige tvilsomme fortid, han navnga hennes venner, og framsatte påstander om ulovligheter hun skulle ha gjort.

– Han sa han hadde kontakt med nasjonal presse og med sentrale politikere som alle var rystet over meg. Jeg vet fremdeles ikke hva han siktet til, og akkurat de truslene plaget meg egentlig ikke. I denne bransjen blir man ganske hardhudet, og jeg forsøkte å ikke tenke for mye på saken. Som fast bistandsadvokat var dessuten terskelen for å gå inn i offerrollen for meg høy, sier Hammervik.

Men da mannen tok truslene til et nytt nivå lot Hammervik seg skremme.

– Jeg var på barnerettskurs i Sandefjord, langt unna familien i Bodø. Da kom det en e-post hvor han nevnte familien min, og venner og kolleger av meg og presiserte at jeg «kødda med feil person» eller noe i den retning. Først da ble jeg redd, og tok kontakt med påtalejuristen og ba om et besøksforbud.

Dette ble innvilget. Men selv under besøksforbudet kom det fremdeles trusler både til henne og andre involverte i saken, og mannen ble varetektsfengslet.

FIKK BISTANDSADVOKAT

Før saken ble berammet brukte Hammervik mye tid på å vurdere om det var lurt å ha en egen bistandsadvokat.

Hun henvendte seg likevel til en kollega som hjalp henne å tenke over det som hadde skjedd.

– Jeg husker godt at han ba meg fokusere på at det er mulig å være fornærmet, uten å være et offer. Akkurat det var forløsning for meg.

Kollegaen ble senere oppnevnt som bistandsadvokat for Hammervik.

– Vi som jobber med slike saker hver dag må få gjøre jobben vår, uten å være nødt til å tåle den type henvendelser som jeg opplevde. Derfor bestemte jeg meg for at det var greit å ha en bistandsadvokat, sier Hammervik.

BA OM UNNSKYLDNING

Hun understreker at mannen som hadde truet henne, oppførte seg bra under selve rettsaken.

– I retten sa han at han var pinlig berørt over meldingene han hadde sendt meg, og han erkjente straffeskyld på de punktene som gjaldt meg. Jeg valgte å forlate retten etter at jeg hadde avgitt min forklaring, men noe sa meg at jeg burde få med meg prosedyrene dagen etter. Det er jeg glad for at jeg gjorde.

– Tiltalte mente, i motsetning til sin forsvarer, at jeg hadde opptrådt profesjonelt og sa han forstod veldig godt at

jeg opplevde kontakten med ham som ubehagelig. Etter at retten var hevet, tok han meg i hånden og sa unnskyld. Det betydde noe for meg. Dagen etter fikk jeg beskjed om at de hadde funnet mannen død i fengselet. Det ble derfor aldri avsagt dom i saken der jeg var fornærmet.

– Vil du som advokat anbefale andre advokater som opplever lignende hendelser å anmelde dette?

– Jeg synes det er vanskelig å svare et klart ja eller nei, like lite som det er mulig å si at alle som opplever overgrep må anmelde. Det kan være gode grunner for ikke å anmelde. Generelt er det viktig å understreke at advokater skal kunne jobbe i fred og ro. Jeg har tretti, forti løpende bistandsadvokattoppdrag til enhver tid. Hvis man skal tåle å få henvendelser og trusler i flere saker, blir det en helt umulig oppgave å ha denne jobben. Det er derfor opplagt at det må gå en grense et sted.

– En ting er i alle fall sikkert: Man er ingen god advokat for seg selv. Det blir lett mye følelser involvert. Å få hjelp fra en kyndig person utenfra til å vurdere om et forhold skal anmeldes, og ikke minst hvordan man bør forholde seg i sin egen sak dersom tiltalte tas ut, er svært fornuftig, sier Hammervik.

Forebygging og praktisk hjelp

Advokatforeningen har en egen side på nett med tips og råd til dem som er blitt utsatt for vold eller trusler.

Advokatforeningen anbefaler at vold og trusler politianmeldes.

Ti råd dersom noen opptrer truende

- Opptre rolig.
- Lytt og vær observant.
- Vær aktiv – ta initiativ.

- Forklar tydelig hva som er mulig, og hva som ikke lar seg gjøre.
- Bruk et enkelt språk og vær konkret.
- Vær hjelpsom.
- Ikke vær dominerende eller underkastende.
- Hold en passende avstand.
- Ta hensyn til personens selvbilde og opplevelse av kontroll over situasjonen.

- Ta deg god tid og ikke gjør noe overilt.

Hva bør den som er utsatt for vold eller trusler gjøre?

- Aksepter at det er normalt å reagere.
- Ta imot psykologhjelp.
- Fortell hva du har behov for.

- Overlat praktiske problemer til andre.
- Gå på arbeid raskest mulig etter hendelsen.
- Opphold deg på arbeidsplassen, men du trenger ikke nødvendigvis utfør de vanlige arbeidsoppgavene.
- Unngå å arbeide alene de første dagene etter hendelsen.

- Bearbeid det som har skjedd sammen med kollegaer, familie og venner. Unngå å bearbeide det hjemme alene.
- Anmeld forholdet til politiet.

Søk hjelp dersom

- Sterke reaksjoner fortsetter eller forsterkes de første tre til fire ukene, uten å vise tegn til å avta.

- Sterk følelse av uvirkelighet vedvarer, og man ikke er i stand til å fungere i sitt vanlige liv (sosialt, yrkesmessig eller i andre deler av livet).
- Det oppstår markerte forandringer i personligheten din.
- Du tyr til «selvbehandling» med rusmidler.

– Advokater har høy terskel for å anmelde trusler

Som advokat i 22. juli-saken ble trusler dagligdags for Geir Lippestad. Nylig holdt han foredrag om å jobbe med rettssaker med stor offentlig interesse under Arbeidslivsdagene i Bergen.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

BERGEN: – 22. juli-saken var veldig spesiell, og jeg fikk masse trusler. Politiet tok det seriøst, og jeg fikk god beskyttelse. Men generelt tror jeg det er en høy terskel for at advokater anmelder noen form for trusler, sa Geir Lippestad da Advokatbladet møtte ham i Bergen.

– Vi blir nok litt hardhudet i dette yrket, men jeg er usikker på om det er riktig at det skal være sånn. Å stå i saker der man mottar trusler er belastende – og bør være belastende, sier Lippestad, som understreker at han selv ikke opplever det som ille i dag.

– Men som strafferettsadvokat ser man baksiden av samfunnet på en annen måte enn andre, presiser Lippestad.

Han understreker at trusler er alvorlige, og at norske advokatkontorer har begrenset sikkerhet.

– De fleste har for eksempel ikke noe særlig vakhold på kontorene, sier han.

I foredraget, som i hovedsak handlet om gjennomføring av rettssaker med stor offentlig interesse, fortalte Lippestad at han opplevde flere uønskede hendelser i kjølvannet av forsvarerjobben for Anders Behring Breivik.

– En gang dukket det opp russere som utga seg for å være TV-reportere som ønsket intervju med meg hjemme i stuen min. De lusket rundt i huset, og åpnet skuffer og skap. Det var veldig ubehagelig, og jeg vet jo ikke en gang om de var fra media, slik de hevdet, sa Lippestad.

KLIPPET OVER SYKKELBREMSENE

En morgen opplevde han at bremsene på sykkel hans var klippet over.

– Bremsene var rett og slett klippet opp med tang. Det er sånne opplevelser

– Jeg opplever at offentligheten er blitt tøffere de siste årene, både for politikere og advokater, særlig om man skal forsvare ekstreme, enten de er på ytterste venstre eller høyrefløy, sier advokat Geir Lippestad.

som er gufne. Sykkelen ble også brukt av ungene mine. At noen har vært oppe i garasjen og klippet bremsene, er ikke noe hyggelig, sa Lippestad.

Han ønsker seg en fersk undersøkelse av hvor omfattende problemet med trusler mot advokater er, ettersom det kan være vanskelig å vite omfanget.

– Advokatforeningen bør prøve å få en oversikt over omfanget, om vi advokater har blitt for hardhudet, og hvordan man bør samarbeide med politiet. Bør man for eksempel anmelde eller ikke? Kommentarer på nettet er én ting, men de burde også vurdere det generelle sikkerhetsbildet, oppfordrer Lippestad.

Han peker på at offentligheten blir stadig mer polarisert.

– Jeg ser dessverre for meg at dette problemet kan øke ytterligere fremover, sier Lippestad.

Kartla trusler i 2011

Advokatforeningen gjennomførte en kartlegging i 2011 av trusler og vold mot advokater.

– Det ble den gang rapportert om en del trusler, men relativt få hendelser om vold, forteller generalsekretær Merete Smith.

– Vold og trusler mot advokater er noe samfunnet må ta svært alvorlig. Vi har absolutt denne problemstillingen på radaren. Jeg får ofte henvendelser fra advokater

som har problemer av ulik art, nærmest ukentlig, men jeg har fått få henvendelser om trusler og vold, heldigvis, sier Smith.

Ved et par anledninger har Advokatforeningen kontaktet politiet på vegne advokater som har opplevd trusler.

– Da har politiet fulgt veldig godt opp, noe de fortjener ros for. Jeg vet at advokatene det gjaldt, følte seg veldig godt ivaretatt, sier Smith.

Foto: Tanya Joy, Istockphoto

Ny studie om forsvareres bruk av følelser

Hvordan styrer forsvarsadvokater sine egne og andres følelser? På hvilken måte snakker forsvarsadvokater om følelser, og hvordan bruker de følelsene til å utføre sin rolle?

TEKST: NINA SCHMIDT

Dette er blant spørsmålene den svenske sosiologen Lisa Flower forsøker å svare på i sin studie Loyalty Work: Emotional interaction of defence lawyers in Swedish courtrooms.

Flower, som er stipendiat ved Sosiologisk institutt ved Lund Universitet i Malmö, ser nærmere på forsvarsadvokaters rolle i det hun kaller «emosjonelt ladde, men emosjonelt begrensede situasjoner».

«Opprørte klienter, uforutsigbare forstyrrelser, rystende bevis, følelsesstyrte saksøkere, til og med moralsk mistenksomhet forventes å bli behandlet på en korrekt og passende måte. Denne avhandlingen analyserer hvordan dette gjøres i en svensk kontekst, med spesielt fokus på straffesaker i tingretten», forteller Flower i studiens innledning.

Sosiologen observerte over femti straffesaker og dybdeintervjuet atten advokater i arbeidet med studien.

USYNLIGE FORVENTNINGER

Forsvarsadvokater opptre i tråd med usynlige emosjonelle, gjensidige og seremonielle forventninger, konkluderer Flower.

«De forsøker å representere sine klienter ved å sørge for at både klientens, andre aktører og deres egen fremtreden i retten holder seg innenfor rammen av lovens emosjonelle regime. Samtidig forventes forsvaret – forsvarsadvokaten og den tiltalte – å fremstå som forent.»

Disse strategiene innebærer emosjonelt arbeid og det Flower kaller «facework»; at ingen taper ansikt. Og

lære seg dette arbeidet burde være en del av juristers teoretiske grunnopplæring, mener sosiologen.

Teoretisk opplæring i det Flower kaller «emotion management» – følelsesstyring – vil ikke bare redusere usikkerhet, men gi uerfarne advokater nyttig informasjon om egen rolle-utførelse, mener hun, og peker på at emosjonell kunnskap også vil forhindre utbrenthet. Utbrenthet er en utpreget risiko i yrker med høy grad av rolle-konflikt, så som hos strafferettsadvokater, påpeker hun.

KRENKELSER NATURLIG

Hennes studie konkluderer også med at mange tiltalte har feilaktige forventninger både til sakens gang, og til forsvarsadvokatens rolle. Dette gapet bør brolegges med informasjon til klienten

ikke bare om de ulike aktørenes roller, men også om hvordan aktørene kommer til å opptre i retten, foreslår Flower.

«Det ligger i sakens natur at en straffesak innebærer en krenkelse av den tiltaltes selvbylde. Jeg foreslår at å forklare «the rules of the game» kan hjelpe klienten i å forstå at disse krenkelsene er en iboende del av samspillet i retten, heller enn et angrep på klientens karakter. Tiltalte trenger å bli bedre informert om hva som faktisk vil skje i løpet av rettssaken, ikke bare rent prosessuelt og praktisk, men også følelsesmessig».

Og dersom klienten forventer at advokaten er en Rambo, men får en Bambi, kan dette også skape skepsis, sier hun.

«Å styre klientens forventninger er en sentral del av forsvarsadvokatens rolle», skriver Flower.

ANNONSE

Finansavisen
JUS 2019

Finansavisen Jus er ikke bare et magasin for dem med juridisk embetseksamen. Historiene er like verdifulle for ledere, gründere og ansatte i norsk næringsliv, organisasjoner og offentlig forvaltning.

Finansavisen Jus dekker endringene i advokattøringen, vi bringer deg nyhetene, enten det er snakk om konkrete saker eller om aktørene. Vi gir sakene større bredde, som igjen gir leserne bedre innsikt.

3 utgaver igjen 2019:
23/5–26/9–28/11

FOR ANNONSEINFORMASJON OM MAGASINET OG ELLERS I AVISEN KONTAKT:
Caroline Reed Smith-Meyer
Tlf.: 900 15 283 | E-post: caroline@hognar.no
www.businesskanalen.no

Magasinet distribueres med Finansavisen.
Opplag: 40 000

Isolasjon: Liten endring på 25 år

- Beslutninger om å isolere er for skjønnsbaserte i Norge, mener Den europeiske torturkomiteen i en fersk rapport.
- Innsatte på Ila og i Bergen fengsel kan være innelåst opp mot 23 timer i døgnet.
- Enkelte innsatte i såkalte «fellesskapsavdelinger» sitter under forhold som tilsvarer isolasjon etter internasjonale standarder.

TEKST: THEA N. DAHL

Isolasjonsgruppen ønsker å kjøre saker i domstolen om urettmessig isolasjon på glattcelle i politiarrest, eller ulovlig isolasjon i fengsel. Advokat Bendik Falch-Koslung leder gruppen.
Foto: Robert Eik.

– Norge har fått den samme kritikken i 25 år, men det virker som om ingen skjønner alvorret, sier leder av Advokatforeningens isolasjonsgruppe, Bendik Falch-Koslung.

Den europeiske torturkomiteen (CPT) avla Norge et besøk på forsommeren i fjor, men rapporten fra besøket forelå først i midten av januar i år. Komiteen fokuserte i hovedsak på høysikkerhetsavdelinger og de innsatte der. I tillegg intervjuet de også mennesker i varetekt i Oslo og Bergen.

Mens Oslo, Bodø og Ullersmo kommer ganske godt ut av det, står det verre til på Ila og i Bergen fengsel, mener komiteen.

– Rapporten inneholder få overraskelser. Torturkomiteen peker på de samme forholdene som de har kritisert i årevis, slik som uklare regler med for mye diskresjonær kompetanse til å beslutte isolasjon, generelt høy bruk av isolasjon i norske fengsler og dårlig behandling av psykisk syke – kritikk vi kjenner igjen, sier Bendik Falch-Koslung.

– Norge får litt ros for mindre bruk av glattcelle utover 48 timer, men det er fremdeles for mange brudd også her. Til tross for noe skryt, viser rapporten nok en gang at vi har et grunnleggende systemproblem knyttet til isolasjon i Norge. Selv om Norge år etter år får den samme kritikken, virker det ikke som om det er tilstrekkelig forståelse for hvor alvorlig dette er. Det er grundig dokumentert at isolasjon kan føre til alvorlige psykiske skader for de isolerte. Den utstrakte bruken av isolasjon i norske fengsler må opphøre, fortsetter han.

UTEN VEDTAK

På vegne av Advokatforeningens isolasjonsgruppe besøkte advokatfullmektig Didrik Beck Rodarte i Advokatforeningen og Jussbuss-medarbeider Kristina Davidsen Bergen fengsel i midten av januar, og fikk mulighet til å prate med en del av dem som soner der.

– Flere av de innsatte vi snakket med fortalte at de hadde sittet isolert over lengre tid. Noen av disse sa at de hadde vært innelåst alene på cella store deler

av døgnet, uten at det hadde blitt fattet vedtak om isolasjon, forteller de to.

Mange innsatte mente også at de hadde opplevd de facto isolasjon over lengre tid på mottaksavdelingene.

– Fangene som hadde opplevd slik utelukkelse sa at de hverken hadde jobb eller skoletilbud på dagtid, og heller ikke fellesskap med andre innsatte på ettermiddagen. Det er en svært uheldig praksis dersom man blir sittende lengre enn nødvendig i mottaksavdelingene, som er ment for en kortvarig kartlegging av nye innsatte.

Flere av de innsatte sa at de hadde sittet isolert over lengre tid etter eget ønske, forteller Rodarte og Davidsen.

– Fengselet har en plikt til aktivt å motarbeide at fanger isolerer seg selv i fengsel. Når dette likevel skjer, er det uheldig og skadelig, også når det skyldes mangel på ansatte og midler til programtilbud for innsatte som fungerer dårlig i fellesskap, sier de to.

ÅR ETTER ÅR

Torturkomiteen er fornøyd med både Ullersmo og Bodø fengsels tiltak for å aktivisere de innsatte utenfor cellene. Dette i motsetning til i Bergen, blokk A, hvor flere av de innsatte blir innelåst i opp mot 23 timer i døgnet, til tross for at de ikke utgjør en sikkerhetsrisiko, eller har andre restriksjoner. Ifølge rapporten har flere av disse sonet under isolasjonsliknende omstendigheter i flere år, noe som er helt uakseptabelt, slår komiteen fast.

Selv om komiteen roser norske myndigheter for tiltakene som er blitt gjort ved Ila fengsel for å sikre bedre behandling av psykisk syke innsatte, mener den at det er bekymringsfullt av flere fanger likevel sliter med alvorlige psykiske lidelser som gjør det vanskelig å håndtere livet i fengsel.

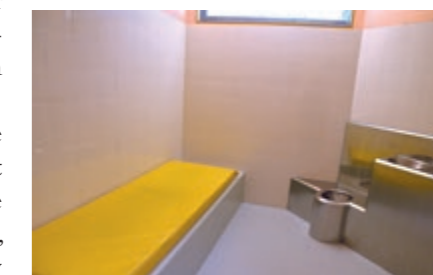
Rapporten peker på at både de ansatte i fengselet og dets tilhørende ressursteam etterlyser en egen høysikkerhetsavdeling der de aktuelle innsatte kan få nødvendig terapi og psykososial behandling. Komiteen påpeker også at en rekke anbefalinger fra deres forrige besøk i 2011 ennå ikke har blitt gjennomført.

«UMENNESKELIG»

Også Sivilombudsmannen besøkte høysikkerhetsavdelingene til Bergen fengsel i mai i fjor, og i midten av januar var resultatet klart. «Sterkt bekymringsverdige» er gjennomgående stikkord fra Sivilombudsmannens rapport.

Fengselet er landets nest største med 281 plasser, hvorav 218 er på høysikkerhetsnivå og 63 på lavere sikkerhetsnivå. Punktene for kritikk er mange og omfattende, og de dreier seg i all hovedsak om isolasjon, manglende aktiviteter, ressursmangel og potensielt «nedverdiggende eller umenneskelig behandling» av psykisk syke. Blant annet står det i rapporten at:

«Kun én av de innsatte ved avdeling A-øst hadde mottatt vedtak om utelukkelse fra fellesskapet. At det ikke fattes vedtak om utelukkelse av innsatte som i praksis ikke har annet tilbud enn opphold i luftegården tre av ukens fire dager, virker å være i strid med straffegjennomføringsloven § 17. Enda mer alvorlig er det at en slik praksis innebærer at innsatte som er låst inne på cellen i minst 22 timer i fire av sju dager regnes som plassert i en fellesskapsavdeling. Dette medfører at innsatte i en fellesskapsavdeling i Norge sitter under forhold som tilsvarer isolasjon etter internasjonale standarder.»

Advokatforeningen har i årevis jobbet mot ulovlig isolasjon i fengsel og politiarrest. Her en glattcelle i Oslo fengsel.
Foto: Aina J. Rønning

Nå har jusstudenter fått retningslinjer mot seksuell trakassering

Gjelder alle former for kontakt mellom studenter og advokatkontorer

Til tross for all oppmerksomheten #Metoo fikk, har syv prosent av jusstudentene opplevd seksuell trakassering det siste året, ifølge en fersk undersøkelse fra Norges Juristforbund. I februar ble nye etiske retningslinjer innført ved landets tre juridiske fakulteter.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

– Jobben er ikke gjort ennå, det er nå den starter, sa president i Juristforbundet, Håvard Holm, på et arrangement ved Juridisk fakultet ved Universitetet i Oslo der retningslinjene som skal forhindre seksuell trakassering ble lansert.

Der deltok han sammen med generalsekretær Merete Smith fra Advokatforeningen, formann Fredrik Agdestein i Juristforeningen i Oslo, samt de tre dekanene fra de juridiske fakultetene i Oslo, Bergen og Tromsø.

I 2018 gjennomførte Juristforbundet en undersøkelse for å kartlegge omfanget av seksuell trakassering blant de yrkesaktive medlemmene. Tjue prosent av dem som deltok i undersøkelsen, hadde en eller annen gang i løpet av yrkeskarrieren opplevd seksuell trakassering, mens fire prosent oppga at de hadde vært utsatt for dette i løpet av det siste året, fortalte Holm.

KJENNER IKKE RUTINENE

Nå har forbundet foretatt en tilsvarende undersøkelse blant studenter som

viser at de i større grad opplever seksuell trakassering enn yrkesaktive jurister.

– Syv prosent av studentene rapporterer at de har vært utsatt for seksuell trakassering i løpet av det siste året, men bare 25 prosent av studentene oppga at de kjente rutineene som gjelder for å melde fra om seksuell trakassering, sa Holm.

Hele 17 prosent av studentene oppga at de har opplevd seksuell trakassering «en eller annen gang». Av disse, fortalte om lag halvparten at hendelsen førte til at de i etterkant endret atferd, for å unngå personer, aktiviteter eller situasjoner.

Bare en drøy tredel av dem som deltok i undersøkelsen, svarte at de ville føle seg komfortable med å melde fra, dersom de opplevde seksuell trakassering.

– Dette viser at det åpenbart er et stort potensial for forbedring, sa Holm.

METOO TRAFF HARDT

Bakteppet for de nye retningslinjene er ikke særlig hyggelig, sa dekan ved UiO, Dag Michalsen.

– Det er ingen hemmelighet at Metoo-kampanjen traff det juridiske fakultetet i Oslo ettertrykkelig, og vi fikk presseoppslag om studenter som hadde opplevd absolutt uetisk atferd. Metoo var en vekker for oss alle, og hva nå enn omfanget var, så måtte vi ta grep, og ett av disse grepene var å invitere studentorganisasjonene i Oslo, Bergen og Tromsø til å utarbeide etiske retningslinjer, sa Michalsen.

Håvard Holm, Karl H. Søvig, Merete Smith, Fredrik Agdestein, Dag Michalsen og Lena Bendiksen lanserte nye etiske retningslinjer.

Nachspiel-forbud

Advokatforeningen lagde tre råd til advokatfirmaene i kjølvannet av Metoo-kampanjen, fortalte generalsekretær Merete Smith under lanseringen.

– De handler om å forebygge og diskutere problemstillingen med de ansatte, slik at de ansatte vet at dette er problemstillinger som tas på alvor. Videre bør man innføre en policy om hva som er akseptabel atferd, også i sosiale sammenhenger. Hvor mye alkohol skal det serveres? Jeg vet at enkelte advokatfirmaer for eksempel ikke serverte sprit på julebordene i fjor, og noen la ned forbud mot nachspiel på kontorene.

– Vårt tredje råd var å legge en plan for hvordan man skal håndtere varsler

om trakassering og overgrep, og sørge for at alle kjenner rutineene. Det dumme man kan gjøre som arbeidsgiver, er å dysse det ned, sa Smith.

Formålet med de nye retningslinjene er «å forebygge og forhindre alle former for diskriminering, trakassering; herunder seksuell trakassering, mobbing, uønskede eller ubehagelige hendelser blant studenter. Retningslinjene skal særlig forhindre maktmisbruk og utnyttelse av studenters sårbarhet i ulike relasjoner.

Retningslinjene gjelder for alle studenter og studentforeninger ved de juridiske fakultetene, og for alle studentene er i kontakt med i egenskap av å være student.

ALKOHOL VIKTIG DRIVKRAFT

Dekan Karl Harald Søvig ved UiB sa at det var ingen tvil om at det hadde skjedd uheldige episoder mellom studenter og eksterne aktører.

– Det er et veldig ulike styrkeforhold, med veldig mange menn i advokatbransjen, og veldig mange kvinner på studiene, som gjør at det fra tid til annen skjer uheldige ting. Det er viktig å jobbe med holdningsendringer. Mye kunne ha vært unngått om det hadde vært mindre alkohol knyttet til samlinger, for alkoholbruk er kanskje en av de viktigste drivkreftene. Dette bør man være oppmerk-

som på både på universitetene og på advokatkontorene, sa Søvig.

At Advokatforeningen og Juristforbundet forplikter seg til retningslinjene på vegne av sine medlemmer, er med på å skape en større trygghet for studentene, mente dekan Lena Bendiksen ved UiT.

– Målet er å ansvarliggjøre alle oss som i ulike sammenhenger møter studenter. Ingen skal kunne skjule seg bak «jeg mente ikke», eller «jeg forsøkte bare å være morsom», sa Bendiksen.

– Men vi må huske på at retten til kontradiksjon og rettssikkerheten også skal ivaretas i disse sakene, sa hun. →

ANNONSE

Advokat/advokater søkes

Vi ønsker å ansette én eller to hyggelige og dyktige advokater som ønsker å bli våre nye kollegaer. Advokat Henjum AS er et lite advokatfirma i Oslo. Vi arbeider med ulike rettsområder, men hovedtyngden av arbeidet er knyttet til straffesaker; fra de små og enkle til de store og alvorlige.

Vi ser etter mennesker som kan være med å utvikle firmaet, og som vi kan trives sammen med i det daglige samarbeidet. Den som søker må ønske å hjelpe mennesker. Er det et godt samarbeidende tospenn som tar kontakt, er det ekstra spennende! Det er en fordel med erfaring med straffesaker, eventuelt også erfaring fra andre typer fri sakførsel, men også advokater med begrenset erfaring/ingen portefølje er velkommen til å søke. Søknadsfrist 1. mars 2018. Ta gjerne eventuelt uformell kontakt direkte med partner Unni Fries eller daglig leder Joar Berg Henjum. Se nettsiden vår. Søknader kan sendes til joar@advokathenjum.no

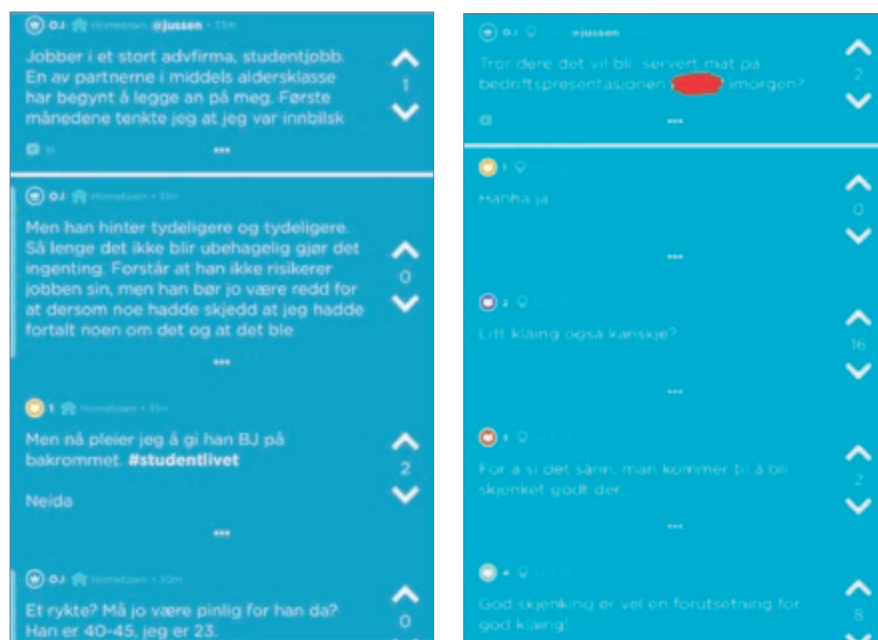

Foto: Motortion, Istockphoto

– Fint med fokus på makt-ubalanse

At de nye retningslinjene fokuserer på makt-ubalanse og konsekvensene av overdrevent alkohol-konsum, er bra, mener studenter.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD OG THEA N. DAHL

Mange jusstudenter er aktive på Jodel, et studentapp der man kan være anonym. Disse skjermdumpene er hentet fra gruppen @jussen, der deltagerne primært er jusstudenter i Oslo.

Jusstudent Marie Skjervold fra Oslo tok i desember 2017 et oppgjør med det hun omtalte som et likestillingsproblem ved juridisk fakultet ved Universitetet i Oslo.

«På tross av en klar overvekt av kvinnelige studenter har jeg på en rekke kurs og forelesninger hørt mannlige professorer/advokater komme med sexistiske kommentarer og spøker. For det andre har juridisk fakultet et likestillingsproblem fordi, som artikkelen viser, det forekommer ganske grove tilfeller av seksuell trakassering på universitetet», skrev Skjervold.

Hun er i dag i all hovedsak positiv til de nye retningslinjene.

– På vegne av meg selv kan jeg bare si at jeg synes det er fint at juristmiljøet har samlet seg om å utarbeide nye retningslinjer. Det særlige fokuset på makt-ubalanse er positivt, og det blir spennende å se om fakultetet og arbeidslivet følger opp, sier Skjervold, og legger til:

– Det avgjørende for om retningslinjene får en betydning for studenter i fremtiden, blir at det fremstår troverdig at maktthaverne tar punktene på alvor. Dersom studentene må smile seg gjennom flere spøker om at «det ikke er lov å snakke alene med en kvinnelig stu-

dent lenger etter #metoo», vil det kreve en ny runde på tegnebrettet, sier Skjervold.

– MANGLET VERN

Også jusstudent og studentmedarbeider i Advokatforeningen, Benedikte Trøstheim, synes retningslinjene ser gode ut.

– Etter #metoo-kampanjen har jeg tenkt at vi studenter har manglet et vern. Jeg likte spesielt det som omhandler alkohol, ettersom dette er noe som ofte er aktuelt for studenter. Men det blir interessant om dette faktisk får noen konsekvenser i praksis.

– Jeg er litt usikker på hvor stor grad det vil bli varslet fremover, og hvor grensene vil gå i praksis, sier hun.

MINORITETSVERN

John Erik Aarsheim, Yngre Advokaters representant i Advokatforeningens hovedstyre og advokat i Simonsen Vogt Wiig i Bergen, er positiv til de nye retningslinjene.

– De er en viktig holdningsmarkør, og Juristforbundets undersøkelse viser at det er behov for en bevisstgjøring. I møte med en potensiell arbeidsgiver er det ofte alkohol involvert, og studentene blir fort en sårbar gruppe. Da er det viktig at advokatene tar ansvar og håndterer disse situasjonene med en viss integritet, sier Aarsheim.

Han minner om at retningslinjene gir et bredt vern.

– Det er viktig å fremheve at retningslinjene går lengre enn bare seksuell trakassering, og også handler om

Her er retningslinjene

«Formålet med retningslinjene er å forebygge og forhindre alle former for diskriminering, trakassering; herunder seksuell trakassering, mobbing, uønskede eller ubehagelige hendelser blant studenter. Retningslinjene skal særlig forhindre maktmisbruk og utnyttelse av studenters sårbarhet i ulike relasjoner.

Retningslinjene gjelder der studentene i egenskap av å være student er i sosiale og/eller faglige situasjoner, helt eller delvis i regi av fakultetet, studentforeninger eller eksterne aktører.

Retningslinjene gjelder for de tre juridiske fakultetene, samt Advokatforeningen, Juristforbundet og deres medlemmer.

All språkbruk og formidling av holdninger skal samsvare med studenters krav på respekt og vern av personlige integritet. Videre kreves et bevisst forhold til kjønn, etnisk tilhørighet, alder, livssyn, seksuell legning, livssituasjon og lignende.

Ingen skal komme med bemerkninger eller opptre på måter som har som formål eller virkning å være krenkende og/eller seksuelt utfordrende for den enkelte student.

Maktubalanse mellom studenter, og mellom studenter og andre aktører skal ikke utnyttes.

Enhver som innehar en maktposisjon skal være gode forbilder og rollemodeller for studentene.

Der det konsumeres alkohol skapes det en større risiko for situasjoner disse retningslinjene søker å forhindre. Dette medfører et skjerpet ansvar for arrangører og deltakere.»

Dette er et svært forkortet utdrag. Se alle punktene på de juridiske fakultetenes hjemmesider.

diskriminering som følge av minoritetsbakgrunn, hudfarge, seksuell legning og så videre. Dette er et signal av stor betydning fra Advokatforeningen, spesielt mot rekrutteringsprosesser, mener han.

TRYGGERE PRAKSIS

Viktoria Hauan, leder av Yngre Advokater i Troms krets og advokat i advokatfirmaet Østgård i Tromsø, forteller at mange studenter ønsker retningslinjene velkommen.

– Jeg håper retningslinjene fører til en bevisstgjøring, slik at vi kan få noen gode diskusjoner rundt hva som sees

som akseptert oppførsel. Det er noen vanskelige grensedragninger her, og det er nok flere som kan oppleve å bryte retningslinjene uten å mene det. Samtidig må ingen føle at de ikke kan varsle.

– Studentene i Tromsø har obligatorisk praksisordning, slik at alle opplever å få kontakt med arbeidslivet under studiene. Retningslinjene blir veldig relevant både for dem, men også for advokatene og andre arbeidsplasser som skal møte studentene. Dette gjør praksisperioden tryggere, og jeg vet det er flere som har savnet retningslinjer som disse, sier Hauan.

John Erik Aarsheim er observatør i Hovedstyret på vegne av YA.

Maria Skjervold er spent på fortsettelsen.

Benedikte Trøstheim er glad for fokuset på alkohol.

Viktoria Hauan er leder av YA i Troms.

Foto: Marchmeena29, Istockphoto

– Det har gått veldig bra i 100 år, og vi har hatt en tiltagende vekst de siste årene. Det er mye god energi i firmaet om dagen, og vi ser et stort potensial fremover, sier fra v. Aslak Runde, Kjetil Schonhowd og Jesper Holte.

100 år på Lillehammer

Advokatfirmaet Thallaug på Lillehammer fyller hundre år i år, og markerte jubileet med å invitere byens befolkning til gratis seminarer om alt fra IT-kontrakter til hverdagsjuss. Firmaet er stolt over sine dype, lokale røtter, og tror fremtiden tilhører dem.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

LILLEHAMMER: – Det har gått fremover i hundre år, og vår ambisjon er å vokse videre, sier partner Kjetil Schonhowd.

Advokatbladet møter ham sammen med kollegene Aslak Runde og Jesper Holte en strålende vinterformiddag i februar. Firmaet, som i dag driver mest med forretningsjuss og fast eiendom og består av fjorten advokater, holder til i tradisjonsrike Storgata på Lillehammer, etter å ha holdt hus på seks ulike adresser i byen opp gjennom årene.

Thallaug er i dag blant de største advokatfirmaene i det indre østlandsområdet, målt i omsetning.

– Vi ønsker å bli vesentlig større, men ikke så store at vi mister sammenhengen i det vi driver med. Vi tror

fremtiden tilhører firmaene som er store nok til å være spesialiserte, men som tar helhetlige hensyn, som møter klienten med stor tillit og kunnskap, og som kan tilby halv pris i forhold til Oslo, sier Schonhowd.

MAIHAUGEN

Firmaet er stolt over sin lokale forankring, og av de mange flinke advokatene som har utgjort firmaets rygggrad opp gjennom årene – for eksempel Johs Thallaug, Gunnar K. Hagen og Sigmunn Thue – alle advokater det går gjetord om.

Johs Thallaug ble kåret til Norges nest beste advokat i 2006 i VG målt i antall saker han vant. Gunnar K. Hagen var fast forsvarer i Høyesterett og nestleder i Gjenopptakelseskommissjonen, og sies å ha vært så dyktig til å formulere seg at han ble dommernes yndling i Høyesterett. Hagen gikk av med pensjon ved årsskiftet. Sigmunn Thue, som var partner i firmaet frem til 1990, er advokaten som var sentral i å få OL til Lillehammer.

Også klientene har lokal forankring: Maihaugen og Hunderfossen familiepark er blant klientene.

– Maihaugen har vært vår klient i hundre år. Det er ikke så mange fir-

maer som har bistått den samme klienten i så mange år, sier Jesper Holte.

TANNLEGE OG ADVOKAT

Maihaugen er tett forbundet med advokatfirmaet, som ble startet av Christian Uchermann Sandvig. Han var nemlig sønnen til grunnleggeren av Maihaugen, tannlege Anders Sandvig.

– Firmaet ble startet i 1919 i tannleggården, og hadde samme telefonnummer og sekretær som tannlegekontoret i starten, forteller partner Aslak Runde.

Firmaet har skiftet navn flere ganger i løpet av sin hundreårige historie, og har vært et en- eller tomannsfirma i halve sin levetid, fremgår det av firmaets jubileumbok *Tett på*, skrevet av journalist Asbjørn Ringen.

STORE PÅ OL-JUS

På syttitallet begynte firmaet å vokse, men det var OL på Lillehammer som ble det store vendepunktet. En sentral partner, Sigmunn Thue, var først daglig leder i søkerselskapet til OL, og ble deretter direktør i OL-organisasjonen LOOC (Lillehammer Olympic Organizing Committee).

–Vi hadde så å si all jusen for LOOC, og jobbet med alt fra TV-retteligheter til avtaler med hoteller, oppbygging av

arenaer, og skatte- og avgiftsspørsmål. Vi var i forhandlinger både i New York og i Lausanne i Sveits. OL var en skikkelig boost for firmaet, sier Runde.

Flere av firmaets advokater jobbet nærmest på heltid med OL gjennom flere år, forteller han.

– Det var enormt mye arbeid. Og alt ble gjennomført uten en eneste tvist i etterkant, noe vi er stolte av, sier Runde.

Siden OL har firmaet blant annet vært sterkt involvert i utbyggingen av regionen som turist- og hyttestedestinasjon.

VIL TJENE HYTTEFOLKET

Nylig lanserte firmaet et nytt service-tilbud til hyttefolk, der de tilbyr næringsdrivende i Oslo og omegn å ta en stopp innom advokatkontoret på vei til eller fra for å få juridisk bistand.

– Det er svært mange forretningsfolk fra Oslo som har ovale weekender i vårt distrikt. Vi håper å få noen av dem til å legge turen innom oss, sier Jesper Holte.

Advokatkontoret har tre avdelinger; personjuss, fast eiendom, og en forretningsjuridisk avdeling. De to sistnevnte er de største.

I januar inviterte firmaet lokalbefolkningen til gratis frokostseminarer om aktuelle temaer, så som kommuneliv og familiejuss, og tilbød også det de kalte «arve-testen».

– Det var veldig populært. Folk kunne drolle med våre advokater om løst og fast knyttet til arv. Frokostseminarene var vår jubileumsgave til det rettsøkende publikum, sier Aslak Runde.

HØYT OG LAVT

Advokatene i Thallaug ønsker å spille en rolle i samfunnsutviklingen.

–Vi engasjerer oss i media og ønsker at våre advokater skal delta i frivillig arbeid, og ta verv innen både kultur og politikk. Vår advokat Oddvar Møllerløyken er for eksempel ordfører kandidat for Høyre, sier Jesper Holte.

Selv er han høyt og lavt i byens organisasjonsliv, og har om lag femti styreverv, mens Schonhowd for eksempel er styreleder i Lillehammer Sentrum Drift.

Størst i byen! Fra v. Lars Otterholt Veen, Hilde Leine, Kjetil Schonhowd, Grethe Dalbu, Anne Hermansen, Jesper Holte, Hilde Goflebakke, Oddvar Møllerløyken, Inger Marie Haug, Tove R. Alsvik, Aslak Runde, Kirsti Mengshoel og Eivind Bjøralt.

De tre mener at det både er fornøytig og viktig at advokatene engasjerer seg lokalt.

– Jussen gjennomsyrrer samfunnet på alle nivåer. Vårt advokatfirma bidrar til å forebygge og løse konflikter, og er oljen i maskineriet, det er vi veldig sikre på.

LAV KVINNEANDEL

På linje med de største advokatkontorene i Oslo, er kvinneandelen lav også i Thallaug. Ingen av de ti partnerne er kvinner. Totalt jobber det tre kvinnelige advokater i firmaet.

– Dette er ikke bra nok, og er noe vi ønsker å endre. De siste par årene har vi jobbet aktivt med å rekruttere kvinner, men det tar tid. Dessverre har vi mistet flinke kvinner til domstolene før de rakk å bli partnere, sier Runde.

Han forteller at innkjøpere i anbuds-konkurranser har begynt å spørre om kvinneandel.

– Vi ønsker flere kvinner først og fremst fordi det ville berike det faglige miljøet i firmaet, sier han.

ANNONSE

ADVOKAT / ADVOKATFULLMEKTIG

Aurlien Vordahl & Co Advokatfirma AS ble etablert i 2010 og består i dag av fire partnere, to advokater og to advokatfullmektiger. Vi holder til i representative lokaler i Universitetsgata 22/24 ved det juridiske fakultet. Vi tilbyr høyt kvalifisert juridisk bistand til bedrifter, organisasjoner og privatpersoner innenfor de fleste rettsområder – med særlig fokus på fast eiendom/entreprise, alminnelig forretningsjuss, arbeidsrett og familie- og arverett. Våre advokater prosederer jevnlig saker for domstolene. Vi har et ungt miljø og har ambisjoner om å være et av de foretrukne advokatfirmaene i Oslo.

Vi har økende oppdragsmengde og et etablert mål om vekst. I den forbindelse søker vi etter engasjerte og faglig sterke jurister for å nå dette målet. Vi har åpning både for advokat og advokatfullmektig. Egen portefølje teller positivt.

Vi vektlegger juridisk kompetanse, kommersiell forståelse, evne til å arbeide både selvstendig og i team, samt sosiale egenskaper.

Vi kan tilby gode utviklingsmuligheter, spennende og varierte arbeidsoppgaver, konkurransedyktige betingelser, samt et meget godt arbeidsmiljø med hyggelige kollegaer.

Tiltredelse etter nærmere avtale.

Spørsmål om stillingen kan rettes til advokat Are Aurlien aa@avco.no eller advokat Pål Fagerberg Nilson pfn@avco.no. Tlf 21 09 59 95. Skriftlig søknad sendes aa@avco.no.

Søknadsfrist: 20. mars 2019

www.avco.no

Strid om advokat representerte klient eller ikke

En Oslo-advokat er ilagt en irettesettelse fra Disiplinærnemnden for manglende oppfølging overfor en klient, etter å ha sendt klienten et salærkrav på nærmere en halv million kroner. Det fremstår som uklart om klager i det hele tatt har vært representert av advokaten i sakene han krever salær for, mener Disiplinærnemnden.

TEKST: THEA N. DAHL

I 2014 fikk klageren, som er pårørende etter en Nordsjø-dykker, en e-post fra advokaten der han tilbød henne en «no cure, no pay»-avtale hvor han skulle rette erstatningskrav mot staten på vegne av flere personer. Kvinnen undertegnet avtalen.

I årene 2009 til 2014 rettet advokaten erstatningskrav mot staten på vegne av en rekke Nordsjø-dykkere og deres pårørende.

I 2014, samme år som kvinnen undertegnet avtalen, vedtok Stortinget at Nordsjø-dykkerne og deres pårørende skulle kompenseres. Den kvinnelige klageren var en av dem som da fikk utbetalt en erstatning.

Advokaten mener at han har ført ti saker i perioden 2009 til 2014 som han krever at klager skal betale salær for. I juni 2017 fremsatte advokaten et salærkrav på 478.777 kroner overfor kvinnen.

Kvinnen bestred kravet, og mente at erstatningen hun fikk, var et resultat av stortingsvedtaket, og ikke hadde noe med advokatens arbeid å gjøre. I kla-

gen skriver hun at hun aldri har vært på advokatens kontor, eller snakket med ham ansikt til ansikt, eller over telefon.

INGEN INFORMASJON

Klager anfører at hun ikke fikk noen informasjon om hva hun kunne regne med å måtte betale i advokatutgifter da avtalen ble inngått. Hun hevder videre at hun ikke har mottatt noen oppdragsbekreftelse, fortløpende avregninger, informasjon om påløpte kostnader eller annen informasjon om hvorvidt hun burde fortsette med saken i henhold til sin personlige økonomi og mulige risiko.

Kvinnen mener at avtalen må tolkes dit hen at hun ikke er forpliktet til å betale for advokatens hjelp. Dette er advokaten ikke enig i.

KJEMPEREDUKSJON I KRAVET

Advokaten skriver i sitt tilsvaret at han har tilbudt klager å forlike saken, men at hun aldri svarte på tilbudet. Han har derfor tatt saken til tingretten med et krav om at klager, sammen med 17 andre, hver skal betale om lag 25.700 kroner.

I påvente av at salærspørsmålet skal behandles i domstolen, har Disiplinærnemnden ikke tatt stilling til kravets størrelse. Likevel har de kommet til at advokaten har brutt Regler for god advokatskikk punkt 3.3.1, om klientens krav til salærinformasjon underveis i saksbehandlingen.

Disiplinærnemnden kom til at den ikke fant det dokumentert at klager i det hele tatt har vært part i noen av sakene for 2014, samt i hvilken grad hun i så fall var representert av advokaten.

Fordi advokaten tilsynelatende ikke har gitt klager noe informasjon om

sakene han mener hun har vært part i, konkluderer nemnden med at avtalen fra 2014 ikke kan regnes som en oppdragsbekreftelse, og understreker at tvilen rundt spørsmålet om representasjon må komme i klagers favør.

Dersom advokaten mente klager var part i de nevnte sakene, var det hans ansvar å holde henne jevnlig oppdatert, ifølge Disiplinærnemnden. Nemnden legger også vekt på at advokaten først fremsatte kravet tre år etter at Stortinget vedtok kompensasjonsordningen.

AVBRYTE FORELDSELSE

Ifølge den innklagede advokaten selv, ble prosessvarselet fremsatt for å avbryte foreldelse fordi treårsfristen var i ferd med å gå ut, mens de ventet på avklaring i dom i en annen parallell og nokså lik sak.

– Da dommen i den andre saken kom, fremsatte vi et generøst og lavt forlikstilbud for å bli ferdig med saken. Så å si samtlige aksepterte deretter tilbudet, så resultatet ble samlet sett ok for oss. Nemnden har ikke fått med seg dette faktum. I prosessvarselet står det til og med uttrykkelig at det er laget for å avbryte foreldelse. Det er ikke grunnlag for kritikk. Vi hadde tapt kravet om vi ikke fremsatte det. Skal det ikke være tillatt å avbryte foreldelse, sier advokaten.

Faktum er feil på alle punkter det er gitt kritikk for, mener han.

– Det foreligger beviselig skriftlig oppdragsavtale signert av klager selv. Det er gitt løpende orienteringer underveis, og alt har vært i orden. Men alt er fra lenger enn tre år tilbake, så klagen skulle ha vært avvist, sier han.

JU\$NYTT nr. 2/2019

Advokatens fagsider er skrevet av lagdommer i Borgarting lagmannsrett, Per Racin Fosmark. Han har over 25 års erfaring som advokat og møterett for Høyesterett. Fosmark er leder av Reklamasjonsnemnda for Eiendomsmeglingstjenester og redaktør av Lovdatas sivile flaggsaker.

E-post: per.racin.fosmark@domstol.no

Telefon: 21 55 85 56

► Aktørportalen og fristavbrudd pr. post

Høyesterett tok i dommen 6. februar 2019 – **HR-2019-231-A** – blant annet stilling til om anken var for sent fremsatt. Anken var postlagt og rettidig i henhold til **domstoloven § 146 andre ledd første punktum**. Spørsmålet var om registrering i Aktørportalen avskjærer bruk av vanlig post for å avbryte prosessfrister.

Postlegging etter § 146 andre ledd første punktum avbryter bare fristen «når ikke annet er bestemt». I § 146 andre ledd tredje punktum er det bestemt at ved bruk av elektronisk kommunikasjon, avbrytes fristen ved avsendelse til riktig elektronisk adressat, jf. også forskrift om elektronisk

kommunikasjon med domstolene 28. oktober 2016 nr. 1258 (ELSAM-forskriften) § 8. I februar 2018, da anken ble innsendt, var registrering i Aktørportalen frivillig, men i dag er registrering i og bruk av portalen obligatorisk, jf. forskriften § 3 a.

Etter å ha sett på forarbeidene – Ot.prp. nr. 8 (2002–2003) side 19 og 26, og Prop. 62 L (2017–2018) side 17–19 – kom Høyesterett til at det ikke var grunnlag for å forstå domstoloven § 146 andre ledd tredje punktum og forskriften § 8 som en annen regel om hvordan fristen blir avbrutt dersom det blir benyttet elektronisk kommunikasjon.

Konklusjonen ble at det **ikke** har vært meningen å fravike den grunnleggende hovedregelen i domstoloven § 146 andre ledd første punktum. Dette innebærer at fristavbrudd fortsatt kan skje på vanlig måte (**avsnitt 53**).

Dommere: Høgetveit Berg, Sæbø, Kallerud, Bergsjø og Bull.

Ved dødsbo gjelder ikke sameielovens regler

Etter **sameieloven § 1 andre ledd** gjelder loven «så langt ikke anna fylgjer av avtale eller serlege retts-høve». Et dødsbo er et eksempel på slike «serlege retts-høve», og et dødsbo faller derfor i utgangspunktet utenfor sameieloven. Det bo som oppstår ved et dødsfall, er et viktig tilfelle av *bundet sameie*, hvor den enkelte arvinges rådighet er begrenset til nettoverdien i boet, jf. **Falkanger og Falkanger, Tingsrett, 8. utgave 2016, side 142**. Men etter rettspraksis er det lagt til grunn at det kan foreligge rettslige disposisjoner som innebærer at det for arvingene etableres et eierforhold til verdiene i boet, selv om det ikke har funnet sted et formelt skifte. Det finner følgende sted en overgang fra bundet til fritt sameie, og sameieloven – for eksempel oppløsningsbestemmelsen i § 15 – kommer derfor likevel til anvendelse, jf. blant annet **Rt-1996-325, LE-1998-325** og **LE-2018-171 785**. Om det har funnet sted en slik overgang, må avgjøres konkret etter en helhetsvurdering.

Lønnsplikt ved permittering i arbeidsgiverperioden

Høyesterett avsa 31. januar 2019 enstemmig dom – **HR-2019-178-A** – som gjaldt omfanget av arbeidsgivers lønnsplikt i arbeidsgiverperioden (tidligere 10 dager, nå 15 dager) ved permittering, jf. **permitteringslønnsloven § 4**. En ansatt som arbeidet på en rigg i Nordsjøen, ble lovlig permittert i perioder da riggen lå i opplag. Arbeidsgiver begrenset utbetalingen av permitteringslønn i arbeidsgiverperioden til 6 G, mens den ansatte mente at han hadde krav på full lønn. Lovens § 4 første ledd har slik ordlyd:

«Beregningsgrunnlaget for permitteringslønn er det samme som beregningsgrunnlaget for sykepenger etter folketrygdloven1 §§ 8–28 til 8–30.»

Folketrygdloven § 8–28 viser til § 8–10, som sier at sykepengergrunnlaget pr. år ikke kan overstige 6 G. Spørsmålet var

derfor om henvisningen i permitteringslønnsloven § 4 til folketrygdloven § 8–28 innebærer at begrensningen på 6 G også kommer til anvendelse ved beregningen av permitteringslønn. Høyesterett kom til at en analyse av lovteksten tilsier at 6 G-begrensningen **ikke** gjelder ved beregning av permitteringslønn (**avsnitt 26 – 32**). Forarbeidene gav ikke støtte til en annen forståelse. Arbeidsgivers plikter ved sykdom og ved permittering er forskjellige, og dette beror på et bevisst lovgivervalg. En risikobetraktning kan også tilsi at det kan være grunn til å sondre mellom arbeidsgivers plikter ved permittering og ved arbeidstagers sykdom (**avsnitt 37**). Høyesteretts syn støttes også av etterarbeider til loven og er i samsvar med en samstemt juridisk teori.

Dommere: Normann, Lindsetmo, Ringnes, Møse og Matningsdal.

► Lovendringer

11. januar 2019

Samferdselsdepartementet

LOV-2019-01-11-1 om endringer i vegtrafikkloven (**parkeringsavgift for nullutslippsmotorvogner og sektoravgift for tilsyn med parkeringsvirksomheter**) skal sikre at elektriske og hydrogendrevne kjøretøy (nullutslippsmotorvogner) ikke skal

betale mer enn halvparten av prisen for parkering, sammenlignet med bensin- og dieseldrevne kjøretøy på avgiftsbelagte kommunale parkeringsplasser. I tillegg er finansieringen av tilsynet som Statens vegvesen fører med parkingsvirksomhetene regulert.

1. mars 2019

Kunnskapsdepartementet:

LOV-2017-06-16-69 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner (**yrkeskvalifikasjonsloven**). Det meste av loven trådte i kraft 1. jan. 2018, pr. 1. mars § 14 (europisk profesjonskort) og § 20 (varslingsplikt for ansvarlig myndighet). Bare §§ 10 og 11 er etter 1. mars ikke i kraft.

Plan- og bygningsloven § 29-4 tredje ledd bokstav b: «frittliggende» byggverk

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i tolkningsuttalelse – **18/4271-7** – kommentarer til forståelsen av begrepet «frittliggende» i plan- og bygningsloven § 29-4 tredje ledd bokstav b. Begrepet «frittliggende» er ikke nærmere definert i lovgivningen, og forståelsen av ordet er heller ikke løst direkte i forarbeidene. Men det fremgår av Prop. 99 L (2013–2014) kap. 15.1 at

det er et absolutt krav at tiltaket ikke må være bygningsmessig forbundet med en annen bygning på samme tomt for at kommunen kan godkjenne at et tiltak plasseres nærmere nabogrensen enn lovens hovedregel. Formålet med bestemmelsen må være avgjørende når man skal avgjøre hva som er «frittliggende». Uttalt at det må være en åpen plass på alle sider av bygningen

slik at det går an å bevege seg rundt bygningen, samt at avstand mellom bygningene må være så stor at vedlikehold av bygningen kan utføres. Det er imidlertid naturlig å se et tiltak som et *tilbygg* når det plasseres på en slik måte at det nærmest kobler seg direkte til eksisterende bygning, og fremstår visuelt som en forlengelse av eksisterende bygning.

Kunngjøring av ledige stillinger

Sivilombudsmannen publiserte 31. januar 2019 uttalelse – **SOM-2018-2073** – som gjaldt ansettelse av skolefaglig ansvarlig i en kommune uten forutgående kunngjøring internt eller offentlig. Ombudsmannen kom til at stillingen skulle vært kunngjort *internt*. Om ingen interne hevdet å ha rett til stillingen, skulle den også vært kunngjort *offentlig*.

Det følger av **arbeidsmiljøloven § 14-1** at arbeidsgiver skal informere arbeidstagere om ledige stillinger i virksomheten. Plikten til å kunngjøre ledige stillinger internt er absolutt. Bestemmelsen bidrar til å sikre at arbeidstagere i virksomheten kan hevde fortrinnsrett. Dersom ingen har slik rett, er hovedregelen ved offentlige ansettelser at stillingen også skal kunngjøres eksternt. Dette gjelder selv om det kan skape utfordringer ved kommunesammenslåinger, som

i denne saken. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har utarbeidet en veileder «*Etablering av nye kommuner og fylkeskommuner*», som tar opp ulike spørsmål om ansatte i en omstilling. KS har utarbeidet en rapport «*Arbeidsrettslige spørsmål som oppstår ved kommunesammenslåinger – et juridisk verktøy for de kommuner som omfattes av sammenslåing*». Begge deler er tilgjengelig ved søk på nett.

Uttalt at det var ikke en relevant faktor for spørsmålet om stillingen skulle ha blitt lyst ut, at det dreide seg om en stilling på rundt 20 prosent. Det samme gjaldt arbeidsforholdets varighet, og muligheten for at den ansatte uansett ville vært den best kvalifiserte.

Sivilombudsmannen publiserte 1. februar 2019 uttalelse – **SOM-2018-4077** – som gjaldt manglende saks-

utredning og offentlig utlysning av tre deltidsstillinger som assisterende rektor i en kommune. Ombudsmannen kom til at stillingene skulle vært lyst ut *offentlig* og ikke bare internt. Saken bidro også til å skape tvil om kvalifikasjonsprinsippet var overholdt fordi saken ikke var tilstrekkelig utredet. Kvalifikasjonsprinsippet i offentlige stillinger, herunder kommunale, innebærer at den best kvalifiserte søkeren skal ansettes i en ledig stilling. Det er lovfestet for statlige stillinger, jf. **statsansattelloven § 3**. Hvorvidt det unntaksvis kan anses saklig å la være å lyse ut en ledig stilling, må vurderes konkret i det enkelte tilfelle. Sentrale momenter ved vurderingen vil være stillingens karakter og varighet, om behovet for ansettelse er akutt, og om den som er påtenkt til stillingen har konkurrert om samme eller tilsvarende stilling etter ekstern utlysning tidligere.

► Treningsssenter ikke ansvarlig på objektivt grunnlag for skader ved fall fra spinningssykkel

Høyesterett kom i enstemmig dom 14. januar 2019 – **HR-2019-52-A** – til at et treningscenter ikke var erstatningsansvarlig på ulovfestet objektivt grunnlag for skader en kvinne pådro seg ved fall fra en spinningssykkel. Skaden skyldtes at setebolten brakk. Når det gjelder vilkårene for ulovfestet objektivt ansvar, tok Høyesterett utgangspunkt i **Rt-2009-1237 (Nordsjødykker) avsnitt 62**. Det må foreligge en risiko med visse særtrykk, det legges vekt på om risikoen er stadig, typisk og ekstraordinær. Særlig spørsmålet om risikoen er ekstraordinær, står sentralt. Man spør om risikoen ved den skadevoldende virksomhet eller innretning er vesentlig større enn den man generelt møter i samfunnet (dagliglivets risiko), jf. **Rt-1991-1303 (gulvluke)**. Det som skal vurderes, er risikoens skadeevne – produktet av sannsynligheten for skade og mulig skadeomfang. Men det objektive ansvaret bygger også på interesse-

avveininger. Helhetsvurderingen av hvem som er nærmest til å bære den økonomiske risikoen, blir imidlertid først aktuell hvis det foreligger en særlig risiko. Dette innebærer at kravet om slik risiko er derfor et nødvendig, men ikke tilstrekkelig vilkår for ulovfestet objektivt ansvar.

I den konkrete vurderingen kom Høyesterett til at skadehyppigheten er forsvinnende liten når den sees i lys av spinningssenterets omfang, både hos det aktuelle treningscenteret og generelt. De mulige skaders omfang er heller ikke alvorlig. Mindre til moderate skader som skyldes trening og fritidsaktiviteter, er vanlig og en del av den generelle risiko som er knyttet til disse livsområdene. Treningscenteret hadde ikke skapt en risiko som oversteg dagliglivets risiko. Dette grunnleggende vilkåret for objektivt ansvar var følgelig ikke oppfylt, og det var derfor ikke grunnlag for å foreta noen interesseavveining av

hvem som er nærmest til å bære den økonomiske risikoen for ulykken.

Dommere: Ringnes, Møse, Bull, Lindsetmo og Øie.

Regress mellom samkausjonister

Høyesterett avsa 17. desember 2018 enstemmig dom – **HR-2018-2396-A** – som gjaldt regress mellom samkausjonister. Den reiste spørsmål om forståelsen av en avtale mellom kausjonskreditor og innfriende kausjonist, og om hvile konsekvenser avtalen hadde for regresskravet. En innfriende kausjonist fikk medhold i sitt regresskrav mot den solidarisk forpliktete samkausjonisten.

Da debitor gikk konkurs, inngikk den ene kausjonisten en avtale med banken om innfrielse av hele kausjonsansvaret og om kjøp av utestående fordringer som blant annet var stilt til sikkerhet for den kreditten som kausjonen skulle sikre. Innfriende kausjonisten rettet deretter et regresskrav mot samkausjonisten. De ervervede fordringene ble samtidig inndrevet med beløp som oversteg regresskravet. Høyesterett kom til at realiseringen av pantesikkerheten var en ordinær transaksjon som hadde skjedd på markedsmessige vilkår, slik at det hverken forelå inntreden i sikkerhetene i medhold av **finansavtaleloven § 70** eller frigivelse etter prinsippene i **finansavtaleloven § 66**. Den etterfølgende inndringen av fordringene var derfor uten betydning for regressansvaret.

Dommere: Berglund, Falch, Møse, Bergsjø og Endresen.

Styrets adgang til å erklære partshjelp i eierseksjonssameie

Høyesterett ankeutvalg kom i kjennelse 21. januar 2019 – **HR-2019-79-U** – til at sameiet hadde et reelt behov for å ivareta fellesinteressene i en sak mot seksjonseierne om vedtektene i sameiet var gyldige. Vilkaarene for partshjelp etter **tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav a)** var derfor oppfylt.

Etter **eierseksjonsloven § 60 første ledd** er det styret som representerer sameiet. Styrelederens kompetanse til å ta ut søksmål med virkning for alle seksjonseierne fremgår av § 60 andre ledd. Det omfatter også retten til å erklære partshjelp. Tvister som gjelder gyldigheten av sameiets vedtekter,

faller inn under styrelederens prosessuelle kompetanse, jf. kjennelsen i **Rt-1992-1636**. Dersom de omtvistede vedtektsbestemmelsene kjennes ugyldige, må seksjonseierne treffe de nødvendige vedtektsendringer. Men styret plikter å ta initiativ for å få vedtektene i orden. Gyldigheten av klausulene er følgelig et felles anliggende som vedrører alle seksjonseierne og sameiet som sådan. Det er uten betydning for vurderingen om sameiet kan erklære partshjelp, at styrelederen får følge forhandlingene i sin helhet. Habilitetsbestemmelsen i eierseksjonsloven § 59 fikk heller ikke anvendelse, da alle seksjonseierne, herunder styremedlemmene, har en interesse av utfallet i saken.

► Musegiftsaken: Vilkårene for frivillig tilbaketreden fra forsøk

Høyesterett avsa 10. januar 2019 enstemmig dom – **HR-2019-47-A** – som gjaldt kravet til frivillighet ved tilbaketreden fra forsøk på drap, jf. **straffeloven § 16 andre ledd**, som lyder:

«Den som frivillig avstår fra å fullbyrde lovbruddet eller avverger at det blir fullbyrdet, straffes likevel ikke for forsøk»

Tiltalte, en kvinne, hadde ved syv anledninger lurt ektefellen til å spise musegift. Hun hadde drapsforsett alle gangene. Siste gang ble mannen bevisstløs, og tiltalte tok etter ca. ni timer kontakt med AMK. Hennes plan var å få det til å se ut som om ektefellen hadde begått selvmord. For å forsøke å vekke mannen, instruerte AMK tiltalte om å klype ekte-

fellen så hardt at det ble blåmerker. Kvinnen kunne ikke unnlate å gjøre dette uten at hennes hensikt ble avslørt. Høyesterett kom til at kvinnen ikke «frivillig» hadde trådt tilbake fra drapsforsøk. Når det gjelder straffeloven § 16 andre ledd og forståelsen av uttrykket «frivillig», har førstvoterende en god oppsummering i **avsnitt 40–42**:

«For at vilkåret om frivillighet skal være oppfylt, kreves at den handlende treffer et reelt, bevisst valg om å tre tilbake i en situasjon hvor flere handlingsalternativer – etter vedkommendes forutsetninger – står åpne.

Blir det klart for den handlende at lovbruddet ikke kan gjennomføres med

ønsket resultat uten å bruke mer drastiske midler enn planlagt, slik at lovbruddets karakter endres eller fremstår som markert mer straffverdig, mangler vanligvis elementet av frivillighet ved tilbaketreden.

Oppstår det under gjennomføringen av en forsøkshandling forhold som vedkommende regner med vil føre til avsløring om foretaket ikke avbrytes, eller fullbyrdsen avverges, og han derfor trer tilbake, er kravet til frivillighet i straffeloven § 16 andre ledd i alminnelighet ikke oppfylt.»

Dommere: Kallerud, Sæbø, Bergsjø, Normann og Endresen.

► Forsøk på voldtekt til samleie

Høyesterett avsa 1. februar 2019 enstemmig dom – **HR-2019-189-A** – som gjaldt den nedre grense for forsøk på overtreddelse av **straffeloven § 292, jf. § 291, jf. § 16** – voldtekt til samleie. Tiltalte var i lagmannsretten dømt for én fullbyrdet voldtekt og to forsøk på voldtekt til samleie til fengsel i 8 år og 6 måneder. Høyesterett behandlet domfeltes anke over det ene voldtektsforsøket. **Straffeloven § 16 første ledd** lyder:

«Den som har forsett om å fullbyrde et lovbrudd som kan medføre fengsel i 1 år eller mer, og som foretar noe som leder direkte mot utføringen, straffes for forsøk, når ikke annet er bestemt.»

To vilkår må være oppfylt for å straffe forsøk på voldtekt: Et *subjektivt* vilkår om forsett om å fullbyrde lovbrudd som kan medføre fengsel i ett år eller mer, og et *objektivt vilkår* om at gjerningspersonen har foretatt seg noe som leder direkte mot utføringen. Spørsmålet om

fullbyrdelsesforsett er et rent bevissspørsmål, som Høyesterett ikke kunne prøve.

Mannen hadde fulgt etter en kvinne inn på et toalett og låst døren, beordret henne til å kle av seg og slo henne hardt i ansiktet da hun nektet å etterkomme ordren om å kle av seg. Lagmannsretten fant det bevist at han hadde forsett om å fullbyrde voldtekt til samleie. Når han da opptrådte slik med truende atferd og vold for å få fornærmede til å kle av seg, var den nedre grense for forsøk på voldtekt til samleie overskredet. Høyesterett viste blant annet til **Gröning, Husabø og Jacobsen, Frihet, forbrytelse og straff, 2016 side 375**: «En særlig nær sammenheng har vi normalt der en person allerede har oppfylt ett av flere gjerningselementer i et sammensatt straffebud. En mann som med forsett om seksuell omgang har brukt vold mot eller truet en kvinne til å kle av seg, kan straffes for forsøk på voldtekt (§ 291).»

Dommen er et bidrag til å avklare grensen mellom straffri forberedelse og straffbart forsøk.

Dommere: Sæbø, Høgetveit Berg, Webster, Bull og Endresen.

Bevisforbudet i straffeprosessloven § 119 andre ledd for medhjelperen til forsvarer

Når en klient fritar sin advokat for taushetsplikt etter **straffeprosessloven § 119 første ledd**, vil fritaket også omfatte advokatens underordnede og medhjelpere, jf. **§ 119 andre ledd**. Det gjelder imidlertid bare innenfor de samme saklige rammer som måtte være gitt for advokatens fritak. Se Høyesteretts ankeutvalgs kjennelse **HR-2019-123-U**.

Varetektsfengsling etter utleveringsloven § 20

Høyesteretts ankeutvalgs kjennelse **HR-2019-120-U** har bemerkninger til varetektsfengsling etter **utleveringsloven § 20 nr. 1**. Bestemmelsen hjemler pågrep og fengsling av en person som er siktet, tiltalt, domfelt eller etterlyst for en straffbar handling som etter loven kan begrunne utlevering. Bestemmelsen regulerer bruken av tvangsmidler for formell utleveringsbegjæring er fremsatt, mens **§ 15** regulerer bruken etter at slik begjæring er fremsatt.

Paragraf 20 nr. 1 viser til straffeprosessloven kapittel 14, det vil si blant annet **§ 171**. Det må følgelig foreligge *skjellig grunn til mistanke* som vilkår for pågrep. Uttalt at norske domstoler på dette stadium av hensyn til internasjonalt straffesaksarbeid i liten grad skal overprøve den utenlandske avgjørelsen med hensyn til bevis for

skyld (**avsnitt 18**). Men også etter utleveringsloven § 20 nr. 1 må det foretas en selvstendig prøvelse av om kravet til «skjellig grunn» til mistanke er oppfylt. Det innebærer at det må foreligge noe mer enn bare en opplysning om at utenlandske myndigheter eller en utenlandsk domstol mener at det er mistankegrunnlag. Hvilke vekt man skal tillegge den utenlandske myndighets- eller domstolsavgjørelse, vil bero på en konkret vurdering. Her vil tilliten til rettssystemet i den fremmede staten være et vesentlig moment. Se også **LB-2018-138 134**, hvor Høyesterett etter anke fra påtalemyndigheten forkastet anken ved forenklet kjennelse, jf. **HR-2018-1941-U**.

I saken hadde lagmannsretten gjengitt etterlysningen, men den

inneholdt ingen opplysninger om bevis. Lagmannsrettens kjennelse ble opphevet, da den etterlot tvil om lagmannsretten ved den konkrete vurderingen bygget på riktig lovtolkning.

Gyldigheten av å frata en verge vervet som verge

Det følger av **vergemålsloven § 29 andre ledd første punktum** at å frata en verge oppdraget som verge utelukkende skal bero på en vurdering av om et skifte vil være til det beste for den pleietrengende. Det er ikke en vurdering av om vergen fortsatt er egnet eller ikke. Bestemmelsen er en videreføring av tidligere vergemålslov § 10 andre ledd. I lovens forarbeider – Ot.prp. nr. 110 (2008–2009) side 187 – fremgår det at bestemmelsen åpner for et skjønn, og at terskelen for å frata en person vergeoppdraget ikke bør være høy. Loven forutsetter en ordning med individtilpasset vergemål, og et vergemål skal være minst mulig inngripende.

Foreløpig er det kun én dom som gjelder gyldigheten av vedtak om å frata en verge vervet som verge – Hålogaland lagmannsretts dom 12. desember 2018 – **LH-2018-84396**. Når det gjelder domstolens kompetanse, har retten full prøvesrett når det gjelder lovtolkning, subsumsjon og det faktum som ble lagt til grunn. Prøvingen av forvaltningsvedtaket skal skje på grunnlag av det faktum som forelå på vedtakstidspunktet, jf. **Rt-2012-1985**. Da **§ 29 andre ledd første punktum** er en «kan»-bestemmelse, kan vedtakets skjønnsutøvelse bare overprøves i den grad det foreligger myndighetsbruk, at det er lagt vekt på utenforliggende hensyn, eller at vedtaket er grovt urimelig.

Aktors habilitet i sak for Høyesterett

Høyesterett tok i kjennelse 9. januar 2019 – **HR-2019-34-S** – stilling til om assisterende regjeringsadvokat Tolle Stabell var inhabil som medaktør i en sak om straff for fangst av snøkrabbe på norsk kontinental-sokkel i fiskevernsonen ved Svalbard uten tillatelse fra norske myndigheter, jf. **straffeprosessloven § 60 første ledd**. Høyesterett (11 dommere) kom enstemmig til at advokat Stabell ikke var inhabil. Kjennelsen gir veiledning for vurderingen av aktors habilitet, og for spørsmålet om en advokat for forvaltningen kan bistå påtalemyndigheten og opptre som aktor.

Det er på det rene at **§ 60** gjelder for advokater som er antatt som aktører etter straffeprosessloven § 77, jf. **Rt-2013-105**. Uttalt at aktors habilitet må bedømmes blant annet i lys av objektivitetskravet som følger av **straffeprosessloven § 55 siste ledd**, men det kan ikke stilles like strenge

krav som for en dommer når det gjelder uavhengighet i forhold til berørte interesser (**avsnitt 22**). Objektivitetsplikten er ikke til hinder for at påtalemyndigheten konsulterer fagdepartementer eller Regjeringsadvokaten i sakens anledning. Plikten er ikke til hinder for å tilføre aktor det særlig kompetanse på et bestemt område, dersom sakens karakter tilsier det (**avsnitt 27**). Advokat Stabell skulle bistå hovedaktør med rettsspørsmål som krever særlig juridisk kompetanse innen forvaltningsrett og folkerett. Han hadde ikke hatt noen befattning med etterforskningen eller tatt ut tiltale i saken. Advokat Stabell ville bare være underlagt instruksjonsmyndighet fra hovedaktør og overordnet påtalemyndighet. Høyesterett viste også til **Rt-2009-459 avsnitt 11 og 13**, hvor Høyesterett tok stilling til «om staten kan sies å ha en bestemt interesse i sakens utfall, og om dette eventuelt «smitter over» på regjeringsadvokaten.

Tolkning av habilitetsregelen i forvaltningsloven § 6 tredje ledd: Habilitet for administrerende direktør når styreleder er inhabil

Lovavdelingen tok i uttalelse – **JDLOV-2018-834** – stilling til om administrerende direktør i GIEK er inhabil når styreleder er det i en sak. **Forvaltningsloven § 6 tredje ledd** gir regler om avledet inhabilitet, jf. Eckhoff og Smith, Forvaltningsrett, 11. utgave 2018 side 223. Bestemmelsen lyder:

«Er den overordnede tjenestemann ugild, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan.»

Hvem som utgjør en «direkte underordnet tjenestemann», må avgjøres ut fra formålet med bestemmelsen. Lov-

avdelingen viste til Woxholth: Forvaltningsloven med kommentarer, 5. utgave 2011 side 201, hvor det er lagt til grunn at avledet inhabilitet bare gjør seg gjeldende der den overordnede formelt og reelt har myndighet til å instruere og på annen måte påvirke den underordnede. Administrerende direktør i GIEK blir formelt ikke instruert av styreleder alene, men av hele styret. Lovavdelingen fant derfor at direktøren ikke er «direkte underordnet tjenestemann» av styreleder når det gjelder de vanlige styresakene. En annen sak er at det etter omstendighetene kan foreligge inhabilitet etter **§ 6 andre ledd**:

«Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.»

Men et vanlig godt samarbeid mellom administrerende direktør og styreleder vil uansett ikke i seg selv være tilstrekkelig til å medføre inhabilitet etter andre ledd.

Skattefradrag for konsernbidrag

Høyesterett kom i dom 28. januar 2019 – **HR-2019-140-A** – til at Yara ikke hadde fradragsrett etter norske skatteregler for et konsernbidrag på ca. 93 millioner kroner ytt til datterselskap i Litauen. Spørsmålet for Høyesterett var om Yara hadde dokumentert at datterselskapet hadde lidt et «endelig» tap i Litauen, slik at skattefradrag måtte innrømmes, jf. EØS-avtalen artikkel 31 og artikkel 34 og EU-domstolens dom 13. desember 2005 i sak C-446/03 Marks & Spencer avsnitt 55 og senere rettspraksis. EFTA-domstolen hadde i dom 13. september 2017 i sak E-15/16 avgitt en rådgivende uttalelse i saken, hvor det ble slått fast at de norske skattereglene om konsernbidrag ikke utgjorde noen restriksjon i strid med EØS-avtalen, men at skattefradrag for konsernbidraget likevel måtte gis dersom underskuddet i det utenlandske datterselskapet var «endelig». Yara hadde ikke dokumentert noe slikt «endelig» tap.

Dommen er enstemmig i resultatet, men det er dissens (3 – 2) vedrørende *begrunnelsen*. Dommere: Lindsetmo, Møse, Endresen, og mindretallet Falch og Noer.

Handelsagent-begrepet

Agenturloven § 1 første ledd har en legaldefinisjon av «handelsagent»:

«Med en handelsagent forstås i denne lov den som i næringsvirksomhet etter avtale med en annen (hovedmannen) har påtatt seg selvstendig og over tid å virke for salg eller kjøp av varer for hovedmannens regning ved å innhente ordrer til hovedmannen eller ved å inngå avtaler i hovedmannens navn.»

Denne legaldefinisjonen bygger på **agentdirektivet 86/653/EØF**, som er en del av EØS-avtalen. **EU-domstolen** avsa 21. november 2018 fortolkningsdom – **sak C-452-17** – vedrørende begrepet «handelsagent» i agentdirektivet artikkel 1 (2). Sakens bakgrunn var at et belgisk selskap nektet å betale provisjon og sluttprovisjon til et selskap fordi man mente arbeidet ikke var utført i forbindelse med en handelsagenturavtale, men en arbeidskontrakt.

Dommen er omtalt i **EuroRett nr. 2/2019**, hvor domstolens konklusjon er gjengitt slik:

«Agentdirektivet art.1 (2) skal fortolkes slik at:

- Det forhold at en person utøver sin virksomhet fra agentgivers forretningssted, ikke er til hinder for at denne kan anses som «handelsagent».
- Det forhold at en person utøver oppgaver av annen art enn de som nevnes i bestemmelsen, ikke er til hinder for at personen kan anses som «handelsagent». Det gjelder uavhengig av om disse oppgaver er sekundære.»

Forutsetningen er at disse forholdene ikke forhindrer personen i å utøve sin virksomhet selvstendig. Domstolen nevner to forhold som kan skape problemer for agentens selvstendighet: (1) Det nære arbeidsforholdet kan føre til at agenten er underlagt agentgivers instruksjoner. (2) Det kan ikke utelukkes at agenten i realiteten ikke selvstendig tilrettelegger sin virksomhet eller tar økonomisk risiko, ved å nyte godt av de materielle fordeler situasjonen fører med seg. Driftskostnader kan ved slike fordeler reduseres, så lenge fordelene ikke motregnes i provisjonen.

NORGES LOVER 1687–2018

Den aller siste trykte utgaven av Norges Lover!

Norges Lover omfatter samtlige norske lover som har alminnelig praktisk betydning. Utfyllende registre og krysshenvisninger bidrar til å gjøre boken brukervennlig. Ajourført per januar 2019.

HOVEDUTGAVE:

ISBN 978-82-450-2679-5
PRIS 999,- INKL. MVA.

FINGERMERKER TIL NORGES LOVER:

ISBN 978-82-450-2681-8
PRIS 69,- INKL. MVA.

SÆRTRYKK AV ENKELTLOVER

Fagbokforlaget utgir særtrykk av enkeltlover fra *Norges Lover* i samarbeid med Lovsamlingsfondet, Det juridiske fakultet, UiO og Lovdata.

Disse særtrykkene er de eneste enkeltlovene på markedet som inneholder både faglige og historiske noter.

FAGBOKFORLAGET
fagbokforlaget.no

arbeidsrett.no

Prøv gratis i 30 dager!

På arbeidsrett.no får du oppdaterte og detaljerte lovkommentarer på arbeidsrettens område. Kommentarene er skrevet av over 40 jurister med ekspertise på hvert sitt fagfelt.

Nå også tilpasset mobil og nettbrett.

Besøk arbeidsrett.no for å tegne prøveabonnement.

Bøker og lesestoff

Helsepersonelloven. Kommentartutgave

De to forfatterne underviser i helserett ved henholdsvis UiO og ved Høgskolen Innlandet, og har tidligere utgitt tre utgaver om helsepersonelloven med kommentarer. Denne utgivelsen har ny struktur og nytt innhold, heter det i forordet. Samhandlingsreformen av 2012 har ført til viktige endringer, påpeker de, blant annet at alle helse- og omsorgstjenester i kommunene er underlagt pasient- og brukerrettighetsloven. Utviklingen i EU og EØS-området påvirker også helsepersonelloven, samt innføringen av GDPR.

Innen psykisk helse er det også kommet mange endringer, påpeker de: Fra 2017 ble det innført et vilkår at tvang ikke kan benyttes på personer med samtykkekompetanse, med noen få unntak. Forfatterne viser også til rettspraksis og «soft law» i form av retningslinjer eller rundskriv.

Boken er inndelt i tråd med kapitlene i loven, og kan brukes som oppslagsverk. Den inneholder også et domsregister, et lovregister, en oversikt over tilknyttede offentlige dokumenter, samt henvisninger til avgjørelser fra forvaltningen.

Anne Kjersti Befring, Bente Ohnstad, Fagbokforlaget 2019, 401 sider, 699 kroner.

Skattelovsamlingen 2018-19, 29. utgave

Fersk utgave av det som forlaget selv omtaler som «Norges mest komplette og oversiktlige verktøy for alle som jobber med eller studerer årsregnskap og skatte spørsmål».

Boken dekker alle skatte- og avgiftslover, samt selskapsrett og tollre-

gler, og har oversikt over stortingsvedtak og internasjonale avtaler. Ole Gjems-Onstad (redaktør), Gyldendal 2019, 1744 sider, 1029 kroner.

Prisavslag og erstatning for mangler ved fast eiendom

Professor Lasse Simonsen ved Institutt for privatrett ved UiO har i denne boken tatt utgangspunkt i den såkalte Hybeldommen (HR-2017-515-A), som han er kritisk til, og har sett nærmere på ulike sider der han mener rettsystemet byr på utfordringer innen kontraktsretten.

«I denne boksen skal vi se nærmere på de ulike kompensasjonsbeføyelsene som står til kjøpers disposisjon ved mangler, og drøfte sammenhenger og ulikheter mellom disse, og det vil bli foretatt en kritisk gjennomgang av Høyesteretts betraktninger og argumentasjon omkring beføyelsene», heter det i innledningen.

Målet med boken er å bidra til en helhetlig forståelse av sanksjonssystemet i avhendingslova og i moderne kontraktslovgivning.

Lasse Simonsen, Gyldendal 2019, 152 sider, 379 kroner.

Interpretation of Commercial Contracts

Amund Bjøranger Tørum, dr. juris i kontraktsrett og formuere og partner og avdelingsleder for industri og energi i Schjødt, har tidligere utgitt en lang rekke publikasjoner om kontraktsrett og voldgift. I denne engelskspråklige boken tilbys det forlaget beskriver som «omfattende veiledning om tolkning av kommersielle kontrakter», der det «legges vekt på kjerneelementene i avtalerett i norsk og nordisk

tradisjon og på tolkning av kontrakter som fastsatt av Høyesterett».

Formålet med boken er «å stille de riktige spørsmålene i riktig rekkefølge, og å tilby veiledning gjennom tester», heter det i innledningen.

Boken er inndelt i syv kapitler, og i det siste kapitlet, som går over 34 sider, gis en oppsummering på norsk over bokens tese og hovedlinjer, og en sammenfatning av analyseverktøyets nøkkelspørsmål og vurderingstemaer delt i tre steg.

Boken har en fyldig litteraturliste, og også en egen emneoversikt på norsk. Amund Bjøranger Tørum, Universitetsforlaget 2019, 304 sider, 799 kroner.

Advarer mot ny e-lov

Regjeringens nye lovforslag om etterretningstjenesten bryter Grunnloven og krenker Norges menneskerettslige forpliktelser, mener Advokatforeningen.

I sin høringsuttalelse til ny lov om e-tjenesten, er Advokatforeningen uvanlig krass i tonen.

«Den masseovervåking som lovforslaget legger opp til er noe nytt i det norske samfunn. Advokatforeningen mener at det er rigid og uforsvarlig av departementet å sende ut et så omfattende og inngripende lovforslag, med så store konsekvenser for personvern og rettsikkerhet for hele det norske folk, med så kort høringsfrist», heter det i høringsuttalelsen.

Foreningen er særlig kritisk til at lovforslaget gir e-tjenesten adgang til systematisk å innhente all kommunikasjon som passerer den norske grensen, og påpeker at ettersom svært mye av data-trafikken går via datasentre eller rutere i utlandet, så innebærer forslaget at store deler av all elektronisk kommunikasjon i Norge vil bli fanget opp.

Advokatforeningen lister opp sine innsigelser i tre hovedpunkter:

- At e-tjenesten selv skal vurdere rekkevidden av sin myndighet og innholdet av lovens hjemmelsbestemmelser.
- At e-tjenesten i meget begrenset grad underlegges en reell og uavhengig kontroll.
- Og at utformingen av inngreps-hjemlene i lovforslaget ikke oppfyller de krav til presisjon som må stilles etter legalitetsprinsippet og EMK.

Dommer hisset seg opp:

– Nå er det nok!

En jordskiftedommer er ilagt kritikk fra Tilsynsutvalget for dommere for å ha handlet i strid med god dommerskikk i et møte med to skjønnsmedlemmer.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

Det var i et rådslagningsmøte i august i fjor at den ene av de to skjønnsmedlemmene var uenig med dommeren og det andre medlemmet i et erstatningskrav.

Dommeren hisset seg ifølge klageren opp, og kunne ikke skjønne at ikke hun kunne være enig med dommerens avgjørelse.

– SLO I BORDET

Klager sa at hun hadde reisevei til møtestedet, og krevde samtidig tapt arbeidsfortjeneste. Dette ba jordskiftedommeren om dokumentasjon på.

Da de tre møttes igjen noen uker senere, nevnte klager igjen at hun fremmet krav om tapt arbeidsfortjeneste, noe dommeren skal ha avvist. Dommeren mente det var uhørt at hun som bonde og selvstendig næringsdrivende skulle ha et større krav enn vanlig, og tilla at det var for sent å fremme kravet.

Da møtet fortsatte, gikk dommeren ut for å kopiere avgjørelsen. Da han kom tilbake, ytret innklager at hun fremdeles var uenig i godtgjørelsen. Da slo dommeren knyttneven i bordet og sa «nå er det nok – det er for seint».

MISTET TÅLMODIGHETEN

«Klager hadde ikke med seg noe dokumentert grunnlag for kravet. Han opplyste da at det var for sent å fremme kravet, da godtgjørelse til skjønnsmedlemmer var en del av det skjønnet som skulle hjemles. Dette ville ikke klager høre på, og fastholdt kravet. Han mistet etter hvert tålmodigheten, og reagerte slik det er beskrevet i klagen. Det innrømmes at han skulle vært denne hendelsen foruten, og han må bare beklage at det uheldige skjedde», heter det i vedtaket fra Tilsynsutvalget.

Tilsynsutvalget for dommere mener jordskiftedommeren ikke har vist nok respekt for klagers synspunkter og stemmegivning.

JUS – Juristenes utdanningscenter

Ny hvitvaskingslov har trådt i kraft

Overholder ditt advokatfirma kravene fra den nye hvitvaskingsloven? Eller ønsker du å holde deg oppdatert på energi- og miljørett? I vår arrangerer JUS flere kurs som tar sikte på å gi deg kunnskapen du trenger. Vi lanserer også et nytt e-kurs om det nye hvitvaskingsregelverket.

HVITVASKINGSLOVEN – PRAKTISK KURS FOR ADVOKATER

Den nye hvitvaskingsloven stiller krav om at advokatfirmaer har utarbeidet og vedtatt en virksomhetsinnrettet risikovurdering og interne rutiner. Dette kurset vil gi advokatene god oversikt over når de er underlagt hvitvaskingsloven, og hva som kreves av risikovurdering, rutiner og internkontroll. Tilsynsrådet for advokatvirksomhet vil også dele erfaringer med avholdte tilsyn og ikke minst en gjennomgang av hvilke forventninger Tilsynsrådet har til advokatenes implementering av regelverket. Kurset retter seg mot hvitvaskingsansvarlige og ledere i advokatvirksomheter med ansvar etter loven, og advokater i mindre virksomheter som har ansvar for at lovens forpliktelser er fulgt opp.

20. mars, Trondheim. 27. mars, Bergen. 3. april, Oslo. 3250 kroner.

DET ÅRLIGE KURSET I ENERGI- OG MILJØRETT

Forskjellige aktører samles til faglig input og relasjonsbygging. I løpet av halvannen kursdag vil du bli oppdatert på rettsområdet og utvalgte temaer. Varier og bredt faglig sammensatt. Nyheter i rettspraksis og fra lovgiver, samt temaer som vinterpakken, tredje energimarkedspakke, anleggsbidrag, naturmangfoldloven, vindkraft, Miljøklagenemda, digital-

isering og elektrifisering. Kurset egner seg for deg som arbeider med fornybar energi og ellers trenger oversikt over regelverket og aktørene innen bransjen.

5.–6. mars, Sandefjord, 5450 kroner.

E-KURS: HVITVASKINGSLOVEN

Den nye hvitvaskingsloven og hvitvaskingsforskriften trådte i kraft 15. oktober 2018. Loven bygger dels på eksisterende lovgivning slik at den overordnede strukturen i pliktene er lik, men på enkelte områder vil nye regler utvide og endre advokatenes forpliktelser. I dette e-kurset får du en gjennomgang av hvitvaskingsloven og hvordan du som advokat må forholde deg for å etterleve loven.

1450 kroner.

Advokat Kristine Rørholt fra Wikborg Rein underviser advokater i etterlevelse av hvitvaskingsregelverket via e-kurs.

Fra v. advokatfullmektig Mathilde Rye Ramberg, jusstudent Kristian Ulriksen, advokatfullmektig Faraz Ahmed Ali, partner Ellen Teresa Heyerdahl, jusstudent Elise Sivertsen, og advokatfullmektig Pernille Engstrøm Skaug.

Slik vil Thommessen forme de største student-talentene

Med trainee-opphold i premium-klassen satses advokatfirmaet Thommessen på å gjøre talentfulle jusstudenter bedre rustet for advokat-livet. Flere jusstudenter skriver under kontrakt halvannet år før de skal begynne som advokatfullmektig.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

ThommessenAkademiet

- Tilbys hvert år til ti studenter. Hver student får en egen mentor.
- Tre faglige samlinger pr. år, og studentene tilbys skriveplass for masteroppgaven.
- Akademiet gir metodisk og praktisk tilnærming til det juridiske faget og advokatprofesjonen, samt klient – og forretningsforståelse.
- Kriterier for å delta er blant annet motivasjon, verv og engasjement, og karakterer.
- Av fjorårets ti deltagere på akademiet, arbeider i dag syv i Thommessen.
- I år har om lag førti studenter søkt om plass.

Den ettertraktede student-ordningen har fått navnet ThommessenAkademiet, og for å få plass, er det en forutsetning at man ser for seg å jobbe i et forretningsadvokatfirma etter jusstudiene.

– Dette er premium-versjonen av et trainee-opphold, der vi følger studenten tett gjennom to semestre, og investerer mye i dem. Å ha et engasjement og en interesse for forretningsjus er helt vesentlig. Og om kjemien stemmer fra begges side, legger vi ikke skjul på at vi ønsker at studentene skal begynne hos oss etterpå, sier advokatfullmektig Mathilde Rye Ramberg ved Thommesens Bergens-kontor.

Studentene hentes inn til fagsamlinger både fra Tromsø, Bergen og Oslo, og bor sammen på hotell, og blir gjerne ekstra godt kjent med hverandre i løpet av året.

– STØRRE INNSATS

Ramberg er mentor for jusstudent Elise Sivertsen, som allerede nå har signert kontrakt med Thommessen.

– Elise skriver for tiden masteroppgaven sin hos oss, noe som gir oss anledning til å ha tett og løpende kontakt. Når hun nå har valgt å signere med oss, er det veldig stas. Da må Thommessen åpenbart ha gjort noe riktig, sier Ramberg.

For Sivertsen ble personkjemien viktig da hun skulle skrive under jobbavtalen.

– Jeg likte godt det åpne og inkluderende miljøet hos Thommessen, og gledet meg til å gå på jobb, sier hun.

Også jusstudent Kristian Ulriksen, som går fjerdeåret ved Universitetet i Bergen, har skrevet under kontrakt med Thommessen.

Advokatfullmektigjobben starter han i først om halvannet år, høsten 2020.

– At jeg har skrevet under allerede nå, gjør at jeg kan fokusere på litt andre ting i studiet, og lese mer for å ha det gøy. Jeg føler jo at firmaet legger mer innsats i det over lengre tid når man samles over to semesteret på dette akademiet, enn hva som er tilfelle i et vanlig trainee-opphold, der man gjerne kun er innom én avdeling, sier Ulriksen.

AVGJØRENDE NYSGJERRIGHET

Advokatfullmektig Faraz Ahmed Ali var selv en del av akademiet fra 2014 til 2016. I år holdt han foredrag for jusstudentene under en av samlingene.

– I tillegg til opplæringen man får i ordningen, blir du kjent med hva de ulike avdelingene faktisk jobber med. På jussen lærer man jo ingenting om hva bank og finans, og M&A faktisk er, sier Ali.

– Hva er ditt beste råd til deltagerne i akademiet?

– Det er viktig å være nysgjerrig og prøve mye forskjellig i begynnelsen.

Alle de store har egne programmer

Alle de store advokatfirmaene tilbyr utvidede talentordninger i tillegg til ordinære trainee-opphold.

Wikborg Rein inngikk nylig et samarbeid med MinoJur, en studentorganisasjon for studenter med minoritetsbakgrunn. Målet er å øke andelen ansatte fra dette miljøet.

– Vi ønsker å kartlegge hvorfor vi ikke får flere søkere med minoritetsbakgrunn, finne ut hva de er opptatt av, og hva som er viktig for dem når de velger karriere, sier rekrutteringsansvarlig og partner Ole Henrik Wille.

Firmaet har også et internasjonalt trainee-program som går over ett år.

– Studentene tilbys utenlandsopphold i Yara, Innovasjon Norge og i Wikborg Reins London-avdeling, sier Wille.

Firmaet bruker også mye ressurser på en digital trainee-ordning for studenter.

Wiersholm Summer School skal i 2019 gå for tolvte år på rad, og gi studentene en forsmak på livet som forretningsadvokat, samt trening i eksamensrelevante temaer.

Programmet gir også deltakelse i fiktive caser med tøffe forhandlinger, samt trening i praktisk tvisteløsning, vitneavhør og prosedyre med veiledning av firmaets fremste advokater som dommere.

Schjødt tilbyr studenter deltakelse i Club Schjødt-kollokviet som skal være et ekstratilbud for dyktige og faglig engasjerte studenter.

Firmaet opplyser at det tilpasser opplegget sammen med de utvalgte studentene. Opplegget bygger på selvstendighet og aktivitet fra studentenes side.

Schjødt stiller med noen av sine beste advokater som veiledere, og tar sikte på om lag fire-fem samlinger i løpet av semesteret.

BAHRs talentprogram for studenter består i hovedsak av tre grunnpilarer:

- BAHRT-trainee, Legal Tech Trainee og Corporate Legal Intern.
- BAHRT-stipend, der studenter med interesse for forretningsjus får hjelp og veiledning i arbeidet med masteroppgaven, og samtidig blir kjent med firmaet.
- Ulike fagseminarer og kompetanseutvikling på BAHRT-skolen hvor det er fokus på sentrale forretningsjuridiske fagdisipliner.

– I tillegg til vår ordinære traineeordning tilbyr vi studenter en mulighet for å kombinere et opphold i BAHRT med opphold hos DNB og Aker Solutions. Denne ordningen går under navnet Corporate Legal Intern der studentene gjennomfører et praktisk opphold på seks uker hos hvert av firmaene i løpet av en periode på atten måneder, opplyser BAHRTs HR-sjef Siw Aasrud Toussaint.

Det fine med dette firmaet er at man ikke har låst seg til en avdeling, men kan hospitere i en annen avdeling i seks måneder, i tillegg til å ta imot oppdrag fra flere avdelinger. Jeg sitter selv med restrukturering, shipping, bank og finans, og selskapsrett – en god kombinasjon, mener Ali.

– DROPP SPISSE ALBUER

Partner Ellen Heyerdahl oppfordrer deltagerne til å gripe de mulighetene som kommer.

– Det er lurt å forsøke seg frem på ulike områder, og ikke være redd for å prøve noe man ikke har prøvd før. Vi ser etter unge mennesker som er nysgjerrige på det vi driver med, og er lagspillere. Jeg tror ikke spisse albuer er veien å komme frem her. Veien opp og frem her går via teamarbeid – ikke på bekostning av andre, påpeker Heyerdahl.

ANNONSE

Firmaet ble etablert i 1984. Vi er i dag 11 advokater og én advokatfullmektig. Vi tilbyr advokatbistand av høy kvalitet med klientens behov og interesser i fokus på alle trinn i rådgivningen, både i og utenfor domstolsprosess. Høy etisk standard i vårt arbeid står sentralt i alt vi foretar oss. Vi dekker de fleste områder innen både sivilretten og strafferetten der privatpersoner og selskaper har behov for advokatbistand.

ADVOKAT OG ADVOKATFULLMEKTIG SØKES

Firmaet er i vekst og vi søker en ambisiøs advokat, helst med noen års erfaring, som kan bli del av vårt gode team. Faglig dyktighet kombinert med godt skjønn, god arbeidskapasitet, høy etisk standard og engasjement blir verdsatt. Det er en fordel om du også har egen portefølje.

Vi søker også etter en motivert og engasjert advokatfullmektig med interesse for våre rettsområder, herunder arbeidsrett, familie- og arverett samt strafferett. Vedkommende må ha fullført Master i rettsvitenskap og ha god skriftlig og muntlig fremstillingsevne. Han eller hun bør trives med et høyt arbeidstempo, og ha evne til å jobbe selvstendig. Dessuten forutsettes søker å ha gode juridiske kunnskaper og godt klientekke.

Vi kan tilby et profesjonelt, ufornelt og svært trivelig arbeidsmiljø i lyse lokaler rett ved Oslo tinghus, samt konkurransedyktige økonomiske betingelser og høy grad av selvstendighet i arbeidet. Det er en uttalt målsetning hos oss at advokater som leverer gode resultater over tid gis mulighet til å tre inn i partnerskapet. Vi er også opptatt av å tilrettelegge for en god balanse mellom arbeid og familieliv.

Til vår fullmektig kan vi tilby tett oppfølging og en god advokatskole, samt mulighet til å jobbe selvstendig med engasjerende saker. Det er gode muligheter for prosedyre.

Henvendelser kan rettes til:

Advokat Heidi Bache-Wiig, email hbw@abwiig.no, mob. 90121075 (for advokatstillingen).

Advokat Lina Smorr, email smorr@abwiig.no, mob. 95260580 (for advokatfullmektigstillingen).

Alle henvendelser vil bli behandlet konfidensielt.

Advokatfirma Andersen & Bache-Wiig AS · Kristian Augusts gt. 10 · 0164 Oslo · Postboks 6983 St. Olavs plass · 0130 Oslo · www.abwiig.no

– Vi må slutte å tro at alle over nitti år finner lykken i et stykke bløtkake

Internadvokat Benedichte Limesand Hellestøl (31) turnerer gigantiske veiutbygginger som advokat i Nye Veier parallelt med å sitte som vararepresentant for Høyre på Stortinget.

TEKST OG FOTO: GEORG MATHISEN

Kompetansekravene til advokater har økt kraftig, en utvikling Benedichte Limesand Hellestøl mener advokatbransjen har taklet beundringsverdig godt. Hun er derimot ikke like imponert over hvordan samfunnet behandler sårbare grupper, og de eldste og mest pleietrengende blant oss.

For to år siden fikk den politisk engasjerte advokaten jobb i selskapet Nye Veier, som er et norsk statsaksjeselskap med 150 ansatte som ble stiftet i 2015. Selskapet skal i årene fremover bygge atten veistrekninger knyttet til E6 i Trøndelag, E6 i Innlandet, E18 Sørøst og E39 Sørvest for en totalsum av 150 milliarder kroner.

Selskapet har seks prosjektkontorer i Norge, og hovedkontor i Kristiansand. Benedichte Limesand Hellestøl har tittelen *rådgiver kontraktsoppfølging, og jobber med E39 mellom Vige i Kristiansand og Ålgård i Rogaland.*

– HVA ER DEN STØRSTE UTFORDRINGEN I NYE VEIER AKKURAT NÅ?

– Den største utfordringen er mandatet vi er blitt gitt av Stortinget da selskapet ble opprettet: Å optimalisere samfunnsnyttene i våre prosjekter. I det ligger blant annet et krav om å gjøre jobben billigere og bedre enn noen har klart tidligere. Det er jo et kontinuerlig skjerpene premiss å jobbe etter.

– HVA MENER DU ER DEN STØRSTE UTFORDRINGEN FOR ADVOKATBRANSJEN SOM HELHET?

– Økende kompetansekrav. Klientene er mer opplyste enn tidligere på grunn av digitaliseringen som har skjedd. De

stiller krav til både bredde- og spisskompetanse samtidig. Det er en spennende utvikling, men like fullt en krevende utfordring.

– DEN STØRSTE SAKEN DU HAR JOBBET MED DET SISTE ÅRET, HVA HANDELT DEN OM?

– Utbyggingen av E39 mellom Kristiansand og Ålgård er hovedoppgaven vår. Det siste året har i hovedsak gått til utarbeidelse av anbudsdokumenter, gjennomføring av konkurranser, valg av entreprenører og kontraktsoppfølging.

– ER DET UTVIKLINGSTREKK I ADVOKATYRKET SOM DU ER KRITISK TIL?

– Det blir mer og mer krevende for små og mellomstore advokatfirmaer å bestå. Det går mye tid til ikke-fakturerbare oppgaver.

– OG TREKK DU SYNES ER POSITIVE?

– Jeg synes advokatstanden i Norge i stor grad svarer på de enorme kompetansekravene. Jeg synes også advokatstanden og domstolene har svart godt på den digitale omstillingen. Det er mye lettere å få unna oppgaver kjapt når man kan logge på overalt og kommunisere det meste via e-post.

– HVA ER DEN VIKTIGSTE POLITISKE SAKEN FOR ADVOKATFORENINGEN Å JOBBE MED I ÅR?

– Rettshjelpsordningen er noe man instinktivt sier fordi man kjenner på at den er en utfordring både for advokatene og klientene. Det begynner også å

Navn: Benedichte Limesand Hellestøl

Alder: 31 år

Stilling: Advokat, kontraktsrådgiver i Nye Veier

Spesialitet: Kontrakt, entreprise og offentlige anskaffelser

Skrev masteroppgave om: Tidsbestemt leieavale for bolig

Familie: Gift, en datter på ett år

Bosted: Lyngdal

Opprinnelig fra: Oslo.

bli en del krav til dokumentasjon og systemer som gjør at det fort blir uforholdsmessig dyrt å drive mindre lokal-kontor. Små og mellomstore advokatfirmaer er viktige å beholde for å sikre nærhet til rettshjelp helt ut i distriktene. Det synes jeg Advokatforeningen bør fokusere enda mer på fremover.

– HVORDAN REAGERER DU PÅ FORSLAGET TIL NY ADVOKATLOV?

– Jeg synes det er positivt og ryddig at det kommer en advokatlov, selv om jeg ikke er enig i alle løsningene. Oppheving av rettsrådsmonopolet bekymrer meg, da jeg er redd det kan misbrukes av enkelte aktører, og begrense rettssikkerheten til befolkningen. Det foreslåtte Advokatsamfunnet kan være en spennende idé, men jeg er sterkt negativ til tvungent medlemskap i noe som helst.

Benedichte Limesand Hellestøl satt i Kvinnepanelet i 2010, og så blant annet at viktige samfunnsdebattanter stilner fordi politiet ikke kan beskytte dem.

Så er jeg også usikker på om den nye advokatloven er så moderne som jeg hadde ønsket, og om den har nok fokus på forenkling. Samtidig vet jeg at de som har jobbet med dette, ser sammenhenger og vurderinger som vi utenfor ikke har kjennskap til, så vi får stole på at løsningene i den nye advokatloven er bedre enn jeg kanskje klarer å se akkurat nå.

– HVORDAN TROR DU AT ADVOKATHVERDAGEN DIN VIL FORANDRE SEG I LØPET AV DE NESTE FEM ÅRENE?

– I løpet av de neste fem årene er advokathverdagen min heldigitalisert. For meg som jobber som advokat for et selskap, så tror jeg at arbeidsomfanget kommer til å bli mer omfattende. Jeg opplever oftere at juss blir dratt inn i nye fora, og at kollegaer i større grad innser at juss gjennomsyrrer det meste, og at det ofte lønner seg å inkludere juridiske vurderinger tidlig.

– HVOR LENGE HAR DU ARBEIDET SOM ADVOKAT I KRISTIANSAND?

– Jeg har jobbet i Nye Veier i to år. Totalt har jeg vært advokat i fire år. Den største endringen ved å gå fra å jobbe i et advokatfirma til å jobbe som internadvokat, er nok at jeg ikke lenger må forholde meg til mange ulike klienter. I stedet har jeg alle arbeidsoppgavene samlet på ett sted.

– OG HVOR ER DRØMMESTEDET Å PRAKTISERE SOM ADVOKAT?

– Jeg tror jeg har funnet det. Vi jobber i prosjektform, så det er lite rom for «slakk» og det gjør noe med dem som jobber her, og menneskene som søker seg hit. Det er artig å jobbe på en høykompetent arbeidsplass som samtidig klarer å sikre et arbeidsmiljø som kjennes nokså unikt. Som advokat så er man stort sett sikret spennende arbeidsoppgaver uansett hvor man er, så for meg så betyr arbeidsmiljøet mye når jeg velger jobb. Hvis jeg skulle valgt et annet sted, ville jeg jobbet som dommerfullmektig i Oslo. Det må være ekstremt interessant, utrolig krevende og enormt lærerikt.

– HVEM ER DEN SVAKESTE PARTEN I DEN NORSKE RETTSSTATEN, SYNES DU?

– Mange. Det finnes mange sårbare grupper, og det finnes mange svake parter i enkeltsaker. Rettssystemet vil aldri klare å sikre fullstendig rettferdighet i hver enkelt sak.

– JOBBER DU NOE PRO BONO?

– Ja, jeg ser på det som en naturlig følge av at jeg er såpass privilegert med å få den utdannelsen jeg har fått. Som oftest er det saker om barnefordeling, arv, opphør av samliv og gjeldsordninger jeg blir kontaktet hyppigst om. Jeg har ingen fast ordning, men prøver å hjelpe dem som tar kontakt med meg.

– HVIS DU FIKK VÆRE JUSTISMINISTER FOR EN DAG, HVA VILLE DU HA GJORT?

– Hvis jeg hadde hatt ubegrensede fullmakter? Jeg ville stått opp sinnssykt tidlig. Så ville jeg gjort alt jeg kunne for å bedre rettssikkerheten til sårbare grupper. Etter lunsj ville jeg gjort noe med flere ressurser til politiet, spesielt når det gjelder etterforskning og god oppfølging av ofrene for voldtekter. Stikkordet som går igjen, er rettssikkerheten: Det å kunne bidra til å styrke rettssikkerheten til de menneskene som lever under negativ kontroll av andre. Hvis de er avhengige av noen for å få en rettighet, eller bare under psykologisk kontroll.

– DU ER VARAREPRESENTANT TIL STORTINGET. HVA ER HJERTESAKENE DINE I POLITIKKEN, UTENOM RETTSSIKKERHET?

– Hjertesakene mine er mange og blir bare flere og flere. Men i det store og hele så handler de om de sårbare gruppene. Sist gang jeg stod på talerstolen i Stortinget, brukte jeg taletiden min på å snakke om den nye kvalitetsreformen for de eldre som skal sikre et mer tilpasset tilbud med flere utfoldelsesmuligheter på aldershjem. Vi må slutte å tro at alle over nitti år finner lykken i et stykke bløtkake, og i stedet begynne å behandle dem som den mangfoldige gruppen de fortsatt er.

– Ellers har jeg jobbet en del med å sørge for skolepsykologer for barn og unge som sliter med mobbing eller psykiske lidelser. Jeg har også engasjert meg ganske sterkt mot liberalisering av bioteknologiloven, som jeg mener i økende grad begrenser ufødte barns rettigheter.

– HVORDAN BLE DU VARAREPRESENTANT TIL STORTINGET?

– Jeg har vært politisk aktiv siden jeg var 14 år. Det første vervet var som leder av Lyngdal og Farsund Unge Høyre. Kort tid etter ble jeg leder av fylkesorganisasjonen. Etter dette har jeg vært heldig og fått flere verv nasjonalt og deltatt i ulike komitéer og paneler for Høyre og Stortinget.

Kåre I. Moljord er leder av Disiplinærutvalget i Oslo krets.

Disiplinærnemnden tetter salærsmutthull

Mange advokater har tatt ut forliksklage for å hindre at omstridte salærkrav blir behandlet i disiplinærsystemet. Nå har Disiplinærnemnden i to saker slått fast at dette er i strid med Regler for god advokatskikk (RGA).

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

– Jeg har altfor ofte sett at advokater slår kontra med å ta ut forliksklage når det blir inngitt salærklage fra klienten. Da blir ofte klageren skremt fra å forfølge salærklagen, og trekker oftest også de deler av klagen som ikke gjelder salærspørsmål. Dette er en bestemmelse som etter min oppfatning er blitt misbrukt. Det er dette misbruket som Disiplinærnemnden nå har slått ned på, sier lederen for Disiplinærutvalget i Oslo krets, advokat Kåre I. Moljord.

– SKREMT KLIENTER

Forut for avgjørelsen i Disiplinærnemnden konkluderte Haugaland tingrett i en avgjørelse sent i fjor høst med at en Oslo-advokat bevisst forsøkte å skremme klienten ved å ta et omstridt salærkrav til domstolen, og dermed hindre kravet fra å bli behandlet av disiplinærmyndighetene.

Klienten i den aktuelle saken hadde allerede gjort opp hele salærkravet, og begjærte saken av denne grunn avvist fra domstolen, med fikk ikke medhold. Men retten var enig i at salærkravet var for høyt, og klienten ble tilkjent sakskostnader.

I sakskostnadsavgjørelsen viste tingretten blant annet til at advokaten hadde opplyst at stevningen ville bli trukket dersom klager trakk salærklagen. Tingretten slo fast at dette avskar enhver tvil om at advokaten bevisst benyttet adgangen til å reise rettsvist «for å skremme motparten med saksomkostningsansvar og samti-

dig hindre klager en nøytral, omkostningsfri overprøving av (advokatens) salærkrav».

Tingretten reiste også spørsmål ved om Advokatforeningens regelverk er utformet med det for øye å gi adgang til den fremgangsmåten den mente at advokaten hadde benyttet for å avskjære behandlingen av salærklagen hos disiplinærmyndighetene, eller om det er snakk om en utilsiktet konsekvens av regelverket.

– Det er høyst betimelig at Haugaland tingrett reiser spørsmål ved hensiktsmessigheten ved Advokatforeningens regelverk på dette punktet, mener Moljord.

«LITE TVILSOMT»

Disiplinærnemnden behandlet i desember 2018 salærklagen som lå til grunn for Haugaland tingretts dom. Nemnden viste til Haugaland tingretts begrunnelse i salæravgjørelsen, og uttalte følgende:

«Disiplinærnemnden slutter seg til uttalelsene i tingrettens dom. For nemnden fremstår det derfor som lite tvilsomt at advokaten kun anlegger salær sak for domstolene for å unndra seg en behandling av salæret hos disiplinærmyndighetene. En slik omgåelse av regelverket er etter nemndens mening egnet til å skade advokatstandens og -yrkets anseelse.»

Advokaten ble etter dette meddelt irettesettelse for brudd på RGA i Haugalandssaken.

FLERE SAKER

Disiplinærnemnden avgjorde i desember 2018 også en annen tilsvarende klagesak mot den samme Oslo-advokaten. Også i denne saken var salæret fullt ut betalt. Salærklagen ble ikke avvist, men nedsatt, og advokaten ble ilagt irettesettelse for opptreden egnet til skade for standens og yrkets anseelse. Nemnden begrunnet dette slik:

«I en slik situasjon hvor advokaten bevisst forsøker å omgå regelverket, og så lenge det pr. i dag ikke foreligger noen rettslig avgjørelse av salærkravet, mener Disiplinærnemnden at Advokatforskriften § 5-3 ikke er til hinder for at klagers klage over salærets størrelse realitetsbehandles. Forholdet anses som så alvorlig at det må reageres med irettesettelse», het det i nemndens avgjørelse.

– Det går av begge avgjørelsene frem at dersom det bevismessig er på det rene at hensikten med å ta ut forliksklage er bevisst å avskjære klientens mulighet til å få en billig og rask avklaring av salærspørsmålet, så er dette i seg selv i strid med god advokatskikk, sier Moljord.

Etikk-eksperten understreker at en forliksklage fra advokaten ikke nødvendigvis betyr brudd på regler for god advokatskikk.

ØNSKER LIK PRAKSIS

– Hvordan vil de foreløpige avklaringene påvirke praksis videre?

– Jeg kjent med at dommen fra Haugaland tingrett er anket til lagmannsretten, og at de to avgjørelsene i Disiplinærnemnden vurderes bragt inn til domstolene for gyldighetskontroll,

– Myndighetsmisbruk

Oslo-advokaten mener Disiplinærnemnden ikke har avklart noe som helst, og at beslutningene mot han «bygger på gal oppfatning av gjeldende rett».

– Retten til å bruke domstolsbehandling av advokaters inkassosaker kan ikke betegnes som bruk av et «smutthull». Denne betegnelse er en skjærende meningsløs betegnelse på en grunnlovsbeskyttet rettighet. Nemnden har heller ikke brukt slik betegnelse, og tar feil når den påstår at bruk av domstol er en «omgåelse av regelverket». Advokaters bruk av retten til domstolsprøving er vitterlig ikke en omgåelse. Her er det tvert imot nemnden som ikke følger og respekterer reglene den selv plikter å følge, nedfelt i advokatforskriften, sier adokaten.

Han mener at Haugaland tingrett slett ikke har konkludert med at han har misbrukt regelverket.

– Tingretten konkluderte tvert imot i egen kjennelse med at vårt advokatfirma hadde rett til å kreve domstolsbehandling, hvilket nemnden visste, men ikke saksbehandlet betydningen av i sine to avgjørelser. Saken ble fremmet for tingretten. Motpartens krav om avvistning ble ikke tatt til følge. Disiplinærmyndigheten har tillagt meg et motiv jeg ikke har hatt, med en viss støtte i en sleivete og sikkert ubetenksom bemerkning fra en dommer.

– Motivet mitt har vært å få en grundigere behandling enn det disiplinærsystemet kan tilby, ikke noe annet. Denne retten har vårt firma benyttet seg av flere ganger, og vi har vunnet inkassosaker i alle andre sammenlignbare saker. Slik saklig bruk av domstolen har alle advokater rett til å bli respektert for, uten sleivspark herfra eller derfra. Disiplinærkritikk for bruk av lovlige midler er myndighetsmisbruk, etter min mening, sier han.

så jeg må ta alle forbehold om avgjørelsene blir endelig, slår Moljord fast.

VIL HA LIKE REGLER

Advokatforeningen endret behandlingsreglene for mange år siden, slik at en advokat ikke kan stoppe behandlingen av en klagesak ved å reise sak mot klienten ved domstolene.

– Men vi sa samtidig at vi ikke ville la regelen tre i kraft før reglene ble endret tilsvarende for Disiplinærnemnden – slik at vi ville få like regler for begge organer. Vi fremmet samtidig en henvendelse til Justisdepartementet om å endre reglene til Disiplinærnemnden, men saken har ikke vært fulgt opp fra departementets side, sier Merete Smith.

– Jeg vil uansett legge frem de siste avgjørelsene fra Disiplinærnemnden for Disiplinærutvalget for Oslo krets. Jeg håper samtidig at Advokatforeningen sentralt gjør avgjørelsene fra Disiplinærnemnden kjent for de regionale disiplinærutvalgene, slik at alle som arbeider med god advokatskikk på vegne av foreningen tilstreber lik praksis inntil rettskraftige avgjørelser foreligger fra domstolene, sier Moljord.

Faksimile fra Advokatbladet desember 2018.

Slik jobber vi for å øke satsene for fri rettshjelp

Reguleringen av den offentlige salærsatsen, eller rettshjelpssatsen som vi foretrekker å kalle den,

Preget dessverre av å være uforutsigbar og lavt prioritert fra myndighetenes side. Arbeidet med å øke satsene har høyeste prioritet for oss i Advokatforeningen, og slik har det vært i mange år.

Den største utfordringen i arbeidet for å øke satsene for fri rettshjelp, er at mange politikere og myndigheter viser liten forståelse for kravene våre. Vi blir gjerne møtt med argumenter som at advokater tjener godt, og at de selv gjerne skulle ha jobbet for slike sats. Mange mangler også forståelse for at salæret er en næringsinntekt, og tror pengene går rett inn på lønnskontoen.

Dessuten tenkes og argumenteres det gjerne rundt rettshjelpssatsen innenfor en anbudslogikk, der målestokken er hvorvidt advokater i det hele tatt tar sakene. Samtidig vet de at Advokatforeningen har begrenset med maktmidler. Våre medlemmer er gjerne private næringsdrivende, der streik og kraftfulle aksjoner er vanskelig å få til.

Betyr dette at det er håpløst å jobbe for at disse satsene øker i takt med lønns- og prisstigningen ellers i samfunnet? Og at vi bare kan slå en strek over det etterslepet som har bygget seg opp over år med underregulering, og akseptere disse pengene som tapt? Nei, vi tror ikke det, for det er mange sterke og gode argumenter for å øke satsene.

Mange har forståelse for at disse sakene er viktige, og ser fri rettshjelp som et helt sentralt velferdsgode. De ønsker at gode og erfarne advokater skal velge slike saker, og ser problemet med at det offentlige gjerne møter som motpart i sakene – med advokater som fakturerer langt høyere sats.

Situasjonen gir oss noen viktige forutsetninger for å nå frem når offentlige penger skal fordeles mellom gode formål. For det første må vi ha tillit hos de besluttede myndigheter, slik at de lytter til oss når vi deler informasjon og fakta som forklarer hvorfor satsene bør økes i tråd med lønns- og kostnadsutviklingen. For det andre må vi ha et definert møte der vi kan fremføre vårt syn og våre argumenter på en skikkelig måte. Og hvor de på sin side er nødt til å møte vår argumentasjon saklig og kunnskapsbasert – ikke med lettvinne påstander og forutinntatte holdninger.

Vi er nå i ferd med å få en avtale om slike møter, som kalles konsultasjoner. I årets møte forsøkte vi å understøtte en felles ambisjon om å heve rettshjelpssatsene på linje med lønns- og kostnadsutviklingen i årene som kommer. Vi valgte også å holde oss innenfor rammen av fjorårets budsjettforlik – altså de politiske realiteter departementet må manøvrere innenfor – i tro på at det underbygger vår seriositet som drøftingspartner over tid. Vi tok dermed utgangspunkt i et krav som tilsvarte en antatt lønns- og kostnadsvekst på 2,28 prosent. I tillegg ba vi om noe kompensasjon for tidligere års underregulering. I sum endte vi da

med et krav på 1069 kroner for 2020. Vi tror det viktigste for rettshjelpssatsene for fremtiden, er at vi får etablert et slikt regime sammen med departementet. Vi tror at jo mer de vet om rettshjelp som rettsikkerhetsgaranti og velferdsgode, og jo mer de vet om rettshjelpssatsenes betydning for kvaliteten for disse viktige funksjonene, desto vanskeligere blir det å behandle den useriøst – og plutselig finne på å gi fem eller null kroner – slik de gjorde i 2015 og 2018.

En del av våre medlemmer har uttrykt at kravet var for lavt. Og vi er enige; vi burde ha krevd mer. Eller rettere sagt; situasjonen burde ha vært slik at vi kunne ha krevd mer. Slik vi leser situasjonen, ville imidlertid et høyere krav ha svekket vår troverdighet, og svekket grunnlaget for seriøse drøftingsmøter i årene som kommer. Vi vet at et høyere krav ville ha blitt tatt godt imot av mange medlemmer, men valgte å ta belastningen med å begrense oss – i tro på at de faktiske resultatene vil styrke seg av det. I mange år fremover.

Hilde Smith

GENERALSEKRETÆR
ms@advokatforeningen.no

TAUSHETSPLIKT OG HVITVASKING – KONSTRUKTIV KRITIKK MED FEIL ADRESSAT

Av DAG ERIKSEN,
assisterende direktør,
Tilsynsrådet

Ny hvitvaskingslov trådte i kraft 15.10.2018. Loven endrer hvitvaskingsloven av 2009. Tilsynsrådet har i den forbindelse utarbeidet en egen veileder på hvitvaskingsområdet, til bruk for praktiserende advokater og rettshjelpere. Veilederen er publisert på Tilsynsrådets nettsider.

Professor Jon Petter Rui har i et intervju i Advokatbladet nr. 1/2019 rettet hard kritikk mot innholdet i veilederen. Blant annet mener han at Tilsynsrådet «ikke i tilstrekkelig grad behandler forholdet mellom rapporteringsplikten og taushetsplikten».

Veilederen vår er ment å være et dynamisk dokument, og Tilsynsrådet er derfor glad for konstruktive tilbakemeldinger hva angår innholdet av denne. Slike vil bli løpende vurdert med tanke på senere oppdateringer og forbedringer. Utfordringen med Ruis utspill er imidlertid at det er vanskelig å få ordentlig tak på hva kritikken hans består i.

Vi antar at problemstillingen Rui adresserer gjelder rekkevidden av de unntak fra rapporteringsplikten hvitvaskingsloven oppstiller i § 26 tredje ledd – et unntak som retter seg spesielt mot advokater. I veilederen presiseres det at advokatene må være særlig oppmerksomme når det kommer til spørsmålet om et forhold faktisk skal innrapporteres til Økokrim, og at det nettopp er advokatens taushetsplikt som fordrer et klart hode i dette stadium av prosessen.

Også i Advokatforeningens egen oppdaterte veiledning til unntaksbestemmelsen fremholdes det at lovens

ordlyd reiser tolknings spørsmål som ikke har fått en endelig rettslig avklaring. Det er lovgiver, og ikke Tilsynsrådet, som må trekke opp de nærmere grensene mellom de to motstridende hensyn som gjøre seg gjeldende på dette området. Videre er det lovgivers ansvar å utforme et praktisk og forståelig regelverk. Det må i denne sammenheng påpekes at Rui selv har hatt en god anledning til å bidra nettopp her, ettersom han fungerte som leder for det lovutvalget som vurderte denne bestemmelsen.

Det er riktig som Rui påpeker, at det i Tilsynsrådets veileder er vist til forarbeidene til hvitvaskingsloven av 2003 under punktet om unntaket fra rapporteringsplikten i hvitvaskingsloven av 2018. Om dette er «spesielt ille», slik den tidligere utvalgslederen hevder, kan imidlertid diskuteres.

Den aktuelle unntaksbestemmelsen er en videreføring av en tilsvarende bestemmelse som vi finner igjen både i hvitvaskingsloven av 2003 og i hvitvaskingsloven av 2009. I utredningen som Rui ledet arbeidet med, kan vi for eksempel lese følgende i avsnittet om unntak fra rapporteringsplikten:

«Som nevnt i punkt 6.3, følger det av direktivet artikkel 34 nr. 2 at rapporteringsplikten ikke skal gjelde («shall not apply») for advokater og andre som utøver selvstendig rettshjelpsvirksomhet, revisorer, eksterne regnskapsførere og skatterådgivere for opplysninger som disse mottar fra eller innhenter om en av sine klienter når de vurderer en klientens rettsstilling, eller om forhold som de har fått kjennskap til før, under eller etter en retts sak. **En tilsvarende regel har vi i dag i hvitvaskingsloven § 18 annet ledd. Bakgrunnen for regelen er nærmere beskrevet i Ot.prp. nr. 72 (2002–2003) punkt 6.3.** De hensyn som begrunner at advokater har en rapporteringsplikt må

veies opp mot hensynet til retten til konfidensiell rettslig rådgivning etter EMK artikkel 8. Utvalget viser også til direktivets fortale, avsnittene 39 og 40.

Utvalget foreslår å videreføre unntaket fra rapporteringsplikt for advokater med enkelte språklige endringer, se lovforslaget § 21 annet ledd. **Endringen er ikke ment å innebære noen realitetsendring.**» (NOU 2016: 27, pkt. 6.5.3.3.2) (Våre uth.)

I stedet for å kritisere oss for noe hans eget utvalg også har gjort, kunne Rui i stedet ha opplyst Advokatbladets lesere om at Tilsynsrådet også henviser til utvalgets utredning, herunder til den teoretiske drøftelsen om rekkevidden av unntaket som finnes der.

Det som derimot er «ille», om vi får låne formuleringen, er det faktum at Rui selv bidrar til å skape usikkerhet hos advokatene når han i intervjuet etterlater inntrykket av at Tilsynsrådet bare har adgang til informasjon underlagt taushetsplikt på advokatens hånd dersom det er «strengt nødvendig».

Som påpekt i Tilsynsrådets høringsuttalelse til utvalgets første delutredning (NOU 2015: 12), legger Tilsynsrådet til grunn at advokatforskriften § 4–5 fortsatt gir tilsynsorganet rett til innsyn i alle sider av advokatens virksomhet, uten at Grunnloven eller EMK hindrer dette.

Tilgangen omfatter også forvalter oppnevnt av Tilsynsrådet. En slik lære som Rui forfekter vil hindre enhver kontroll, ettersom det først gjennom kontrollen kan bli avklart hva som er «strengt nødvendig». De advokater som velger å følge professorens lære, og nekter Tilsynsrådet adgang til kontroll, risikerer i verste fall tilbakekall av sin advokatbevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 3. Derimot har Rui et godt poeng i at det må etableres robuste rettsikkerhetsgarantier når Tilsynsrådet får tilgang til slik informasjon.

UHOOLDBAR UENIGHET OM HVITVASKING

Av JEPPE NORMANN, Normann Bjørnsen Advokater, medlem av Advokatlovutvalget

I siste Advokatbladet (1-2019) gikk professor Jon Petter Rui langt i å kritisere Tilsynsrådet i den måten de i sin veiledning som er lagt ut på nettet, presenterer forholdet mellom hvitvaskingslovens rapporteringsplikt og advokaters taushetsplikt.

Det Rui i liten grad går inn på er hvilke konsekvenser dette fører til for advokaters plikt til å rapportere etter hvitvaskingsloven. Etter min oppfatning er rapporteringsplikten svært snever, og gjelder bare der advokater ikke utøver «egentlig advokatvirksomhet». Dette er Tilsynsrådet åpenbart ikke enig i.

Spørsmålet er om hvitvaskingsloven slik den lyder etter lovendringen i 2018 gjør innhugg i taushetsplikten. Slik jeg leser loven og dens forarbeider, sett opp mot taushetspliktens skranker etter EMD, Grunnloven og Høyesteretts praksis, så kan jeg vanskelig se at den lovtolkning Tilsynsrådet forfekter er korrekt.

Høyesterett har ved flere anledninger (se bl.a. Rt. 1999 s. 911 og Rt. 2008 s.645) trukket et skille for advokaters taushetsplikt mellom der advokater utøver egentlig eller uegentlig advokatvirksomhet. Bevisforbudet etter tvisteloven § 21-5 og straffeprosessloven § 119 kommer til anvendelse bare der advokater utøver «den egentlige advokatvirksomhet – juridisk bistand og rådgivning». Dette er definisjonen som Høyesterett har brukt i sine avgjørelser, og som gir en klart definert avgrensning. Det kan synes som Tilsynsrådet har oversett dette.

I en avgjørelse fra 2010 (Rt. 2010 s. 1638) diskuterer Høyesterett forholdet mellom bevisforbudsreglene og den dagjeldende hvitvaskingsloven.

I avsnitt 40 uttaler retten følgende: «Til tross for at hensynet til effektivt å kunne bekjempe hvitvasking av

utbytte av straffbare handlinger og finansiering av terrorisme ble ansett som tungtveiende, var det under lovforberedelsen allmenn enighet om at det måtte gjøres temmelige vidtgående unntak for advokater.»

Retten konkluderer deretter i avsnitt 44 at «opplysninger om pengeoverføringer som skjer som ledd i en advokats egentlige virksomhet (min utheving), omfattes av taushetsplikten».

I NOU 2016: 27 (Ny lovgivning om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering) legges dette synspunktet til grunn, nemlig at unntaket for advokaters taushetsplikt ikke er snevrere enn bevisforbudet i prosess. Hvitvaskingslovutvalget har altså lagt seg på Høyesteretts linje. Dette er også i tråd med den rikholdige rettspraksis som foreligger etter EMK artikkel 8.

Rapporteringsplikten etter hvitvaskingsloven § 26 (3) må forstås dithen at der advokater utøver egentlig advokatvirksomhet, foreligger det ikke rapporteringsplikt. Tilsynsrådets uttalelse i veiledningen punkt 6.2.1 om at «unntaket fra rapporteringsplikten skal imidlertid ikke tolkes for vidt» oppfatter jeg som å være i direkte motstrid med forarbeidene og rettspraksis. Det er i denne sammenheng også grunn til å vise til at EMD har satt som overordnet forutsetning for inngrep i taushetspliktvernet, at det i så fall må være som følge av «klar og tydelig hjemmel i lov». Uttalelsen i veiledningen synes ikke å harmonisere særlig godt med dette prinsipp.

Anvendelsesområdet for advokater fremkommer av hvitvaskingsloven § 4 c. Denne bestemmelsen må sees i sammenheng med § 26 (3). Det betyr at i de tilfeller advokater utfører, eller bistår ved finansielle transaksjoner, så rammes de bare av rapporteringsplikten der denne bistanden ikke er som

ledd i egentlig advokatvirksomhet. Som eksempel; forvalter advokaten penger for klienten på klientkonto, vil rapporteringsplikten være avhengig av om forvaltningen er en integrert del av egentlig advokatvirksomhet.

Er den en del av advokatens rettshjelpsrolle, vil transaksjonen ikke være rapporteringspliktig.

At det er slik, fremkommer av dommen fra 2010 der det i avsnitt 34 uttales: «Å besørge

overførsel av penger til eller fra klienter over klientkonto kan inngå som et helt ordinært ledd i en advokats egentlige advokatvirksomhet. Oppgjøret mellom partene i en rettsak eller et utenrettslig forlik vil for eksempel ofte skje over klientkontoen. Hensynene bak taushetsplikten tilsier at alle ledd i et ordinært advokatoppdrag omfattes av taushetsplikten, også transaksjoner.»

Hva betyr så dette? Etter min oppfatning vil konsekvensen være at hvitvaskingsloven i liten grad får anvendelse i vårt daglige virke som advokater. De fleste advokater utøver i det helt vesentlige, eller kanskje utelukkende «egentlig advokatvirksomhet». På den andre side; påtar vi oss å forvalte penger på vegne av en klient, så kan dette vanskelig sies å falle inn under begrepet «juridisk bistand og rådgivning», og vil etter omstendighetene falle inn under loven – og derigjennom også være rapporteringspliktig.

Det legges ned et betydelig arbeid fra Advokatforeningen i å informere landets advokater om hvorledes advokatstanden skal forholde seg til loven. At det foreligger så stor uenighet om forståelsen og derigjennom praktiskeringen av loven er helt uholdbart. Det må kunne forventes en rask avklaring på dette sentrale og viktige spørsmålet.

«At det foreligger så stor uenighet om forståelsen og derigjennom praktiskeringen av loven er helt uholdbart.»

Jeppe Normann

SKAL MEDIA FÅ OVERVÆRE BARNEVERNSSAKER?

Av DAG-HEINE BJØRNDAL, kommuneadvokat i Fjell kommune

Jeg er kommuneadvokat. Kontoret mitt har tre ansatte. Vi prosederer mange saker for fylkesnemndene og tingretten i løpet av året. Innlegget er skrevet på egne vegne, ikke på vegne av mine klienter.

I august i fjor hadde Advokatbladet en artikkel basert på advokat Ingrid Lauvås' kronikk hos NRK den 17.08.18. I kronikken tar Lauvås tar opp spørsmålet om media bør få adgang til å overvære barnevernssaker.

Jeg forstår hennes syn slik at hun ønsker at de private parter skal få

anledning til å bestemme at media skal få overvære barnevernssaker, og at fylkesnemndas leder bare i begrenset grad skal kunne overprøve dette. Fokuset til Lauvås synes å være foreldrene, ikke barnet.

I alle barnevernssaker må fokuset være barnets beste. Dette hensynet er nedfelt i nasjonal lovgivning, i menneskerettskonvensjonen og i barnekonvensjonen. Satt på spissen medfører dette at i noen saker vil hensynet til barnets beste måtte gå foran hensynet til foreldrenes beste. Dette er et knesatt prinsipp som gjelder i alle henseender der barnets beste støter mot foreldrenes egeninteresser.

Barnet har krav på et personvern, og bør i størst mulig grad vernes mot offentlig omtale. Omtale i media om svært personlige forhold er neppe til

barnets beste. Staten må sørge for at barnet vernes mot medieeksponering. Jeg mener det er staten som har det soleklare ansvaret for å verne barnet mot offentlig omtale som kan krenke barnekonvensjonen art. 6.7.

Nå kan det selvsagt vises til at pressen kan anonymisere saken. Men det er ingen garantier for at media lykkes med det. Det er uunngåelig at det i noen saker vil bli kjent hvem saken dreier seg om, på lokalt eller nasjonalt nivå.

Spørsmålet en da må stille seg er om lovgiver er villig til potensielt å ofre personvernet i de sakene som blir kjent, mot at andre saker forblir anonyme selv etter medieomtale. Jeg tror ikke staten bør ta en slik sjans.

Innlegget er forkortet. Les hele innlegget på våre nettsider.

FAGLIGHET VED JURIDISK FAKULTET I OSLO

Av ERIK RØSÆG, professor ved Nordisk institutt for sjørett, Universitetet i Oslo

Det har vært en diskusjon i vinter om at Universitetet i Oslo har nedprioritert konkurs- og pante- rettsundervisningen – til fordel for eksempel sjørett. Det er mange grunner til at denne prioriteringen ikke er god. Men siden ingen har gått god for denne prioriteringen på faglig grunnlag, reiser det også spørsmålet om fakultetets forhold til faglig kunnskap.

Det er klart at et juridisk fakultet må prioritere, og det innebærer også at noe må prioriteres ned. Men man bør prøve å gi rom for det mange trenger som ballast. Alle som skal drive med økonomisk jus i næring eller for forbrukere, trenger å vite noe om konkurs- og panterett. Pantavtaler er store

og vanlige, og i alle kontraktsforhold bør man vurdere hva som vil skje dersom den andre parten går konkurs.

Det er derfor ingen med kompetanse i økonomisk jus som vil betvile at det er viktig for mange å ha paratkunnskap i konkurs- og panterett. Paratkunnskap i for eksempel sjørett er bare viktig for særdeles få, og slett ikke mange nok til å kunne forsvare to varianter av faget (som fakultetet nå vil ha). Jeg bruker sjørett som eksempel fordi det er et av mine egne fag. Dette er ikke en kamp mellom faglærere som kjemper for sine yndlingsfag. Det er rett og slett en gal prioritering.

Fagpersoner på og utenfor fakultetet har med rette reagert sterkt på nedprioriteringen av konkurs- og panterett, og studentene har sluttet godt opp om faget. På den andre siden har ingen stått frem og forvart nedprioriteringen på faglig grunnlag. Hvis et juridisk fakultet ikke baserer sine beslutninger på et faglig grunnlag, hva baseres

beslutningene på da? Hvis det ikke er faglighet fakultetet fremmer, hva er det da som fremmes?

Konkurs- og panterett har de siste årene bare vært et valgfag i Oslo. I Tromsø og Bergen er det et stort, obligatorisk fag. Det burde nok vært et obligatorisk fag i Oslo også, for å gjøre den obligatoriske undervisningen om kollisjoner av rettigheter i ting forståelig. Hvordan kan man forstå pant i konkurs ordentlig uten å kunne pant og konkurs? Men for de som ser de trenger det, må faget iallfall fortsatt kunne tilbys som valgfag.

DEBATTINNLEGG

sendes til redaksjonen@advokatbladet.no. Frist til neste utgave er 18. mars. Skriv maks 4700 tegn, inkludert mellomrom, eller etter avtale med redaksjonen. Legg ved bilde av forfatteren. Debattinnlegg kan også bli publisert på Advokatbladet.no.

KVINNELIGE PARTNERE ER IKKE TAPSPROSJEKTER!

Av advokat
HANNE STRAND,
Advokatfirmaet Lund & Co.

Av advokat (H)
CAROLINE LUND,
Advokatfirmaet Lund & Co.

I Advokatbladets innlegg om Equinor-topp Hans Henrik Klouman kunne vi lese at «advokatfirmaer må være villige til å ta økonomiske tap for å få kvinner frem». Det er positivt at Kloumann er opptatt av at advokatfirmaene må gå fra prat til handling for å få en bedre kjønnsbalanse i advokatfirmaenes partnerskap, men i et likestilt arbeidsmiljø er ikke kvinnelige partnere et tapsprosjekt, verken på kort eller lang sikt.

Advokatfirmaet Lund & Co vant Advokatforeningens talentpris i 2018 for likestilt arbeidsplass, med et flertall av kvinner i partnerskapet. Vi mener debatten om kvinnelige partnere vil være mer tjent med et likestillingsfokus fremfor kvinnefokus. Firmaene må se på strukturen i selskapene for å beholde et likestilt miljø fra fullmektignivå til ledelsen. Problemet for

mange advokatfirmaer er at kvinner forsvinner fra bransjen lenge før partnernivå er innen rekkevidde.

Hvis firmaene ønsker å oppnå en likestilt arbeidsplass med kjønnsbalanse på alle nivåer, er det nødvendig med en holdningsendring. Partnerskapet må være tydelig på at både mannlige og kvinnelige advokater ser at det er mulig å kombinere advokathverdagen med et sosialt hverdagsliv, enten det er med eller uten barn.

En fremtidig partnerkarriere bygges gjerne fra småbarnsfasen.

Dersom partnerskap blir solgt inn som et valg av livsstil, hvor man velger bort fritid og familie, vil bransjen gå glipp av på mange advokattalenter – både kvinner og menn.

Hvis partnermodellen i tillegg forutsetter full likedeling av utkomme – og dermed forutsetter den samme arbeidsinnsats mellom eierne uten å ta hensyn til om det er praktisk gjennomførbart – gir det lite rom for å ta opp partnere i ulike livssituasjoner.

Grunnleggende for en likestilt arbeidsplass er at det ikke bare sies, men også vises i praksis – at alle formelle rettigheter er like. Det bør være en selvfølge at også mannlige advoka-

ter tar foreldrepermisjon og er hjemme med sykt barn.

Vår erfaring er at det ikke er nødvendig med særskilte tiltak for kvinner, men heller fleksible tiltak som er like, uavhengig av kjønn. En likestilt arbeidsplass er dessuten avhengig av likestilte hjem, der menn er til stede og tar sin del av familieansvaret.

Vi ser positivt på at større klienter stiller krav til kjønnsbalanse i advokatfirmaene. Vi mener det er betimelige krav, og forstår klientenes spørsmål om de får samme kvalitet i rådgivningen når firmaene ikke klarer å holde på de «kvinnelige stjernene» (DNB, 19.12.2018). Kvinneandelen dominerer på

juststudiet, og disse jentene er flinke. Hvis advokatfirmaene ikke klarer å beholde kvinnelige ansatte, er dette et tap for både advokatbransjen, klientene og rettsstaten.

Alle ønsker å bli forfremmet på grunn av sine kvaliteter – også kvinner. Vår erfaring er videre at likestilte arbeidsplasser visker ut forskjeller mellom kjønnene: Kvinner har like høy inntjening og er like inntektsbringende som menn hvis de samme premisene og arbeidsbetingelsene ligger til grunn.

«Vår erfaring er at det ikke er nødvendig med særskilte tiltak for kvinner.»

Hanne Strand og
Caroline Lund

ANNONSE

ADVISOR247 ADVOKAT
er neste generasjon webbasert saksbehandlingssystem for deg som vil samle alt i en smart løsning.

advisor

telefon: 33 48 43 00 • helpdesk@advisor.no • www.advisor.no

Advokatansvar

I denne spalten omtaler vi rettsaker rettet mot advokater, og advokaters ansvar. Spalten lages av advokat Toralf Wågheim ved Advokatfirmaet Riisa & Co i Bergen. Wågheim er forfatter av boken *Advokaters erstatningsansvar*.

Henvendelser til redaksjonen@advokatbladet.no

Advokat frifunnet for krav på kr 135 millioner kroner

En advokat ble saksøkt etter å ha bistått en bank i forbindelse med finansiering av et helikopterkjøp. I følge tingretten hadde advokaten opptrådt uaktsomt i rådgivningen. Advokaten ble likevel frifunnet grunnet manglende årsaksammenheng.

Dette fremkommer i en avgjørelse fra Oslo tingrett avsagt 21. desember 2018 (sak 18-029915TVI-OTIR/02).

Bakgrunnen for saken var at advokatfirma A ved advokat B bistod en bank i forbindelse med finansiering av et helikopter for et helikopterselskap. Transaksjonen bestod av en avansert kjøps- og leasingstruktur, der banken skulle eie helikopter og helikopterselskapet skulle lease. Dermed skulle helikopterselskapet ikke ønsket å kjøpe helikopter etter utløpet av avtalen, skulle helikopter tilbakeleveres til banken. Bankens krav i denne forbindelse en restverdiforsikring hos forsikringsselskap C med 20,3 millioner amerikanske dollar.

Av flere grunner klarte ikke helikopterselskapet å oppfylle leasingavtalen. Selskapet begjærte konkursbeskyttelse ved en domstol i USA, og tilbakelevte helikopter. Bankens krav under restverdiforsikringen. Forsikringsselskapet C gjorde gjeldende at det ikke forelå dekning under forsikringen grunnet et insolvensunntak. Bankens krav ble

deretter helikopteret i markedet med betydelig tap.

Banken fremmet deretter erstatningskrav mot advokatfirma A, advokat B og deres forsikringsselskaper med USD 15.780.300 med tillegg av salgskostnader (ca. 135 millioner kroner etter dagens kurs). Bankens krav gjeldende at det forelå uaktsomhet som følge av at risikoen ved insolvensunntaket i restverdiforsikringen ikke var identifisert og påpekt overfor banken. Kravet ble avslått, og banken tok ut stevning.

STRENGT ANSVAR

Tingretten legger til grunn at det foreligger et strengt profesjonsansvar. Retten uttaler at advokater normalt vil være forpliktet til å gi råd som er nødvendige for at formålet med oppdraget kan nås. Videre må advokaten påpeke relevante risikoer. Ved aktsomhetsvurderingen vil det også ha betydning hvilken innsikt klienten selv har, og om advokaten har gitt råd som er tilpasset klientens kompetanse.

Spørsmål om ansvar vil videre måtte ta utgangspunkt i det oppdrag som advokaten har påtatt seg. Advokat B anførte at oppdraget var begrenset, og at kvalitets sikring av den aktuelle klausul lå utenfor det avtalte oppdrag. Oppdragsbekreftelse var ikke sendt. Retten fant det ikke sannsynliggjort at oppdraget var begrenset som anført, og at advokaten måtte ha risikoen for oppdragets omfang.

Advokaten anførte videre at insolvensunntaket i restverdiforsikringen ble drøftet muntlig med banken, og

at banken ble forespurgt om de ønsket å forhandle med forsikringsselskapet på dette punktet. Bankens forklarte for retten at de ikke husket slike drøftelser. I følge retten har advokaten bevisbyrden for at den aktuelle risiko ble synliggjort for klienten. Det var ikke fremlagt verken notater eller e-poster som viste at den aktuelle risikoen var diskutert. Det var da ikke sannsynliggjort at risikoen var drøftet med banken.

Ifølge retten var det ikke tilstrekkelig at advokaten sendte de løpende avtaledokumentene til banken, og således forvente at banken ville ta opp eventuelle spørsmål de hadde. Advokaten var klar over at en god restverdigaranti var vesentlig for banken i transaksjonen. Ifølge retten hadde advokaten følgelig en sterk oppfordring til å gjøre banken tydelig oppmerksom på den aktuelle risiko, og uttrykkelig forsikre seg om at banken var innforstått med denne. Når dette ikke var utført, hadde advokaten opptrådt uaktsomt.

Advokaten ble likevel frifunnet for kravet. Retten fant det mest sannsynlig at banken uansett ville ha gjennomført avtalen på samme vilkår, selv om advokaten hadde orientert banken om risikoen ved insolvensunntaket. Det forelå da ingen årsaksammenheng mellom advokatens uaktsomhet og det oppståtte tap.

Advokatfirma A, advokat B og forsikringsselskapene ble frifunnet. Bankens krav ble dømt til å betale sakskostnader med samlet 2.865.800 kroner. Dommen er påanket.

Andreas Messelt Ekker var prosessfullmektig for den oppsagte Rosenborg-treneren Erik Hoftun i hans søksmål mot RBK. Saken var den første sivile rettsaken i Norge som ble direkte sendt på TV.

Det var Adresseavisen som overfor Sør-Trøndelag tingrett anmodet om å få sende direkte fra rettsaken. Til tross for at RBK motsatte seg dette, mente tingrettsdommer Anne Marie Selvaag at det var greit å filme fra forhandlingene, og la til grunn at saken hadde betydelig offentlig interesse. Trenerne hadde selv ingen innvendinger til direkte sending.

Saken mellom hovedtrener Kåre Ingebrigtsen og assistenttrener Erik Hoftun og RBK handlet om fotballtreneres stillingsvern. Ingebrigtsen og Hoftun krevde at oppsigelsene ble kjent ugyldige, samt erstatning for lidt inntektstap.

Etter to dagers direkte sendte forhandlinger, inngikk partene et hemmelig forlik.

Andreas Messelt Ekker har, som advokat på spillersiden, vært involvert i flere store overganger til og fra Rosenborg de siste ti årene. Han har også bistått Kåre Ingebrigtsen flere ganger, men ikke ved den aktuelle arbeidsavtalen som var stridens kjerne.

Ekker er leder i Norges Skiforbunds Lov- og påtaleutvalg, leder av Antidoping Norges meldeplikt komité og leder av Klagenemnda for organisert kampaktivitet som tillater knockout, oppnevnt av Kulturdepartementet. Han er tidligere mangeårig styreleder i Norsk Idrettsjuridisk Forening.

Trakk du noen lærdommer fra ditt arbeid med RBK-saken som andre advokater kan ha nytte av å vite om?

– Det spesielle med saken var den enorme media-interessen den gene-

Navn: Andreas Messelt Ekker
Alder: 43
Tittel: Advokat/partner i Bjerkan Stav Advokatfirma
Bosted: Trondheim
Opprinnelsessted: Oslo/Trondheim
Sivilstatus: Samboer med Hanne, en sønn på 2,5 år, venter nytt barn i mai.

Andreas Messelt Ekker møtte Rosenborg Ballklubb i en direkte sendt retts sak, og mener TV-sendingene var til klientens fordel. Foto: Henrik Skjevestad

rette. Mitt klare råd er å gi pressen kort informasjon innledningsvis om sakens hovedtema, gjerne ved en pressemelding etter at saken er tatt inn for retten, men ellers i størst mulig grad la behandlingen av saken skje der den hører hjemme, altså i rettsalen.

– Mange advokater prosederer sakene sine i media, og gjør i mange tilfeller klientene sine en stor bjørnetjeneste. Ut fra det vi kjenner til var dette den første sivile saken som ble vist på TV i Norge. Skulle man havne i en liknende situasjon i fremtiden, er mitt råd å ikke fokusere så mye på at det er kameraer eller mye presse tilstede i salen, men å behandle saken som en helt vanlig sak. Jo bedre man klarer å blokkere ut alt det utenomrettslige, jo bedre klarer man å yte best mulig innsats for klienten.

Hva var den største utfordringen med saken, sett fra ditt ståsted?

– Dette var en profilert sak som alle i Norge hadde en mening om, også i pressen. Det kunne til tider være utfordrende – når man kjente faktum og saken så godt som vi gjorde – ikke å ta til motmæle på vegne av klientene underveis i prosessen frem mot hovedforhandlingen.

Og hvordan løste du denne utfordringen?

– Så vidt jeg kan bedømme, klarte vi det på en god måte. Vi visste at sakens kjerne og det den egentlig handlet om ville komme frem i retten, og klarte å fokusere på det.

Mange kommentatorer synes det var synd at det ble inngått et forlik, fordi spørsmålet om treneres stillingsvern da ikke fikk en rettslig avklaring. Hva er din kommentar til dette?

– Jeg har forståelse for det. Samtidig er det jo slik at det ikke er rettslig tvilsomt at trenerne generelt er vernet av arbeidsmiljølovens stillingsvernregler, enten de er fast eller midlertidig ansatt. At klubber i mange tilfeller ser helt bort fra det, endrer jo ikke dette faktumet. Juristen i meg kunne for så vidt gjerne sett en dom i saken, men som advokat og rådgiver må man stille seg et bredere spørsmål: Vil et forlik på lang sikt gi min klient det samme og en bedre posisjon enn en dom på kort sikt? Da vil ofte ikke-juridiske vurderinger også spille en rolle, uten at det er noe galt i dette. Snarere tvert imot.

Et sentralt spørsmål i saken var om hovedtreneren er å anse som

øverste leder i virksomheten. Synes du det er synd at dette spørsmålet ikke ble rettslig avklart?

– Spørsmålet er jo om dette strengt tatt trenger «rettslig avklaring». I Hoftuns sak hadde Rosenborg erkjent at arbeidsavtalen var ulovlig, så det var jo i Ingebrigtsens sak dette var et tema. Hans prosessfullmektig, min gode venn og særs dyktige kollega Stein Kimsås-Otterbech i Thommessen, burde slik sett besvart dette. Men min personlige vurdering er at trenerne i utgangspunktet på ingen som helst måte kan sies å være «virksomhetens øverste leder» i lovens forstand.

Da måtte trenerne på toppnivå eksempelvis gis i praksis helt utenkelige ansvarsområder i klubbene, og dette gjelder uavhengig av hvilket organisasjonskart man tegner, eller hvilken ordlyd man setter inn i kontraktene. Dette tror jeg også Rosenborg etter hvert vil erkjenne, når klubben får sett skikkelig på spørsmålet. For å si det litt enkelt og humoristisk: Jeg blir jo heller ikke hjernekirurg, selv om jeg skulle skrive det i et dokument.

Var det noe som overrasket deg, rent faglig, i ditt arbeid med saken?

– Siden spørsmålet stilles så direkte må jeg være ærlig og si at jeg var overrasket over Rosenborgs anførsler om at vilkårene for avskjed og oppsigelse etter arbeidsmiljøloven var oppfylt i denne saken. La meg si det slik: Min vurdering var at dette var «vanskelig tilgjengelige» anførsler, basert på sakens faktum.

Var det en fordel for din part at saken ble sendt direkte på TV, og i tilfelle på hvilken måte?

– Ja, det vil jeg faktisk si. Det å kunne presentere den direkte til allmennheten tror jeg hjalp alle til å forstå hva saken dreide seg om, og hvorfor det var tvingende nødvendig for Hoftun å ta en sak mot klubben i sitt hjerte til

retten. Partsforklaringene bidro også vesentlig til dette.

Du måtte selv vitne i saken. Var din egen tilknytning til saken et etisk problem for deg og din part?

– Nå var det jo Rosenborg som hadde innkalt meg som vitne, og siden det var helt greit for Ingebrigtsen og han opphevet min taushetsplikt, gjorde jeg min plikt og vitnet. Så får andre vurdere om man bør føre motpartens prosessfullmektig som vitne i en sak, uten en gang å ha snakket med vedkommende på forhånd.

– Å vitne ga meg også anledning til å bidra til min klients sak ved å snakke noe friere enn man kan som prosessfullmektig. Jeg har jo en klar formening om hvordan Rosenborg bør opptre som det fyrårn klubben bør være i norsk fotball, og også en klar formening om hvordan klubben faktisk har opptrådt ved anledninger de siste årene.

Du er sentral i mange fotball-overganger, og har flere verv innen norsk idrett. Hvordan kom du dit du er i dag innenfor idrettsjusen?

– Som avslutningen på jusstudiet i Oslo dro jeg til England i 2001 og tok en mastergrad (LL.M.) i EU-rett. Oppgaven jeg skrev var titulert «The Application of the EC Treaty to Professional Athletes». Da jeg kom tilbake til Norge kom jeg i kontakt med Norsk Idrettsjuridisk Forening, hvor jeg holdt et foredrag, og så begynte bare snøballen å rulle. Jeg var nok heldig og var på rett sted til rett tid, og føler meg privilegert som har fått være med på så mye morsomt og interessant innen blant annet fotball, ski og antidopingarbeid.

Du drev ditt eget advokatfirma i mange år, et firma som du overtok etter din far. Hvorfor tok du steget over i Bjerkan Stav?

– Etter hvert som årene gikk, opparbeidet jeg meg en klientportefølje som

gikk godt overens med Bjerkan Stav, særlig på kommunesektoren. Da de kontaktet meg, ble jeg interessert i å skape et stort fagmiljø for dette. Bjerkan Stav har jo i alle år hatt et svært godt omdømme, og i en arbeidshverdag med meget dyktige og hyggelige kolleger har jeg aldri angret på valget.

Har du et faglig forbilde, og i tilfelle hvem?

– Jeg må nesten si mine foreldre, Kari Messelt Ekker og Trond Ekker, begge pensjonerte advokater. Jeg håper jeg har tatt med meg det beste fra dem begge, og tar meg av og til i å tenke hvordan de ville opptrådt i liknende situasjoner.

Hvem er Norges beste advokat på ditt felt?

– Jeg vil trekke frem advokatene i Kleven & Kristensen på Ullevål (Morten Justad Johnsen, Pål Kleven og Tomas Kristensen). Jeg hadde gleden av å prosedere en sak sammen med Pål og Tomas for en norsk fotballklubb i CAS i Lausanne for noen år siden, hvor motparten var representert av et advokatfirma fra Madrid. For å si det på fotballspråket: Norge-Spania 3-0.

Hvilke TV-serier følger du med på?

– Samboeren og jeg ser krimserier sammen, og det lages mye god krim både i Norden, England og USA. Personlig elsker jeg alt som har med historie og mafia å gjøre, eksempelvis «Narcos» på Netflix. Min store lesehobby er forøvrig militær historie, alt fra antikken og frem til i dag herunder 2. verdenskrig, så jeg ser alt av historiske serier. Akkurat nå ser jeg «Das Boot» på NRK nett-TV. Den kan anbefales.

Hver måned fremover vil vi presentere en advokat som har gjort seg bemerket. Tips redaksjonen om aktuelle advokater. Skriv til nina@advokatbladet.no

100 år med kvinnelige advokater

I år er det 100 år siden kvinner fikk lov til å utdanne seg til advokater i Storbritannia, skriver svenske Advokaten.

I 1913 slo den britiske domstolen fast at kvinner var uskikket til rollen som advokat, men

i kjølvannet av at kjønnsdiskriminering i arbeidslivet ble forbudt, kunne Madge Easton skilte med å være den aller første kvinnelige advokaten i Storbritannia. Hun ble godkjent som solicitor i Skottland,

og kunne dermed bistå klienter utenfor domstolene.

1922 fikk også England sine første kvinnelige advokater i Carrie Morrison, Maud Crofts, Mary Pickup og Mary Sykes.

Norge var noe tidligere ute, og i 1890 var Marie Cathrine Dahl den første norske kvinnen til å ta juridisk embetseksamen. Hun ente i midlertid opp som lærer. I 1904 ble Elise Sem både Norge og Europas

Elise Sem, Norges første kvinnelige advokat. Foto: Oslo Museum

overrettsadvokat med egen bedrift. I 1912 ble Sem også landets første kvinnelige advokat med møterett for Høyesterett, ifølge Lovdata.

Ellen Holager Andenæs ble Norges første kvinnelige stats-

advokat i 1983. Begrepet «saksfører» ble for øvrig byttet ut med «advokat» i 1965.

Ulovlig snøkrabbefangst

Høyesterett har i storkammer forkastet anken fra et latvisk rederi og en russisk kaptein som var dømt i lagmannsretten for å ha fangstet snøkrabbe uten norsk tillatelse.

Det er ulovlig å fange snøkrabber på norsk kontinen-

talsokkel så lenge man ikke har fått dispensasjon fra norske myndigheter, uavhengig av Svalbardtraktaten og snøkrabbeforskriften, slo Høyesterett fast. Høyesterett kom til at snøkrabben er en sedentær art.

folk & forum

Spellemanns-nominert til årsmøte i Oslo

Oslo krets minner advokater i hovedstaden om sitt kommende kultur- og debatt-arrangement – inkludert årsmøte – i Gamle Logen torsdag 21. mars fra klokken 16.

Dit kommer Thea Hjelmeland for å underholde. Artisten er aktuell med albumet Kulla, som er nominert som «Årets plate» i Indie-klassen i Spellemannsprisen. Hun er også nominert i klassen «Årets låtskriver».

Hjelmeland, som opprinnelig er fra Førde, fikk Spellemannspris også i 2014.

På årsmøtet blir det også debatt om ytringsfrihet, ledet av tidligere EMD-dommer Erik Møse.

Advokater vil bli dommere

Sigurd-Øyvind Kambestad, advokaten som tok årene fatt og rodde fra Oslo til Kristiansand sommeren 2016, er blant de 28 søkerne til det ledige embetet som dommer i Asker og Bærum tingrett.

Blant de offentliggjorte navnene på søkelisten finnes advokater: Line Rasmussen Petersen (48), Anne Marie Sanne Øien (42), Sverre Jacobsen (45) og Kambestad.

Til ett ledig embete i Borgarting meldte 12 søkere seg, og advokat Jane Wesenberg er innstilt på topp.

Til to ledige embeter i Drammen søkte 24 personer. De to som ble innstilt på topp er advokat Karina Rankin og Siri Mariane Bjørn, konstituert sorenskriver i Lofoten tingrett, skriver Rett24.

Sigurd-Øyvind Kambestad.

De er unge, engasjerte og brenner for immaterialrett: Det nye nettverket NIR Ung samlet nærmere åtti deltagere til sin første samling.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

Advokatfullmektig Nora Sandvik Bratheim i Wikborg Rein er initiativtager til et nytt fagforum for unge immaterialrettsentusiaster, NIR Ung.

Med på laget har Bratheim fått med seg juridisk rådgiver Julius Berg Kaasin i Stokke AS, og Morten Smedal Nadheim, som er doktorgradsstipendiat ved Institutt for Privatrett, UiO.

Forumet tar primært sikte på å samle de i bransjen under 35 år, men også andre som er unge til sinns er velkomne til å delta.

TIET I DISKUSJONENE

NIR, Norsk Forening for Industriell Rettsbeskyttelse, er en forening som i en årrekke har arbeidet for å spre kunnskap om immaterialrettigheter.

– Foreningen NIR har vært flinke til å få med de yngre, men vi merket at det var få av oss som tok ordet i diskusjonene. Det ble også til at de yngre hang litt for

Vil forebygge forgubbing i immaterial-jusen

Fra v. Anja Stensrud Elverum i BAHR, Christoffer Johnsen i Grette, doktorgradsstipendiat Morten Smedal Nadheim, Tarje Neergaard i Kvale, Nora Sandvik Bratheim fra Wikborg Rein, og Julius Berg Kaasin i Stokke AS.

seg selv, og minglet mest med hverandre på arrangementene. Derfor tenkte vi det var fint å lage et eget forum hvor det blir litt lettere å ta ordet i forsamlingen, sier Bratheim.

– Det er ikke til å stikke under stol at det er

mange erfarne ringrevere på fagfeltet, og at diskusjonene ofte kan gå litt over hodene på oss som er ferskere, sier hun.

På første samling tidligere i januar var det påmeldt nærmere åtti deltagere.

– Vi gjennomførte en paneldiskusjon om karriere-

utvikling, hva man bør tenke på når man skal jobbe innen fagfeltet, og fikk gode tilbakemeldinger. Det har en verdi i seg selv å bli kjent, og å få et ansikt bak navnene i e-postene man mottar, sier Bratheim.

– **STØTTE FRA DE ERFARNE** Julius Berg Kaasin er et kjent navn for mange jurister på fagfeltet. Han understreker at unge jurister som regel ikke er dårligere skodd enn de mer erfarne på det teoretiske.

– Kanskje tvert imot, når man kommer rett fra studiet sitter jo gjerne teorien friskt i minne. Der det kanskje skorter litt, er på den praktiske erfaringen og hvordan man skal håndtere ulike situasjoner, sier Kaasin.

– Det kan nok være vanskelig å føle at du diskuterer på likt plan når du møter en med (H) bak navnet sitt, som har jobbet i tju år med det du nettopp har begynt med. Men jeg opplever at de erfarne advokatene på fagfeltet støtter at vi unge samles. Det var også tilbakemeldingene fra flere av dem som møtte opp på den første samlingen, sier Kaasin.

Stipendiat Morten Smedal Nadheim presiserer at de også inviterer teknologer og patentingeniører på samlingene.

– Å jobbe med disse faggruppene er ikke noe man lærer på jusstudiet, sier han.

De tre deltok nylig på en NIR-samling i Sverige med deltagere fra alle de nordiske landene.

– Vi la merke til at det var veldig få unge under førti år, hverken fra Sverige eller Danmark, som var engasjerte der. Hvis man ikke passer på, skjer fort det samme her i Norge også. Det satser vi på å forebygge, påpeker han.

BI og Schjødt tilbyr konkurs- og panterett

Erling Hjelmeng er studiedekan ved UiO.

I samarbeid med advokatfirmaet Schjødt lanserer Institutt for rettsvitenskap og styring ved Handelshøgskolen BI faget konkurs- og panterett.

Faget er som kjent blitt fjernet som valgfag ved juridisk a ved UiO, til store protester både fra akademien og bransjen.

Målet er at faget skal starte opp på BI til høsten.

Schjødt tilbyr 35 scholarships til de mest kompetente jusstudentene som søker, sier advokat Viggo Bang-Hansen til Schjødts egne nettsider.

Studiedekan og professor Erling Hjelmeng ved Det juridiske fakultet i Oslo sier til Advokatbladet at han reagerer på at BI opplyser at de vil «videreføre» faget.

– Jeg må si jeg er overrasket over at BI og Schjødt skal «videreføre» et av våre fag, dette er selvsagt ikke riktig. Utover dette skal ikke jeg legge meg opp i hvilke fag BI ønsker å tilby og i samarbeid med hvem, sier Hjelmeng.

Han understreker at Konkurs- og panterett fremdeles er en del av den obligatoriske utdanningen en jurist får fra Universitetet i Oslo, og at faget inngår i emnet Formuerett II som gis i tredje studieår.

– Jeg synes det er flott at de nå vil undervise i dette faget på BI, sier professor Erik Røsæg til Advokatbladet, som er den som har undervist i faget ved Universitetet i Oslo (UiO).

TILLATELSE TIL Å VÆRE ADVOKAT VED HØYESTERETT

Pål Tangen,
Norges Rederiforbund, OSLOTage Brigte Andreassen Skoghøy,
Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS, OSLO

NYINNMELDTE

Bedriftsadvokater

Pernille Woxen Burum, Oslo Børs ASA, OSLO
Helga Skofteland, Knif Trygghet Forsikring AS, OSLO
Dag Robin Thrap-Meyer, Fred Olsen & Co., OSLO
Liv Marit Wold, Conecto AS, HAMAR

Advokatfullmektiger

Hanan Abdellaue, Advokatfirmaet Wiersholm AS, OSLO
Jørgen Wist Adde, Deloitte Advokatfirma AS, OSLO
Sondre Antonsen, Advokatfirma Helliessen & Co AS, STAVANGER
Sigurd Dahl Bjune, Arntzen de Besche Advokatfirma AS, OSLO
Peder Christian Borgenheim, Legal 24 Advokatfirma AS, OSLO
Jennie Elise Bratlie, Advokatfirmaet Strandenes AS, OSLO
Helene Larsen Brustad, Advokatfirmaet Storeng, Beck & Due Lund (SBDL) DA, OSLO
Merima Buzaljko, Advokatfirmaet BAHR AS, OSLO
Sjur Børve, Deloitte Advokatfirma AS, BERGEN
Sindre Christensen, Advokatfirmaet Storeng, Beck & Due Lund (SBDL) DA, OSLO
Elisa Eichstetter, Advokatfirmaet Grette AS, OSLO
Erlend Smith Eide, Advokatfirmaet Elden DA – Bergen, BERGEN
Julie Maria Eik, Advokatfirmaet Selmer AS, OSLO
Silje Eklund, Codex Advokat Oslo AS, OSLO
Elona Faldaas, Advokatfirmaet Wiersholm AS, OSLO
June Falk-Larssen, Bjerkan Stav Advokatfirma AS, TRONDHEIM
Malin Marie Åkvik Granli, Arntzen de Besche Advokatfirma AS, OSLO
Hans Jørgen Graffer Grøtta, Advokatfirmaet Grette AS, OSLO
Mar Gueye, Elvebyen Advokatfirma Aisha Ahmed, DRAMMEN
Ida-Cathinka Guse, Matrix Advokater AS, OSLO
Tale Hagtvedt, Advokatfirmaet Elden DA, OSLO
Camilla Harstad, Advokatfirmaet Dehn DA, SANDVIKA
Christoffer Haugen, Advokatfirmaet Skarpholt AS, OSLO
Micaela Ørnung Hetland, Advokatfirmaet Tveter og Kløvfjell AS, OSLO
Hibo Adam, SANDS – Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA, OSLO
Silje Hvidsten, Deloitte Advokatfirma AS, SKIEN
Martin Helland Johannessen, Advokatfirmaet Føyen Torkildsen AS, OSLO
Ellen Tvedten Jorem, Advokatfirmaet Elden DA, OSLO
Brikt Parelius Jørgenrud, Ernst & Young Advokatfirma AS, OSLO
Ishak Skjæraasen Khan, Advokatfirma Lunde Robertsen AS, MOSS
Ivar Valter Kristiansen, Advokatfirma DLA Piper Norway DA, OSLO
Elin Solveig Bondli Lauvrud, Advokat Njosen AS, HEMSEDAL

Sonja Lorentzen, SANDS – Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA, OSLO
Hanna Løkholm, Arntzen de Besche Advokatfirma AS, OSLO
Johanne Cecilie Martinsen, Deloitte Advokatfirma AS, OSLO
Hermon Melles, Bing Hodneland Advokatselskap DA, OSLO
Ingrid Kverneland Mogstad, Advokatfirmaet Grette AS, OSLO
Mari Andrea Moland, Advokatfirmaet Grette AS, OSLO
Gisle Mossige, Advokatfirmaet Jens Petter Berg, OSLO
Inger Johanne Mudenia, Advokatselskapet Per A. Amundsen AS, LAKSELV
Mads Berg Neergaard, Advokatfirmaet Glittertind AS, OSLO
Nadia Nilsen, Mazars Legal Advokater AS, OSLO
Sophie Krogh Nilsen, Advokatfirmaet Inventura AS, FYLLINGSDALEN
Jon Oscar Utseth Njerne, Arntzen de Besche Advokatfirma AS, OSLO
Ole Martin Schimmelpfennig Nygaard, Advokatfirmaet Wiersholm AS, OSLO
Ine Osland, Wikborg Rein Advokatfirma AS, OSLO
Victoria Palm, Advokatfirma DLA Piper Norway DA, OSLO
Bjørn Erik Pettersen, Advokat Siri Brænden, KONGSVINGER
Linn Rustad Rui, Advokatfirmaet Føyen Torkildsen AS, OSLO
Vemund Sande, Advokatfirmaet Selmer AS, OSLO
Tora Kornelia Sandnes, Deloitte Advokatfirma AS, OSLO
Ingvild Walle Skraastad, Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS, OSLO
Jenny Marie Solgaard, Bing Hodneland Advokatselskap DA, OSLO
Magnus Sollie, Advokatfirma DLA Piper Norway DA, OSLO
Mathias Stang, Matrix Advokater AS, OSLO
Maja Helene Christiansen Steien, Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS, OSLO
Håkon Steimler, Svensson Nøkleby Advokatfirma ANS, DRAMMEN
Henrik Søvik, Advokatfirmaet Thommessen AS, OSLO
Elise Dale Tertnes, Advokatfirmaet Hartz & Co AS, ELVERUM
Thea Tveter, Svensson Nøkleby Advokatfirma ANS, DRAMMEN
Kathinka Marie Urke, Advokatfirmaet Guttorm Jakobsen AS, OSLO
Elisabeth Wallenius, Advokatfirmaet Trond Olsen AS, NARVIK
Fredrik Wiker, Advokatfirmaet Wiersholm AS, OSLO
Margunn Wikum-Olsen, Advokatfirmaet Inventura AS, FYLLINGSDALEN
Fride Wirak, Matrix Advokater AS, OSLO
Axel Woxholth, Advokatfirmaet Føyen Torkildsen AS, OSLO
Maria Zahlsen, Advokatfirmaet Strand & Co ANS, TRONDHEIM

Njål Ødegård, Advokatfirmaet Tollefsen AS, SOGNDAL
Thea Ørbeck, Advokatfirmaet Grette AS, OSLO
Romina Ørving, Advokatconsult, BERGEN

Fullmektig hos bedriftsadvokat

Maren Sofie Abelseth, SpareBank 1 SMN, TRONDHEIM
Hanne Odland Andersen, Tryg Forsikring, BERGEN
Shumaila Ashraf, Crawford & Company (Norway) AS, SANDVIKA
Lasse Ask, Nordea Bank ABP (publ), filial i Norge, OSLO
Victoria Drange, B.A.C.H. AS – Bygdøy Allé Claims Handling AS, OSLO
Oda Kristina Arff Gautun, HELP Forsikring AS, OSLO
Per Hultgren, Garanti Eiendomsmegling Norge AS, OSLO
Lasse Hansen Jostad, HELP Forsikring AS, OSLO
Anna Wang Mikkelsen, Norsk Tipping AS, HAMAR
Gine Mydland, FCG Norge AS, OSLO
Karoline Wergeland, Knif Trygghet Forsikring AS, OSLO

Organisasjonsadvokat

Jan Henrik Bangen, Norges Bondelag, OSLO
Henrik Kristian Kjell Hauge, Kystrederiene, BERGEN

Fullmektig hos organisasjonsadvokat

Helle Stølan Olufsen, NHO Service og Handel, OSLO
Hanne Hareide Skårberg, Yrkestrafikkforbundet, OSLO

Privatpraktiserende advokater

Knut Sverre Skurdal Andresen, Advokatfirmaet BAHR AS, OSLO
Petter Bonde, Advokat Petter Bonde, OSLO
Ingrid Cappelen-Dahl, Advokatfirmaet Hammervoll Pind AS, OSLO
Antonie Halvorsen Egeland, Advokatfirmaet Antonie Egeland, FLEKKEFJORD
Harald Søndena Jacobsen, Advokat Harald Søndena Jacobsen, STAVANGER
Ronny Vegard van der Mey, Advokatfirmaet Stray Vyrje & Co DA, OSLO
Christian Fredrik Wyller, Advokat Christian Fredrik Wyller, STAVANGER

GJENINNMELDTE

Bedriftsadvokater

Inger Helene Dirdal, Equinor ASA, STAVANGER
Siri Fjeld-Nielsen, Amesto Group AS, OSLO
Kjersti Espeset Lie, Sparebanken 1 Østlandet, HAMAR
Arne Midelfart, Telenor ASA – Group Tax, FORNEBU
Kjersti Reinsnos, Equinor ASA avdelingskontor Fornebu, FORNEBU
Morten Rivelsrud, Norsk Hydro ASA, OSLO
Janne Karinen Sandborg, RiskPoint AS, OSLO
Alexander Schiander, FCG Norge AS, OSLO
Sofie Horsle Setlo, Rambøll Norge AS, OSLO
Heidi Hustvedt Wælggaard, DNB Bank ASA, OSLO

Advokatfullmektiger

Farid Bouras, Advokatfirmaet Elden DA, OSLO
Ola Hermansen, Advokatfirmaet Hjord DA, OSLO
Solveig Camilla Steinsvik, Advokatconsult, BERGEN
Alexander Anthony Wagstaff, Asker Advokatkontor AS, ASKER

Offentlig ansatt advokat

Tore Andersen, Halden kommune, HALDEN
Gisle Stødle, Haugesund kommune – Barneverntjenesten, HAUGESUND

Organisasjonsadvokat

Marianne Cecilie Lindholm, Norske Kvinners Sanitetsforening, OSLO
Eirik Utstumo, Byggenæringens Landsforening, OSLO
Janicke Wiggen, Samfunnsviterne, OSLO

Privatpraktiserende advokater

Johannes Arve Aspehaug, Advokatfirmaet Øverbø Gjørtz AS, ÅLESUND
Thom Bernhard Haaland, Advokat Thom Haaland, SANDVIKA
Homayoun Hamzeloee, Advokatfirmaet Wiersholm AS, OSLO
Renate Irén Heggelund, Advokatfirmaet Brækhus, OSLO
Belinda Jensen, Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS, BERGEN
Hans Nyvold Kjellby, Føreland Advokatfirma AS, MANDAL
Magnus Kjenner, Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig Trondheim AS, TRONDHEIM
Fredrik William Knudsen, Advokatfirma Haakstad & Co DA, ARENDAL
Marianne Charlotte Weel Kreutz, Advokatfirmaet Marianne Weel Kreutz AS, FREDRIKSTAD
Jens Baumann Melberg, Arntzen de Besche Advokatfirma AS, Avd. Stavanger, STAVANGER
Hilde Wiig Nicolaysen, Advokatfirmaet Thommessen AS, OSLO
Øyvind Eidissen Ransedokken, Advokatfirmaet Føyen Torkildsen AS, OSLO
Erik Rosen, Advokatfirmaet NOVA DA, OSLO
Kristine Aase Sommerfelt, Advokatfirmaet Hjord DA, OSLO
Fabian Stang, Advokatfirmaet Elden DA, OSLO
Gunnar Stokke, Advokatfirmaet Stokke, LINDESNES
Ulrik Sverdrup-Thygeson, Advokatfirmaet Elden DA, OSLO
Henning Eik Tomren, Advokatfirmaet Pricewaterhouse-Coopers AS, OSLO

MEDLEMMER SOM HAR SKIFTET STATUS

Fra aktiv til pensjonist

Ivar Andreas Barstad, HASLUM
Gisle Didriksen, BERGEN
Kjell Gisholt, LYSAKER
Stein Grimsrud, LARVIK
Stein Guldbakke, KOLBOTN
Gunvor Bryn Haavik, OSLO
Gunnar K. Hagen, LILLEHAMMER
Bernt Hagtvedt, KOLBOTN
Ernst Gottfred Hansen, BØNES
Tom Haugan, TRONDHEIM
Pål Halvor Heldal, BERGEN
Kate Torunn Hidle, HUNDVÅG
John Steen Holm, BODØ
Terje Jacobsen, SNARØYA
Dagny Kjøde, OSLO
Camillo Mordt, FREDRIKSTAD
Kjell Arne Nicolaisen, TRONDHEIM
Ottar Bjarne Nilsen, HARSTAD
Svein Oppegaard, RØYSE
Petter Jørgen Pettersen, OSLO
Trond Sanfelt, OSLO
Christen Mikal Setsaas, DRØBAK
Leif Jakob Sydnes, STORD
Svein Tømmerdal, ÅLESUND
Håvard Vikse, SNARØYA
Arvid Reidar Ødegård, OSLO
Sverre Olav Skogrand, BILLINGSTAD

Advokat Anne-Lise Knoph Birkeland har sluttet i Advokatfirmaet Riisa & Co ANS i Oslo og begynt hos IF skadeforsikring på Lysaker.

Advokat Jens Baumann Melberg har sluttet som partner i Kyllingstad Kleveland Advokatfirma og tiltrådt som partner i Arntzen de Besche Advokatfirma AS i Stavanger.

Advokat Sølvi Nyvoll Tangen har sluttet i Advokatfirmaet Kyrre ANS og tiltrådt som partner i Stiegler WKS Advokatfirma AS i Bergen.

Advokat Axel M. Hansson har sluttet i Advokatfirmaet Mørch AS og startet opp Advokatfirmaet Hansson i Oslo.

Advokat Ida Stavnes Høisæther har sluttet i Advokatfirmaet Mørch AS og startet i Advokatfirmaet Hansson i Oslo.

Advokat Carl Fredrik Grindahl har sluttet i Help Forsikring AS og begynt i Advokatfirmaet Legalis AS i Oslo.

Advokat Axel Nordli har sluttet i Help forsikring AS og begynt i Advokatfirmaet Legalis AS i Oslo.

Advokatfullmektig Helene Myrvold har sluttet i Codex Advokat Oslo AS og begynt i Advokatfirmaet Legalis AS i Oslo.

Advokat Ulf Werner Andersen har sluttet som partner i Arntzen de Besche Advokatfirma AS i Oslo og startet opp Advokat Ulf Werner Andersen i Oslo.

Advokat Ketil Krohn Venås har sluttet som partner i Dæhli Bull & Co advokatfirma DA i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet SGB Storløkken AS i Oslo.

Advokat Line Camilla Werner har sluttet i Wikborg Rein Advokatfirma AS i Oslo og begynt i Ruter AS i Oslo.

Advokat Tommy Dahlen har sluttet i Arntzen de Besche Advokatfirma AS i Trondheim og begynt i Okea AS i Trondheim.

Advokat Robert Myhre har sluttet som partner i Advokatfirmaet DLA Piper Norway DA i Oslo og startet opp Myhre & Co Advokatfirma AS i Oslo.

Advokat Øyvind Røraas har sluttet i Crawford & Company AS i Sandvika og begynt hos IF skadeforsikring NUF på Lysaker.

Advokat Monica Melgård har sluttet i Advokatfirmaet Økland & Co DA i Lillestrøm og begynt i Advokatfirmaet Halvorsen & Co AS i Lillestrøm.

Advokat Mona Mjølén McKiernan har sluttet i Advokatfirmaet Storeng, Beck og Due Lund DA i Oslo og begynt hos Arbeidsgiverforeningen Spekter i Oslo.

Advokat Stine Jarslett har sluttet i Bane NOR og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Mageli AS på Lillestrøm.

Advokat Jon Aasgaard har sluttet som partner i Fulford Pettersen & Co Advokatfirma DA i Drammen og tiltrådt som partner i Svensson Nøkleby Advokatfirma ANS i Drammen.

Advokat Ingvild Bråthen har sluttet i Advokatfirmaet Haavind AS i Oslo og begynt hos Kommuneadvokaten i Drammensregionen.

Advokat Tine Herlofsen Slaatten har sluttet i Advokatfirmaet Hammervoll Pind AS i Oslo og begynt hos Steen & Strøm AS i Oslo.

Advokat Karoline Hagen har sluttet i Advokatfirmaet Guttorm Jakobsen AS i Oslo og begynt i Aurlien Vordahl & Co Advokatfirma AS i Oslo.

Advokat Ranjit Singh Kang har sluttet i Ar Advokatfirma AS i Moss og startet opp Advokat Ranjit Singh Kang i Oslo.

Advokat Kristoffer Birkeland har sluttet i Kluge Advokatfirma AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS i Oslo.

Advokat Bjørn Robert Lofterød har sluttet i Codex Advokat Oslo AS og begynt i SG Finans AS på Lysaker.

Advokat Espen Tørvold Gulbrandsen har sluttet i Advokatfirmaet Thommessen AS i Oslo og begynt i OMP Capital AS i Oslo.

Advokat Audun Klepppestø har sluttet i SANDS -Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA i Oslo og begynt i Brækhus Advokatfirma DA i Oslo.

Advokat Jon Wessel-Aas har sluttet som partner i Bing Hodneland Advokatselskap DA i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Lund & Co DA i Oslo.

Advokat Atle Gabrielsen har sluttet som partner i Arntzen de Besche Advokatfirma AS i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Wiersholm AS i Oslo.

Advokat Magnus Grape Løvdal har sluttet i Advokatfirmaet Hammervoll Pind AS i Oslo og begynt i Aabø-Evensen & Co Advokatfirma AS i Oslo.

Advokat Alf Løyning har sluttet i Advokatfirmaet Magnus Legal AS i Oslo og begynt i Cognizant Technology Solutions Norway AS på Lysaker.

Advokat Anders Hansson har sluttet i Norsk Sjøoffisersforbund i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Interjuris DA i Kristiansand.

Advokat Lisa Eian har sluttet i Aurlien Vordahl & Co Advokatfirma AS i Oslo og begynt i Brækhus Advokatfirma DA i Oslo.

Advokat Thomas Austad har sluttet som partner i Advokatfirmaet Salomon Johansen AS i Drammen og tiltrådt som partner hos Advokatene Schade Rivrud Smith & Austad DA i Drammen.

Advokat Jørn Normann har sluttet i Advokatfirmaet Rønning-Hansen AS i Tromsø og begynt i Ruter AS i Oslo.

Advokat Siri Aase Lorentzen har sluttet i Finansforbundet i Oslo og begynt i Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) i Oslo.

Advokat Espen Moe har sluttet som partner i Advokatfirmaet Metier Legal AS i Oslo og startet opp Moe Metier Oec Legal i Oslo.

Advokat Thomas Smedal har sluttet som partner i Advokatfirmaet Ræder AS i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Økland & Co DA i Lillestrøm.

Advokat Thomas Skjelbred har sluttet som partner i Advokatfirmaet Wiersholm AS i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Elden DA i Oslo.

Advokat Farhad Shariati har sluttet i Shariati Advokatfirma i Trondheim og begynt i Advokatfirmaet Sylte AS i Kristiansand.

Advokat Torkjell Øvrebø har sluttet i Sandviken Advokatkontor AS i Bergen og begynt i Advokatconsult i Bergen.

Advokat Anja Steinfeldt har sluttet i Arbeidsgiverforeningen Spekter i Oslo og begynt i SAS Scandinavian Airlines System på Gardermoen.

Advokat Carl Håkon Andersen har sluttet i Advokatfirmaet Lund & Co DA i Oslo og begynt hos Nordea Bank ABP i Oslo.

Advokat Katrine Bergh har sluttet i Aurlien Vordahl & Co Advokatfirma AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Haavind AS i Oslo.

Advokat Linda Asklund har sluttet i Wedø Kahn Advokatfirma AS i Trondheim og begynt i Claims Link AS på Lysaker.

Advokat Anne Heimdal har sluttet i Rambøll Norge AS i Sandefjord og startet opp Advokat Anne L. Heimdal i Larvik.

Advokat Olaf Vaboen har sluttet i Advokatfirma Krabberød AS i Kristiansand og begynt i Advokatfirma Pettersen Vestbakke & Co DA i Kristiansand.

Advokat Andreas Møller har sluttet hos Oslo Advokatkontor AS og startet opp Advokatfirmaet Møller AS i Lillestrøm.

Advokat Annicken Iversen har sluttet hos Byggenæringens Landsforening i Oslo og startet opp Advokat Annicken Iversen AS i Oslo.

Mener fine ord om mangfold bare er tomt skryt

«Vi deler atomer, vi har satt menn på månen, vi reiser med lydens hastighet, men vi klarer ikke å finne ut av det ultra-kompliserte spørsmålet om mangfold i advokatbransjen.»

TEKST: NINA SCHMIDT

Slik åpner den Kansas-baserte advokaten og partneren Don Prophete et innlegg i tidsskriftet *The American Lawyer*. Prophete er partner i firmaet Constangy, Brooks, Smith & Prophete, et firma med hovedkvarter i Atlanta, men kontorer spredt over hele USA.

I innlegget viser Prophete til at det siden årtusenskiftet har vært et uttalt mål i advokatbransjen å øke mangfoldet, og at såkalte General Councils – juridiske direktører i næringslivet – har skrevet innlegg etter innlegg om hvor dedikert de jobber for å nå dette målet.

Men til ingen nytte, mener han:

«Etnisk mangfold i advokatbransjen har stagnert, eller gått betydelig tilbake. Den siste rapporten om antallet svarte, mannlige advokater i advokatfirmaer er alarmerende. (...) Det er så å si ingen svarte menn igjen i advokatfirmaene. Og antallet latinske, asiatiske og «andre» forblir også skrekkelige lavt», skriver Prophete.

BLIR IKKE HYRET

Han bruker seg selv som eksempel, og forteller at han kom til USA som immigrant fra Haiti da han var fem år gammel. Etter justudiene jobbet han i flere store advokatfirmaer, i hovedsak med arbeids-

rett, og ledet også en arbeidsrettsavdeling i et såkalt Fortune 50-firma.

«Jeg er blitt nominert til alle tenkelige priser innenfor mitt fagområde, og hatt to dusin saker i retten, og vunnet sytti prosent av dem. (...) Jeg har byg-

«Det kreves null ansvarlighet», skriver han.

«Spør dere selv hvor mange av disse juridiske direktørene som faktisk hyrer minoritetsadvokater i saker som er av stor betydning for dem. Det er veldig få.»

Faksimile fra *The American Lawyer*.

get en eksklusiv arbeidsrettspraksis med åttensifret omsetning.»

Men til tross for kjent navn og høy suksessfaktor, blir han forskjellsbehandlet, påpeker han.

«I mine 28 år i yrket, har aldri en eneste juridisk direktør tatt kontakt med meg basert på mitt omdømme, herkomst eller ferdighet, for å hyre meg i en betydelig sak, slik min hvite kolleger opplever», skriver Prophete.

Ytringer om mangfold fra ulike juridiske direktører er bare et uttrykk for noe som er politisk nødvendig å si, men som ikke har noen praktisk betydning, mener han.

MANGFOLD-TRETTET

«Men hør; jeg og mange andre forstår realitetene i business; at flertallet av in house-beslutningstagerne hyrer inn advokater (fra majoriteten) som de har et personlig forhold til, uten å ta hensyn til rase eller andre forhold. Det henger på greip at man ønsker å jobbe med venner. Det henger også på

greip at, basert på tall, at de fleste majoritetsadvokater ser ut som dem. Jeg er sikker på at minoritetsadvokater også ville elsket å jobbe med sine svarte og mørke venner, hvis de hadde hatt mulighet til det. Men slik er ikke virkeligheten nå, og slik vil den ikke være i tiden fremover», sier han.

«Jeg, og mange av mine kolleger, foreslår at vi slutter med disse grandiose erklæringene som ikke fører til noen virkelig forbedring. De blir sett på som tomme PR-stunts, blottet for reelle tiltak. De fører bare til en slags mangfold-tretthet, der jeg tror vi er nå.»

– Katastrofe at jurymedlem snakket

At et av jurymedlemmene i Eirik Jensen-saken uttalte seg om stemmegivningen i mediene, er katastrofalt, mener jusprofessor Jørn Øyrehagen Sunde.

TEKST: NINA SCHMIDT

Professor Jørn Øyrehagen Sunde mener det er «mildt sagt uheldig» at et jurymedlem har røpet detaljer fra stemmeavgivningen.

– Det vil nå være nesten umulig å finne meddommere som ikke vil være farget av at juryen nesten dømte Jensen for narkotikainnførsel, og fant ham skyldig i grov korrupsjon, sier Sunde.

Det vil ikke bli lett å finne fem meddommere som er nullstilte i skyldspørsmålet, mener han.

– Fagdommerne er vant med å skulle viske ut all eksisterende kunnskap fra sin bevissthet. Men for fem meddommere vil det bli vanskelig ikke å tenke på stemmeresultatet i juryen, sier han.

Sunde er professor i rettshistorie UiB, og forfatter av boken *Høgsteretts historie 1965 – 2015*.

LITT TRIST

Tidligere politisk kommentator i *Dagbladet* og historiker Gudleiv Forr synes det var litt trist at fagdommerne satte juryens kjennelse til side.

– Legg merke til at det er ikke bevisvurderingen som legges til grunn når fagdommerne setter kjennelsen til side, men logikk. Men retten behøver jo ikke alltid å være logisk. Vi må tro at juryen har funnet gode nok bevis for korrupsjonstiltalen, og simpelthen ikke funnet at bevisene i narkotiltalen var sterke nok, sier Forr.

Han mener at jurister er dårligere enn lekfolk til å vurdere bevis, fordi de er blitt så profesjonelle i sin tilnærming til bevisene.

– Lekfolk vil lytte til sine ryggmargrefleksjoner når bevisene er tynne, mens de profesjonelle nærmer seg dette mer kjølig og rasjonelt, i alle fall tror de det selv.

Etter jury-lekkasjene om stemmegivningene i Eirik Jensen-saken, må det vurderes om saken kan få en rettferdig behandling for noen norsk domstol, mener advokat John Christian Elden.

50 år siden

ADVOKATFORENINGENS JOURNALISTPRIS 1969

Hovedstyret besluttet i møte 3. februar 1969 å stille opp en journalistpris for 1969 på kr. 3000,-. Statuettene for Den Norske Advokatforenings Journalistpris er inntatt i Håndbok Del I: Foreningens organisasjon og administrasjon side 75-76. Vi ber de av våre medlemmer som finner å ville foreslå en journalist, om å underrette Sekretariatet snarest mulig. Samtidig må innsendes de artikler m.v. som man mener berettiger vedkommende til å få pris.

Redaksjonen tilføyer:

Ifølge priskalkulatoren til Norges Bank økte kroneverdien med 836,69 prosent fra 1969 til 2018. 3000 kroner i 1969 tilsvarte 28.100 kroner i 2018.

FORKYNNELSE AV DOMMER

«Jeg tør forespørre om De kunne utvirke at domstolene sender prosessfullmektigene et skriftlig varsel om når en dom eller kjennelse er forkynt for den annen part. Slik som tilfellet er nå må man tilskrive herredsrettene rundt i distriktet for å få bekreftelse på når en dom er forkynt for motparten før videre inndrivelse av domsbeløpet kan foretas. Jeg synes ikke det ville være noe urimelig om sorenskrivere og dommere fikk et slikt pålegg eller en slik henstilling. Det ville lette arbeidet betydelig for prosessfullmektigene. Jeg ville være takknemlig for å høre Deres mening om dette og ville være særlig glad hvis et slikt forslag fra meg kunne la seg realisere.»

Advokat Reidar Selmer, Trondheim, i brev til foreningen datert 28. oktober i 1968. Advokatforeningen støttet forslaget og sendte henstilling til Justisdepartementet.

ADVOKATROMMENE I TINGHUSENE

Det er blitt meddelt meg at det har forekommet at advokater tar sine klienter med inn i advokatrommene og at dette til og med skal ha forekommet i straffesaker. Det skulle være overflødig å minne om at advokatrommene er og må være forbeholdt advokatene og bare dem.

Generalsekretær i Advokatforening, Rolf Christophersen

Norsk Advokatblad, nr. 2, 1969

BOKTIPSET

Navn og alder: MORTEN P. SMØRDAL,
51 ÅR
Tittel: ADVOKAT OG MANAGING
PARTNER
Arbeidssted: BAHR

Morten P. Smørdal er gift med Siri, har fire barn og bor i Oslo. Morten har vært dommerfullmektig i Kristiansand og advokat flere steder, blant annet i Telenor og Aker Kværner, før han begynte i BAHR i 2002. Han er glad i turer både til sjøs og til fjells.

Hvilken bok har gjort sterkest inntrykk på deg, og hvorfor?

«Prossessen» av Franz Kafka. Jeg leste boken i starten av studietiden, og ble grepet av hvor maktesløs man blir når man forsøker å navigere i et landskap uten kjente regler og forutberegnelighet. Jeg vil også trekke frem «Rosens navn» av Umberto Eco. Fascinerende historiefortelling fra en spennende tid.

Hvordan velger du lesestoff?

Jeg leser normalt flere bøker samtidig, og bruker lang tid på hver bok. Leser nå stort sett historie og spenningsromaner. Jeg kjøper gjerne bøker etter innfallsmetoden og kun i bokhandel.

Hvis du skal kjøpe en bok til en god venn, hvilken vil du kjøpe?

Jeg kjøpte nettopp «Hart of Darkness» av Joseph Conrad til en venn. En kort og tung klassiker om reisen til det innerste mørke.

Hvilken er den neste boken du skal lese?

«Rigels øyne» – den tredje boken i Bar-røy-trilogien av Roy Jacobsen.

Kan du anbefale en fagbok?

Anbefaler sjelden fagbøker, men for de

som er interessert, så anbefaler jeg Viggo Hagstrøms «Obligasjonsrett».

Leser du e-bøker?

Jeg har gjort det, men foretrekker helt klart fysiske trykte bøker.

Hvem vil du utfordre (og litt om hvorfor)?

Jeg vil gjerne utfordre Kaare M Risung i Schjødt. Han har gitt meg flere gode boktips tidligere og finner ofte frem til bøker som ligger litt utenfor allfarvei.

Personskade Komplett

– helhetlig, praktisk og pedagogisk personskadekurs

Lexia Education og Juristenes E-kurscenter

Thon Hotell Arena Lillestrøm 29.-30. april

Påmelding innen **15. mars**

- ✓ **Praktisk** vinklet kurs med gjennomgang av caser, regneeksempler mv.
- ✓ **Helhetlig:** Omfatter ansvarsetablering og utmåling, juss og medisin
- ✓ Relevant for **alle** som arbeider med personskader, enten det er trafikkskader, yrkesskader, pasientskader, voldsskader (nye utmålingsregler for barn)
- ✓ Nytt i erstatningsretten: nyere rettspraksis, nyere lovbestemmelser
- ✓ Utførlig digital **kurspakke** med tematiserte domshefter, e-bok, filmer ++
- ✓ Etterutdanning: **20 timer** (19 juridiske timer + 1 etikktime). Kursbevis
- ✓ **Kombi-kurs:** Tilstedeværelseskurs med innslag av onlinekurs

For påmelding, program og mer informasjon: www.lexiaeducation.no

ADVOKATER I NYHETENE

– ANARKI I MARBAKKEN

At Høyesterett avviste å behandle en sak om en ankringsplass for fritidsbåter etter en nabokrangel i Ofoten, får grunneiers advokat hans **Anders Christian Flatabø** til å reagere, skriver avisen Fremover.

Krangelen dreide seg om en grunneier som nektet en tilflyttet familie å ankre opp båten sin etter at de hadde kjøpt en strandtomt som grenset til hans tomt. Grunneieren mente naboen hadde okkupert oppankningsplassen hans – en plass familien hadde brukt gjennom flere tiår. Advokaten argumenterte i tingretten med at det hadde skjedd en påstått krenkelse av grunneiers tilflottsrett, men tapte saken.

Grunneieren anket saken til lagmannsretten, som nektet å behandle saken. Han anket videre til Høyesterett, som også avviste saken.

–Vi mener at det er problematisk at avgjørelsene bygger på at eiendomsretten juridisk opphører ved marbakken. Dersom retten til å fortøye ved marbakken ikke utledes av det å ha en strandeieendom, er det fritt frem for alle å fortøye ved marbakken, også de som ikke har strandeieendom, sier Flatabø.

I flere høyesterettsdommer er marbakken fastslått som ytre eiendomsgrænse for eiendommer med strandlinje, viser han til.

– Fraværet av beskyttelse betyr også at min klient står fritt til å ta tilbake sin gamle fortøyningsplass, og da har man fullt anarki utenfor marbakken, påpeker Flatabø overfor avisen.

ANNONSER

ALLEGRO språktjenester

Juridisk oversetterekspertise

Våre erfarne statsautoriserte translatører gir deg rask og profesjonell service.

Kontakt oss gjerne på tlf. 55 30 17 30, post@allegro-as.no eller www.allegro-as.no.

Translator Service as

Bred juridisk erfaring og kompetanse. Kontakt oss på tlf. 810 33 333 eller post@translator.no

X ORD

Lov fra 2005	Amerikansk stat	Sprettes Kilde	Nynorsk determinativ	Lov fra 1992 Pron.
Lovbryter				
Grunnstoff				
Kornet				Ærlige
Vannfall			Ujevn Tone	
Klandre	Fartøy	Skade Tære		
Stengt			Kraft Nå	
§		Lager Nynorsk leven		
Tiltenk	Omv. film			
Beskyldningen	Flyseisk.		Disiplin	

Løsningsordet finner du ved å sette sammen bokstavene i de gule rutene til et ord eller et navn.

Send løsningen til redaksjonen@advokatbladet.no innen 12. mars. Vi trekker ut en vinner som får fem flaxlodd i posten.

Vinneren av julekryssordet i januarutgaven 2019 er Ernest Tell fra Moss.

Vi gratulerer!

Løsningsordet var GRANSKNING.

Sosiale Medier

f Matrix-advokat **Olle Nohlin** var ikke spesielt imponert over Advokatforeningens salærkrav overfor Justisdepartementet. Advokatkollega **Brynjar Meling** kom i sakens anledning med et spareforslag.

t Advokat **Anders Wyller** i Tryg Forsikring hadde travle dager med multitasking.

t Den liberale jusprofessoren **Hans Fredrik Marthinussen (40)** ved Universitetet i Bergen mente Høyres justispolitiske talsmann **Peter Christian Frølich (31)** var noe gammel-dags da sistnevnte tok til orde for å beholde i papirversjonen av Norges lover.

in Advokat **Helene Hermansen** i Advokatfirmaet **Simonsen Vogt Wiig** bidro som foredragsholder under børsrettsdagene i Oslo.

in Advokatene fra **Grette** fikk kyndig langrennsveiledning i Holmenkollen av instruktører fra **Bull** aktiv.

ig **Wikborg Rein** var blant de over åtti advokatfirmaene som var på plass under Arbeidslivsdagene i Oslo, mens **Deloitte Advokatfirma** bød på grønne (!) makroner under samme arrangement i Bergen.

t Tingrettsdommer **Kim Heger** ironiserer over Hanne Kristin Rohde, tidligere leder for volds- og seksualforbrytelses-seksjonen i Oslo politidistrikt, som stod fram i VG og fortalte at hun har «skjulte evner», for eksempel at hun av og til ser små lysglimt.

ANNONSEINFO

ANNONSEANSVARLIG
Jannicke Isaksen
marked@advokatbladet.no
Mobil: 414 14 440

27.000 LESERE (TNS GALLUP 2019)

ANNONSEPRISER 1. JANUAR 2019

1/1 – 216 x 286 (inkludert 3 mm utfallende)	kr. 20.200
2/3 – 116 x 234	kr. 18.100
1/2 – 176 x 123	kr. 15.100
1/4 – 176 x 58/116 x 83	kr. 9.950
1/6 – 56 x 123/116 x 58	kr. 5.850

Se fullstendig formatliste på nett: advokatbladet.no
Andre formater etter avtale.

Bilagspris: 4-sider løst, pris 25 000, gramvekt inntil 20 gram.
Andre formater etter avtale.

Byråprovisjon 3 %, formidlingsgodtgjørelse 1,5 %
Alle priser er eks. mva.

UTGIVELSER 2019

Nr	Bestillingsfrist annonser	Utgivelser
3	21. mars	09. april
4	03. mai	21. mai
5	30. mai	18. juni
6	15. august	03. september
7	26. september	15. oktober
8	24. oktober	12. november
9	28. november	17. desember

advokatjobb.no

Prøv en annonse på Advokatjobb.no
Bransjens egen jobbportal!

Ledige jobber innenfor juss-Norge samlet på ett sted.
Du treffer både jobbsøkere og advokater som er ute etter å orientere seg i markedet.

Gratis, rullerende Nytt om navn-funksjon profilerer alle som har byttet jobb.

Vi har gunstige årsavtaler!

1-5 annonser: 7.500 kroner
6-20 annonser: 14.000 kroner
21-50 annonser: 30.000 kroner

Skreddersy dine annonser til alle våre plattformer!

Kontakt oss for et pakketilbud.

Advokaten

ADVOKATBLADET

REDAKTØR
Nina Schmidt
nina@advokatbladet.no
Mobil: 915 59 602

REDAKSJONSRAÅD

Halvard Helle (leder)
Ina Lindahl-Nyrud
Emanuel Feinberg
Silje Christine Hellesen
Ragnhild Lunner

Advokatbladet betinger seg rett til å arkivere og utgi stoff i elektronisk form.

Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere og forkorte innlegg.

TIPS REDAKSJONEN

tips@advokatbladet.no
Kr. Augustsgate 9,
0164 Oslo

SEKRETARIATET

Den Norske Advokatforening
Kr. Augustsgate 9,
0164 Oslo
post@advokatforeningen.no
www.advokatforeningen.no
Telefon: 22 03 50 50

GRAFISK FORMGIVER

Mette H. Tønsberg
mette.tonsberg@07.no

TRYKKERI

07 Media – 07.no
Telefon: 63 86 44 00

JOURNALIST
Henrik Skjevestad
henrik@advokatbladet.no
Mobil: 482 28 776

JOURNALIST
Thea N. Dahl
thea@advokatbladet.no
Mobil: 482 58 420

ABONNEMENT

abonnement@advokatbladet.no

Bladet utgis 10 ganger i året.
Priser abonnement per år:

Vanlig	685 kr
Studenter	355 kr
Advokatassistenter	380 kr
Utland	835 kr
Enkeltblader	65 kr

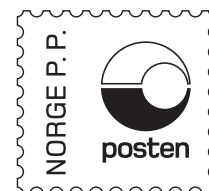
Merete Smith,
generalsekretær,
ms@advokatforeningen.no
Baard Amundsen,
kommunikasjonssjef,
ba@advokatforeningen.no

Advokatbladet ønsker å arbeide etter regler for god presseskikk slik de er nedfelt i Vær Varsom-plakaten. Ta kontakt med redaksjonen dersom du mener deg urimelig behandlet i en omtale. Du kan også klage direkte til Pressens faglige utvalg.

Rådhusgt. 17, 0158 Oslo.
Tlf: 22 40 50 40
Faks: 22 40 50 55
E-post: pfu@np-nr.no

Avsender:
Den norske Advokatforening
Kr. Augustsgt. 9
0164 OSLO

INNOVATIVT SAMARBEID OM
EIENDOMSOPPGJØR

FRIGJØR RESSURSER
OG KAPITAL

ØKT FORTJENESTE
OG MINDRE ANSVAR

ADVOKAT PAKKEN

VI TILBYR TRE SAMARBEIDS-
MODELLER FOR ADVOKATER

1

Ved kontrakts-/oppgjør oppdrag tar advokaten seg av kontraktsmøte og trenger ikke eiendoms-
meglerbevilling. **Weboppgjør** eier klientregnskap/
klientkonto, tar kontroll på pengeheftelser, foretar
tinglysing og gjennomfører sluttoppjøret.

2

Advokaten sørger for hele salgsprosessen til og
med kontraktsmøte. **Weboppgjør** eier klientregn-
skap/klientkonto, tar kontroll på pengeheftelser,
foretar tinglysing og gjennomfører sluttoppjøret.

3

Advokaten benytter systemet Webmegler.
Weboppgjør vil da foreta oppgjør i advokatens
klientregnskap og benytte advokatens klientkonto.

W·weboppgjør

Marius Gjøstein | mg@weboppgjør.no | 414 02 737 | www.weboppgjør.no